

Revolver™

Julij 1992, št. 5, cena 250,00 SIT

GRETA GARBO
SATAN PANONSKI

ŽIVETI Z AIDSOM   **GUILBERT**   **LORCA**
MEDIJI O NAS   **UČITELJI**   **GAY MUZIKA**
TEST   **TABORI**   **KONTAKT**   **ZVEZDE**

Pop Against Homophobia
GIRTH & MIRTH BELGIUM PRESENTS

TO ORDER THIS POSTER £4
T-SHIRT £10p&p inc.
PHOTO 10"x 8" £ 5

Send cheques or postal orders to:
Pop Against Homophobia, 3rd floor
104-108 Bolsover St, London W1P 7HF
Profits go towards funding more ad. campaigns

GIRTH & MIRTH BELGIUM PRESENTS

INFOS & MAIL:

P.O. BOX 1514 + B-6000 CHARLEROI-1 + BELGIUM + EUROPE

PHONE: +3271-31.48.35

FAX: +3271-51.84.01

OCTOBER 15th-19th 1992
BRUSSELS
BELGIUM

LET'S BE
EUROPEAN
BEARS

EBMC '92
EUROPEAN
BIG MEN'S
CONVENTION

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

NA SPORED PRIHAJA NOV FILM
GUSA VAN SANTA

MY
OWN
PRIVATE
IDAHO

IGRAJO: RIVER PHOENIX,
KEANU REEVES,
JAMES RUSSO

Roza obzorja

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Vsekakor gre vse spoštovanje Vašemu trudu, ki ga vlagate v projekt Revolver.

Vendar se ob prebiranju ali prelistavanju omenjene revije nehote zastavlja vprašanje, komu je Revolver namenjen (?). Imamo pač to (ne)srečo, da živimo v majhni deželi, kjer vsak pozna vsakega; iz tega preprostega razloga smo prepričani, da poznate povprečen lik slovenskega gaya, da poznate njegove želje, potrebe in hotenja. Revija pa je pisana za povprečnega slovenskega intelektualca, ker pa je teh med nami bore malo, se upravičeno sprašujemo, ali ste jo res ustvarili in namenili prav nam, ki nas je največ, mentalno povprečno razvitim.

Videti je, kot da so prav gayi tisti, ki med prvimi v Sloveniji vstopajo v Evropo, saj nam v vsaki številki postrežete z nešteti informacijami iz tujine, medtem ko domačo "sceno" omenjate zanemarljivo malo!

Namen tega pisanja je preprost! Upamo, da boste razmislili o konceptu in ga tudi nekoliko spremenili, priredili.

V deželi kjer živimo se dogaja toliko norosti. Ali bomo morali sedaj še gayi bojkotirat edino revijo, ki je prvenstveno namenjena nam?

S SPOŠTOVANJEM!

BRALCI Rok, Violeta, Jaka, Borut, S.

Vedno bolj se mi dozdeva, da so "pedri" prav sami sebi največji sovražniki. Ne samo, da rušijo kakršnokoli gay sceno, celo sebi ne dovolijo biti gayi. Zatirajo lastna čustva, lastna nagnjenja, ponižujejo se s samozatajevanjem, če že navežejo kontakt ali morda zvezo, to uničujejo in razrušijo do temeljev. Zunanja represija sploh ni potrebna, saj so dovolj represivni že sami s sabo. Tudi med sabo se strahovito sovražijo, kot da so vsi ostali "pedri" krivi njihove lastne homoseksualnosti, ta pa je za njih največji greh, ob katerem občutijo straholno krivdo. In kot so razdiralni v osebnem življenju, so taki tudi v socialnem. Kdo bi si mislil, da tudi po osmih letih aktivizma ne bodo uspeli razširiti svoje skupnosti, jo vsaj ustvariti. Kaj so storili za povečanje družbene tolerance, za večjo prisotnost, vidnost, prodornost gay scene? V kakšnem številu so zahajali na prav njim namenjene prireditve, koliko si jih je ogledalo gay filme, koliko jih je kdaj zašlo na Vodnikovo, v Amerikanca, v stari in novi K4, koliko jih je prišlo na Magnus, koliko jih je kupilo Revolver...? Kdo je pravzaprav postavil pod vprašaj potrebnost in smiselnost tovrstnih prireditev, lokalov, revij...? Kdo je sesul Magnus, kdo onesposobil Gayzine, Lesbazine, kdo zaprl Joy, Flamingo...? Kaj si niso raje pisali osladna, opolzka pisemca, dolgo tračarili po telefonu, se plazili po grmičevju, se obiskovali po domovih, skrivaj bulili gay film na TV ali pornič na videu, drkali na razgaljene tipe ameriških uspešnic, kaj se niso raje zmrdovali nad vso to pedrsko zalego Roza diska, raje kupovali Vroči Kaj ali Erotiko, kajti to bere vsak pravi dec...? In sem štejem tudi vas, podpisniki in podpisnice zgornjega pisma. Lahko ste zadovoljni, ker niste sami, za vami stoji velika večina moških in žensk, ki se redno ali le kdaj pa kdaj spentljajo z osebami istega spola. Velika večina, ki že ves čas bolj ali manj bojkotira vsakršen aktivizem, prireditve, lokale, revije, najbolj pa bojkotira svobodo lastne spolne usmerjenosti.

Pritožujete se nad zahtevnostjo Revolverja. Kaj se niste morda pritoževali že nad kvaliteto tedna gay filmov, razstav, diska... kateri je tisti nivo, ki bi vas zadovoljil - mislim, da ga ni. Filmov se vam ne da hodit gledat, razstave niso zanimive, tabori so dolgočasni, disko je brez veze, knjige, Revolver, vse to je prezahtevno... Karkoli se dogaja na sceni, v tako imenovanem "organiziranem getu", vam ne diši... Kdo vam je onemogočil, da izberete boljše filme, boljše razstave, razživite disko, popestrite Revolver? V osmih letih niste ničesar storili, razen da ste se odločali za bojkot, kajti zakaj bi se trapili s svojo "nenormalnostjo", raje se skrijete v straight sceno... In stvari so propadale in bodo propadale. Tudi to vas ne moti, pravzaprav pomeni izpolnitev vaših (samo)uničujočih nagnjenj. Zatorej, združite se, več ko vas bo bojkotiralo, prej bo Revolver propadel, prej bo zaprt Roza disko, prej bo ostalo le še grmičevje, osladna pisemca in telefonske tračarije. Vso srečo!

Ker pa "homo večini" ta uvodnik niti ne bo prišel pred oči, še par besed ostalim. Kot vidite, smo prispeli do pete številke - po pravilu Revolver pač izide, ko zberemo dovolj denarja, da pokrijemo tiskarske stroške. Kar se financ tiče torej nič novega. V vsebini smo odprli tudi par strani za bralce, za domače loge... kdaj pa bo izšla naslednja številka, nam ni hotel prerokovati niti naš Danny. Pa veselo na branje.

B.M.

Roza klub je še vedno organizacija, ki skuša pokrivati široko področje homoseksualnosti - tako moške kot ženske. Naš naslov je: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana (IV. nad., soba 405); vsak delavnik med 15. in 18. uro nas lahko obiščete ali pokličete na tel. 061.319.662 (opozorilo: zaradi upada volonterstva poskusite večkrat ali raje pišite). Ziro račun za plačilo posameznih publikacij, članarine (500 SLT za 1992) ali prostovoljnih prispevkov je: 50100-678-44343.

Roza disko, K4, na Kersnikovi 4, vsako nedeljo od 22. do 3. ure.

Revolver, revija s homoerotičnim nabojem, je revija Roza kluba.

Piak tabor, bo verjetno konec avgusta 92.

Pogovori - mešano, tečejo občasno, pozanimajte se po telefonu za termine.

Pogovori LL, glej spodaj.

Seveda vabimo sodelavce za vse mogoče akcije, dopisnike za Revolver, fotografije, zgodbe, pisma... in vse mogoče, da bi premagali "bojkot" večine t.i. homoseksualne populacije.

LL - pogovori

Lezbična sekcija LL oživlja svoje delovanje, zaenkrat na ravni pogovorov. Po vaših pismih sodeč, je taka oblika aktivnosti najbolj zaželena in vsekakor najpotrebnejša.

In za kaj gre pri naših pogovorih? Nikar se ne ustrašite, srečanja niso prav nič akademska. Ne ukvarjamo se s teorijami, ne z abstraktnimi lezbičnimi temami, pač pa z našim osebnim doživljanjem lezbičnega nagnjenja. Tako je prva tema naših pogovorov dobila naslov *Prva soočenje (z lezbično identiteto)*. Izkušnje so različne, bogate, podobne, grenke, nepozabne... Naslovna tema še ni izčrpana, zato se nam lahko kadarkoli pridružite. Dobivamo se dvakrat mesečno v večernih urah. Podrobnejše informacije dobite na **319 662**, ob delavnikih med 15. in 18. uro, ali pisмено: **Sekcija LL, Kersnikova 4, Ljubljana**. Če se iz kakršnihkoli razlogov ne morete udeležiti naših srečanj, nam lahko o svojih težavah, doživetjih, idejah, predlogih... tudi pišete. Seveda pa ste nadvse dobrodošle tudi vse, ki vaš pogovori ne zadovoljujejo in bi se želele lotiti tudi kakšnih delovnih projektov.

3 DEMOKRACIJA

4 & 38 ŽEHTA

kaj nam pišejo bralci, kaj bralke

6 SATAN PANONSKI

8 HUMANIZEM IN RENESANSA

živeti z aidsom, guibert

10 DOM IN SVET

*media-watch, kaj se je zgodilo
na domači in tuji sceni*

18 TINTA

kako mediji jemljejo lezbijke

20 LORCA

kot pesnik, dramatik, gay

22 KATEDER

biti učitelj in gay

23 FOTO 1: GORAZD MAJARON

27 MUZIKA

*prvi del pogleda v pop glasbo
roza disko*

33 KULTI

greta garbo, idaho, oskarji

36 FOTO 2: JASNA KLANČIŠAR

40 BRANJE

44 POTI IN

tabori, indonezija, gay vodnik

46 KONTAKT

ali si upate najti partner...

47 ŽIVALI

so prav tako homoseksualne

48 ZVEZDE

*kaj vam piše usoda in
kaj hetero test*

REVOLVER, revija za kulturna in politična vprašanja (revija s homoerotičnim nabojem). ▼ Izhaja četrtletno. ▼ Cena posamezne številke je 250SIT. ▼ Ustanovitelj in založnik: Roza klub, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana. ▼ Odgovorni urednik: Brane Mozetič. ▼ Naslov uredništva: Revolver, Kersnikova 4, 61000 Ljubljana, tel. +38 61 319 662 fax: 329 185. ▼ Tehnično urejanje in postavitvev: Edo Milavec. ▼ Tisk: Grafična delavnica ČUK, Postojna. ▼ © Revolver, 1992. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov revije je dovoljen samo s pismenim privoljenjem založnika. ▼ Prispevki v reviji niso honorirani. ▼ Po mnenju Ministrstva za informiranje sodi revija med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov. ▼

Prebrano na kongresu LDS, 21.3.92

Spoštovano predsedstvo, udeleženci in udeleženske kongresa!

Organizacija, ki se je danes razvila v Liberalno demokratsko stranko, se je zavzela za človekove pravice in temeljne svoboščine že v časih, ko je bilo to slišati kot otroško čebljanje, in preden je ta sintagma postala klin pri vzpenjanju na oblast. Tega ji nihče ne more odvzeti; in prepričani smo, da si tega ne bo hotela odvzeti sama.

Vztrajanje pri človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah pa je tudi edina trdna programska točka Roza kluba. Roza klub dobro ve, da pri tem ne gre samo za gaye; da so pravice gayev bolj lakmusov papir za testiranje splošnega odnosa ljudi do deprivilegiranih subjektov.

Za našimi prizadevanji ne stojijo nobeni posebni biološki ali socialni ali kulturni ali zgodovinski ali kaj vem kakšni argumenti o normalnosti ali enakovrednosti ali primerljivosti gayev z drugimi ljudmi. Gre zgolj za to in za nič drugega kakor za to, da ima vsakdo, ne glede na to, kdo ali kaj je, enake pravice - v mejah, ki jih določajo enake pravice drugih ljudi -, in tega ni treba nikoli nikomur argumentirati. To je aksiom demokracije; in Liberalno demokratski stranki je seveda dobro znan.

Zato se je Roza klub izrekel za sodelovanje z Liberalno demokratsko stranko. Zdi se nam zelo pomembno, da se naš glas sliši v parlamentu, kajti doslej se je tam vse preveč govorilo zgolj o nas in popolnoma brez nas.

Poleg tega predlagamo Liberalno demokratski stranki, da obdrži pobudo v zvezi s človekovimi in državljanskimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, in zahteva takojšnjo vzpostavitev ustavnega instituta ombudsmana.

ALWAYS GAY!

© WALT DISNEY ENTERPRISES

GAY POLITIČNI MARKETING

V parlamentarnih demokracijah je obdobje neposredno pred volitvami tisto, od katerega marginalne interesne skupine lahko od etablirane strankarske politike največ iztržijo, lahko pa tudi veliko izgubijo.

Če vzamemo pod drobnogled *Roza klub*, ki zastopa socializacijske interese homoseksualcev, lahko z gotovostjo zatrdimo, da njegova pojavnost predstavlja za vsako stranko od politične levice do sredine navidezno minoren, v resnici pa eden od ključnih kazalcev njihovega demokratičnega in liberalnega imidža. Zadrega, v kateri se bodo znašle večje sedanje opozicijske stranke v Sloveniji, ki upajo na volilno zmago, je toliko večja, ker menijo, da bodo morale zaradi pridobitve čim večjega volilnega telesa opustiti nekatera "ekstremnejša" liberalna načela, med katerimi je tudi deklariran pozitiven odnos do homoseksualcev. Predvidevamo lahko, da se bodo izogibali decidiranim in konkretnim stališčem do tega vprašanja.

Tipičen primer takšne stranke je seveda *Liberalno demokratska stranka*, katere javnomnenjski politični "rating" že dlje časa kaže na to, da je najresnejši kandidat za zmago na volitvah.

Trženje na način političnega pritiska inora, razumljivo, *Roza klub* usmeriti prav k tej stranki. Najučinkovitejši način je artikulirano in argumentirano pogajanje s strankinim vrhom, ki mora na koncu privedi do sorazmerno jasnih garancij v obliki programskih načel.

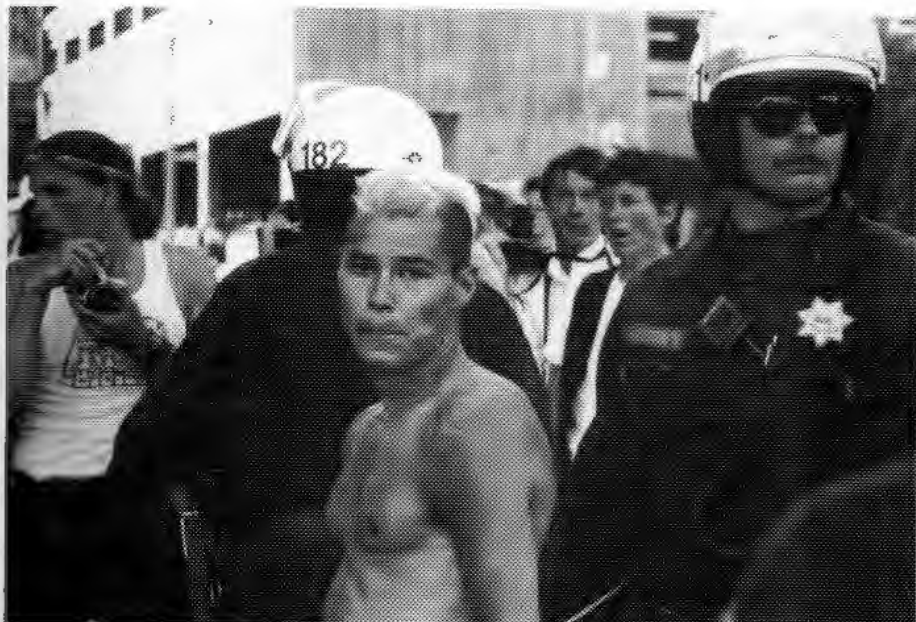
Podpora za tovrstna pogajanja si mora zagotoviti pri ostalih marginalnih skupinah pritiska (predvsem pri celotnem korpusu "novih družbenih gibanj", zbranih pod kapo *Mreže za Metelkovo*) in če je mogoče, akcije z njimi v veliki meri koordinirati.

Prvo znamenje, po katerem lahko sklepa, da bo partnerstvo s to stranko sorazmerno uspešno, je pozdravni govor predstavnika *Roza kluba* na strankinem kongresu 21. marca v Ljubljani in njihova, zaenkrat še zgolj verbalna, podpora za pravice drugače spolno orientiranih.

Odnos do strank, ki odkrito izražajo negativna stališča in odpor do pravic homoseksualne populacije, pa tudi do tistih, ki se izmikajo konkretnemu opredeljevanju, je potrebno z lobističnimi metodami (pritegnitev drugih političnih akterjev - njihovih konkurentov) medijsko izzvati, pri čemer je metoda iskanja njihovih znotrajstrankarskih škandalov (če je potrebno, tudi personalnih) verjetno najbolj učinkovita. Obstaja seveda tudi klasična možnost, ki se je poslužujejo gay gibanja po svetu: javne demonstracije, vendar za naše razmere takšna metoda zaradi populacijske "majhnosti" ni izvedljiva oziroma ne zagotavlja potrebne množičnosti.

Čas bo torej pokazal, v kolikšni meri je gay homo politicus. Vsaj delno je emancipatoma usoda v njegovih rokah.

PISMO IZ ZAGREBA

U Zagrebu postoje samo male, zasebne, privatne lezbijske egzistencije od kojih je jedna i moja. I zato mogu pisati isključivo o vlastitom viđenju moje (naše) lezbijske stvarnosti.

Iako se povijest svakodnevno trudi brisati tragove naših života iz heteroseksualne svakodnevnice; ni ja kao žena koja voli žene ne činim ništa da bih otklonila jaz anonimnosti. Ne nisam ni u kakvoj letargiji, već samo nemam više snage za transparentnost, niti potrebe za grupnim aktivnostima.

Prostorije u kojima smo se nekada sastajale (op. LILA INICIJATIVA iz Zagreba) gotovo da više i ne postoje; jer je ta zgrada kao uostalom i mnogo toga drugoga sada u vlasništvu države i prostorije se iznajmljuju, a manjinska lezbijska grupa kao uostalom i sve slične grupe nikada nema dovoljno novaca. Uz sve to nedostaje još i žara volonterskog rada što i nije nelogično kada smo svi upućeni ponajprije prvenstveno na preživljavanje. Poznato vam je da su sve naše dosadašnje kao i sadašnja vlada podržavale isključivo mušku hijerarhiju (dakle heteroseksualnu dominaciju), mušku kontrolu zakona (koji su neskloni ženama i manjinskim grupama koje nemaju za ishod "zdravu i očekivanu reprodukciju"), a uskoro će nam vjerojatno ukinuti i abortus; religija i teologija su svakodnevno sve prisutnije zajedno sa svojim zabranama i poznatim nam tradicionalnim svjetonazorima. I ukoliko što se homoseksualne manjine tiče ja joj nažalost ne predviđam score bolje dane; jer neokonzervativna vrhuška nije u stanju promijeniti dio vlastitih ograničenih svjetonazora, a s obzirom da se sami homoseksualci kao ni lezbijske ne bore za svoja veća prava i slobode... društvo im se zacijelo neće nikada sjetiti išta pružiti samo od sebe.

Kod nas je rat i ratna individualna obamrlost ogleđa se ponajbolje u nizu novih zakona daleko od mjera i potreba čovjeka. Svi šute, svi se boje i nitko se ne usuđuje protusloviti velikoj i moćnoj (svemogućoj i maksimalno apsolutističkoj vlasti). Uskoro kane uvesti i porez na samce, a sudeći kako su prethodni nepovoljni zakoni brzo i glatko usvojeni vjerojatno je da će tako biti i s ovim zakonom koji će posebno pogoditi nas osobe koje ne živimo u tradicionalnim heteroseksualnim brakovima. Sve su intenzivniji iznova zahtjevi za materinstvom i brakom kao krunskim ciljevima za kojima treba težiti, a konstantno se nam to servira kroz sve medije, školsku propagandu i sl. Loša je politika odnijela mnogo života pa sada valja redove popuniti "novim mesom" da bi se u budućnosti moglo opet ovako "uspješno" ratovati. Teret ove kao i mnogih sličnih obnova past će iznova na žene koje će radati, brinuti o djeci, brojnim invalidima rata, raditi za male pare koje do krajnjih granica iscrpljivanja obezvrjeđuju ljudski rad i ukoliko nositi teret obnavljanja gospodarstva. U takvoj "masovki" teško mi je uopće sagledati mjesto malog običnog pojedinca-dinke, a još teže vidjeti mjesto za onoga tko toliko strši izvan normi kao što su istospolno orijentirane osobe.

Režim je monstrum, a ljudi su žrtve pretjerano naviknute da primaju zapovjedi bez po-

govora i izvršavaju ih poput robova. U tom tužnom kovitlacu svatko se boji za vlastitu kožu i čovjek prestaje imati stvarnog osjećaja za probleme drugih jer je i sam stešnjen gomilom problema i nedaća.

Rat je veliki paravan iza kojeg se nesmetano proturaju svakakve ideje i zakoni i čim im se netko usprotivi svrstavaju ga u redove neprijatelja i iz tog razloga većina ozlojađenih šuti i čeka.

Gradom srećem lezbijske koje pretežno šute, ne izlaze jer gotovo i nemaju gdje izaći osim na mjesta gdje je ideal imati heteroseksualnu romansu. Njihove vršnjakinje u "idiličnim" brakovima staraju se već o potomcima, a svi uokolo od roditelja, preko medija do prijatelja pokušavaju im nametnuti umjesto vlastitog, svoj poredak vrijednosti i stoga nije čudno što mi većina žena koje srećem kaže da se "sa svih strana osjećaju prignječeno"; od ružne prošlosti, nikakve sadašnjosti do još crnje budućnosti.

I tako mi lezbijske nismo samo seksualna opozicija, već prijeteća antiteza cjelokupnoj dominantnoj kulturi, jer izravno ugrožavamo toliko priželjkivani natalitet u stabilnoj društvenoj konzervativnoj hijerarhiji.

Još će mnogo vremena proteći do dana kada će istospolna ljubav biti jednakopravna i slobodna, nevezivanje u bračne zajednice uobičajeno kao i vezivanje.

Iako se pokušava raditi na demokratizaciji društva kada će stvarno građanska prava biti podjednako dostupna svima; za sada možemo samo sanjati o punopravnosti naših veza i njihovoj legalizaciji, pravima naslijeđivanja, uzdržavanja, mogućnostima usvajanja djece i sl.

Ja možda nemam strpljenja dočekati sve to, već jednostavno živim na sebi svojstven način u zajednici sa ženom i ta me veza u potpunosti ispunjava i čini sretnom. Moja individualna sudbina bitnija mi je od svih grupnih uravnilovki koje mi često i sa svih strana prijete, pokušavajući ugušiti stvarnu mene.

Drago mi je što u nedalekoj Ljubljani još uvijek postoji živost i aktivnost lezbijske sekcije, nažalost Slovenija mi je trenutno predaleka i preskupa... ali neću vas zaobići kada se finansijski oporavim, a do tada primite puno srdačnih lezbijskih pozdrava.

Zagreb, 12. marec 1992 **Nataša**

foto Anne Ferran

BEOGRADSKA SCENA

U ovom prvom pismu ispričaću vam o post-festovskom prikazivanju filma *Edvard II.* (Derek Jarman). Samo prikazivanje filma pratila je tiha propaganda u kojoj su prikazani inserti sa pojavom popularne Eni Lenoks. Sam film imenovan je od strane ovdašnjih kritičara kao najkontroverzniji, najšokantniji i najperverziji film decenije. I pored tihe propagande i ovako zlohne kritike, film je svestrano prihvaćen od strane Beograđana, a naročito omladine. Prikazivanje filma traje već dve sedmice, i to u terminu od 20.30, uz nadzor određenog broja pripadnika MUP Srbije. Film, iako avantgardno-iluzionistički, predstavlja i upoznaje nas sa srednjovekovnim životom u Britaniji, ali ujedno, neodoljivo podseća na današnji način života gay populacije u Beogradu i Srbiji. Izvrnuti ruglu i skandaloznim upozorenjima, a sve češće i otvorenom suprostavljanju Beogradskog MUPa, beogradska gay populacija nema izlaza, i tone u sve dublji mrak. Polako noćni život

Beograđana izumire pod pritiskom isuviše surove stvarnosti. Oni koji su u nemogućnosti da izađu iz zemlje zbog vojne obaveze, potiskuju svoje želje za normalnim životom i povlače se sa Beogradske scene. Prisustvujući prikazivanju filma *Edvard II.* i sam sam doživeo to da pored mene sede dva policajca koji su pratili reakciju publike u prvim minutama prikazivanja, a kasnije, ti isti, ometali su pažnju publike, tako što su hrkali i ispuštali neartikulisane zvuke. Doživljaj će biti zapamćen, ali takođe i skandal koji bih okarakterisao kao nekulturan.

Trenutno su u toku prikazivanja i drugih filmova, od kojih je i film *Visoke potpetice* (Almodovar). Ujedno da napomenem da je američki film *My Own Private Idaho* skinut sa repertuara, okarakterisan kao neprikladan i nepogodan pri komunističkom vaspitavanju omladine. Beogradska scena će verovatno još dugo ostati bez gay diskoteka, a otvaranju istih se tek treba nadati posle smenjivanja sadašnje vladajuće stranke. 4.4.92

Miloš

BOSNA BILA, BOSNA OSTAĆE

"Homoseksualizam - bolest i zlo u svim vremenima", stoji u naslovu jednog teksta, objavljenog u listu Zemzeri (br. 10-12, god. XVIII, str. 21), a kojeg izdaje Zajednica učenika Gazi Husrev-Begove Medrese u Sarajevu. Nepotpisani autor teksta piše o svoj "narkaradnosti" i "opakosti" ove pojave, te navodi i sankcije koje čekaju takve ljude u zagrobnom životu. Opisi tih sankcija nisu ništa izgubili od svog srednjovjekovnog folklor: lomnače, kamenovanja, vatra...

Spomenuti autor ipak propušta dati savjet onima koji već jesu "griješnici", tj. dati savjet kako da se ponašaju i što da čine kako bi izbjegli srgbu nebesa. Ovim propustom je na hiljade Bosanaca ostalo uskraćeno za, tako "važan" savjet. Jedino što im je preostalo je to, da ovdašnjim "moralistima" preporuča da ih oni poštede svojih ovozemaljskih sankcija, a za one nebeske će se sami pobrinuti.

A, o prisustvu ovozemaljskih sankcija spram homoseksualaca u Bosni svjedoči 2-gi stav 93-eg člana kaznenog zakonika R BiH, koji inkriminira prostovoljni homoseksualni odnos među osobama muškoga spola. No, te državne sankcije nisu jedina golgota kroz koju prolaze ovdašnji gayevi i lezbijke. Odnos okoline prema njima sporo se mijenja, što je najveća prepreka za normalan socijalan život istih.

Dosta će još vode (uglavnom prljave) Miljackom proteći, dok se u Sarajevu jedan emancipirani gay ili lezbijka budu mogli, bez problema, otvoreno deklarirati kao takvi.

No nisu prilike u Bosni ništa specijalno, tako je manje-više svugdje. Radi se samo o nijansama osvojene slobode koju uživaju homoseksualci u pojedinim zemljama.

A kad bi Bosna i bila nekakva zemlja, tj. država, onda bi se i homo-populacija mogla boriti za svoja prava u institucijama sistema ili van njih. Ovako ne postoji ni sistem, ni

foto Herbert List

institucije, ni pravna država, a Bosna se kao takva spominje još - u narodnim pjesmama. Eskalacija nacionalnog kao i ekonomski kaos dovode do zaokupljenosti naroda, intelektualnih krugova pa i samih homoseksualaca drugim problemima, kao što je recimo gola egzistencija. U uvjetima nenormalnim za življenje uopće homoseksualcima je još teže. Od euforije nacionalnih strasti ništa drugo, pa ni homoseksualnost, ne može da dođe do izražaja.

Biti peder nije baš prikladno nacionalnim programima, koji traže serijsku proizvodnju novih naraštaja koji života žaliti neće na braniku svoga kantona, ulice ili haustora.

Dolaskom na vlast nacionalnih stranaka (budući da je u svakoj od njih prisutan jak religijsko-konzervativni naboj) Bosni je otvoren put u Evropu, ali onu iz srednjeg vijeka. Odnos ovih stranaka spram istospolne ljubavi je tipičan odnosu kojeg imaju stranke istog profila, tj. krajnje ignorantski. Što se tiče opozicionih stranaka, ni kod njih ova pojava ne nailazi na dobar odziv. Dakle, u Bosni nema pomaka.

Jedini pomak je izgleda u svijesti ljudi (uglavnom mladih). Obrazovana omladina iz Sarajeva je danas dosta tolerantnija spram homoseksualnosti, nego što su to stariji slojevi društva.

Zahvaljujući baš mladim ljudima, polako počinje, javno, da se govori o "druvoj strani". Sve su učestaliji napisi u pisanim glasilima, koji ovoj tematici posvećuju pažnju. Radio je otišao ipak najdalje. Na omladinskom radiju su nekako najliberalniji. Na valovima ovog radija, nedavno je se mogla čuti jednosatna kontakt emisija posvećena homoseksualnosti. Zanimljiva je činjenica da su "moralisti" ipak ostali u manjini, dok je većina slušateljstva imala posve tolerantan stav prema ovoj pojavi. Na sarajevskoj TV se ponekad prikaže film ili dokumentarna emisija o homoseksualcima (redovito u kasnim noćnim satima), i to je uglavnom sve.

Dakle, da zaokružimo: U Bosni i Hercegovini homo-populaciji ne cvjetaju ruže, mada sve nije tako ni crno. Tome su dijelom

krivi upravo ovdašnji gayevi i lezbijke, koji se još uvijek ne organiziraju. A dok se ne organiziraju, neće moći mnogo učiniti po pitanju svojih prava i svoje kulture. A do tada će o homoseksualnosti pričati i nagađati nekompetentne osobe, bez obzira dali ju hvalili ili kudirali. Neizvjesno je do kada će ovakvo stanje trajati, jedino što je izvjesno je to da je ovo Bosna bila, i da će Bosnom ostati.

Sarajevo, 24.3.1992 Eni

Pozdravljeni!

Sem 21. letni gay iz Postojne in se vam oglašam predvsem zaradi želje, da bi postal član vaše skupnosti. Izvcdel za vas sem šele lani, sem se pa takoj navdušil za celotno gibanje in vaša načela. Vesel sem, da obstaja taka skupina, kjer smo tisti, ki smo drugačni od ostalih "normalnih" 96% ljudi.

Postojnska "gay scena" je nekaj, kar absolutno ne obstaja in sem se do sedaj zanašal na slučajne kontakte ter poznanstva. Čeprav imam za sabo že dve razmerji, se še danes včasih vprašam, ali nisem imel zgolj sreče, kajti v Postojni je še normalen biše bolj mrtve sorte. Iskreno povedano si tudi ne bi mogel privoščiti kakega aktivnega druženja in iskanja, ker je mesto precej majhno, precej ljudi me pozna že od majhnega, poleg tega sta mama in oče na takih položajih, da bi se kaj takšnega še hitreje razširilo kot sicer. Najbolj me skrbi, ko se bo razvedelo, ker staršev ne želim prizadeti, četudi je mama intelektualno na precejšnjem nivoju in ima sodobne poglede na svet, ampak vsceno ji nisem pripravljen povedati. Še ne. Izkušnjo s "coming outom" sicer imam in to zelo dobro - pred letom dni sem se zaupal kolegici in na moje presenečenje je rekla, da je to sploh ne moti in da mi bo vedno stala ob strani, naj se zgodi karkoli. Do danes so se moje prijateljske vezi od takrat močno poglabile in ji nikoli ne bom pozabil tega dejanja. Tu naletim na poglavitni problem: komurkoli bi se nameraval odkriti, vedno je to nasprotni spol in vedno bolj me preveva občutek, da dekleta to lažje prenesejo. Občutek imam, da bi se mi beseda ustavila v grlu, če bi želel razodeti to prijateljem. Na žalost so med njimi takšni, za katere sem prepričan, da bi me zasuli z vsemi mogočimi žaljivimi izrazi in klevetami. To ni v mojem interesu, ker bi težko prenesel, če bi me kdo samo ozmerjal za "pedra" - to se mi zdi tako odvratna beseda, čeprav jo vesoljni svet uporablja konstantno in brez predsodkov.

Toliko sem želel povedati o svoji izkušnji. Želim vam veliko uspehov in trdne volje v nadaljnjem delu. Zelo rad bi tudi sam kdaj aktivno sodeloval, pa spričo pomanjkanja časa zaradi zahtevnega študija ne morem in mi je resnično žal. Prisiljen sem postaviti faks na prvo mesto. Če se bo le dalo, se vam bi rad pridružil na naslednjem Pink taboru. Želim tudi pohvaliti Revolver - mislim, da je revija enkratna in nanjo sploh nimam pripomb. Vesel sem bil lestvice "13 naj gay filmov", ker sem razen treh gledal že vse in so po mojem mnenju res v eliti.

Prejmite rožnat pozdrav iz sive Postojne! vaš J.

foto Herb Pliits

PUNK(ER) IS DEAD

Ivica Čuljak/Satan Panonski (1960-1992)

1960. godine, u Nuštaru (pored Vinkovaca), rođen je Ivica Čuljak, alias Satan Panonski, alias Kečer II. Životna priča ovog svestranog umetnika (pisao je poeziju i prozu, crtao, komponovao, pevao, svirao), koja je bitna za njegovo stvaralaštvo, započinje u Nemačkoj, gde se obreo nakon "služenja" vojnog roka. Naime, tamo upoznaje PUNK (koji će veoma uticati na sve što je radio, i kako je živio) i svog dugogodišnjeg ljubavnika ("Govorio je da su ga žene zanimalo samo do vojske." - kaže mladi beogradski glumac, **Nenad Racković**). Po povratku u Nuštar, ubrzo dolazi u sukob sa primitivnom, malogradjanskom okolinom. O tome, u svojoj knjizi piše: "Primitivci uoče li me 'izpankerisano' odjevena najogavnije psovke i prijetnje tortura svih oblika izlit će iz svoje zatucanosti."¹

1981. godine, u tuči sa "lokalnom mafijom"², u samoodbrani ubija čoveka. Zbog toga biva osuđen na više od deset godina zatvora, ali se ubrzo, umesto u zatvoru, obreo u duševnoj bolnici Popovača (pedesetak kilometara udaljena od Zagreba). Tamo intenziv-

nije počinje da piše (mada u knjizi nalazimo i poeziju koja je napisana nešto ranije).

1986. godine, prvi put objavljuje pesme u fanzinu *ŠMRKLJ*, koji je uređivao Zdenko Franjić, dok se njegova muzika prvi put našla na kompilacijskom albumu *Bombardovanje New Yorka (1988-89)*, jednoj od najznačajnijih nezavisnih ploča. Zatim je objavljen njegov solo LP - *Nuklearne olimpijske igre* (izdavač: "Slušaj najglasnije"), za koji je sam komponovao muziku. Onda dolaze Satanovi čuveni koncerti, performansi, scenski nastupi, izložbe crteža... Kreće se na svim alternativnim scenama bivše Jugoslavije (Beograd, Zagreb, Ljubljana...) i, naravno, izaziva pažnju alternativnih medija (Radio B-92, Mladina, Globus...).

1990. godine otpušten je iz bolnice i vraća se kući. Iste godine izlazi njegova zbirka pesama - *Mentalni ranjenik*. Do početka srpsko-hrvatskog rata (1991.g.) održaće nekoliko koncerata, a zatim oblači uniformu Zbora narodne garde Hrvatske. Njegova dalja sudbina nije sasvim poznata (postoje nagadjanja, koja

TOG DANA

kad dođem, povedi me
tog dana buđi predjednik
i poželi ono
što je samo bogovima dostupno

izaberi hotel za nas
i nasmij se jer smo ih zajebali
divljački, zagrlji me i vrismi
tog dana ti si najjači

zubima svojim otkini
komad mesa mogega
ispljuni krv mi u lice
i reci, jebi se

nogama i šakama udaraj
skoči mi hudački u prać
ko tigar za vrat ujedaj
i zaboravi one što lažu

tog dana ti si pobjednik
nije grijeh ma što da učiniš
ti od sad za mene živis
nasmij se, jer smo ih zajebali

(1984)

ne treba navoditi). Jedno je sigurno - Ivica Čuljak je mrtav. On je još jedna od 20 hiljada žrtava raspada utopije, grobnice naroda... Zato, nije zgoreg citirati vizionarsku pesmu *Jugoslavija*, koju je napisao 1987: "U našem je dvorištu bio kaktus/Cvao je jednom na godinu samo! Imao nekoliko crvenih cvjetova/Odveć malo zemlje u posudi/za korijenja živo čudol/Nije uginuo od leda/I stvarno mi je bilo žao/ta vrsta nije imala bodlje."³

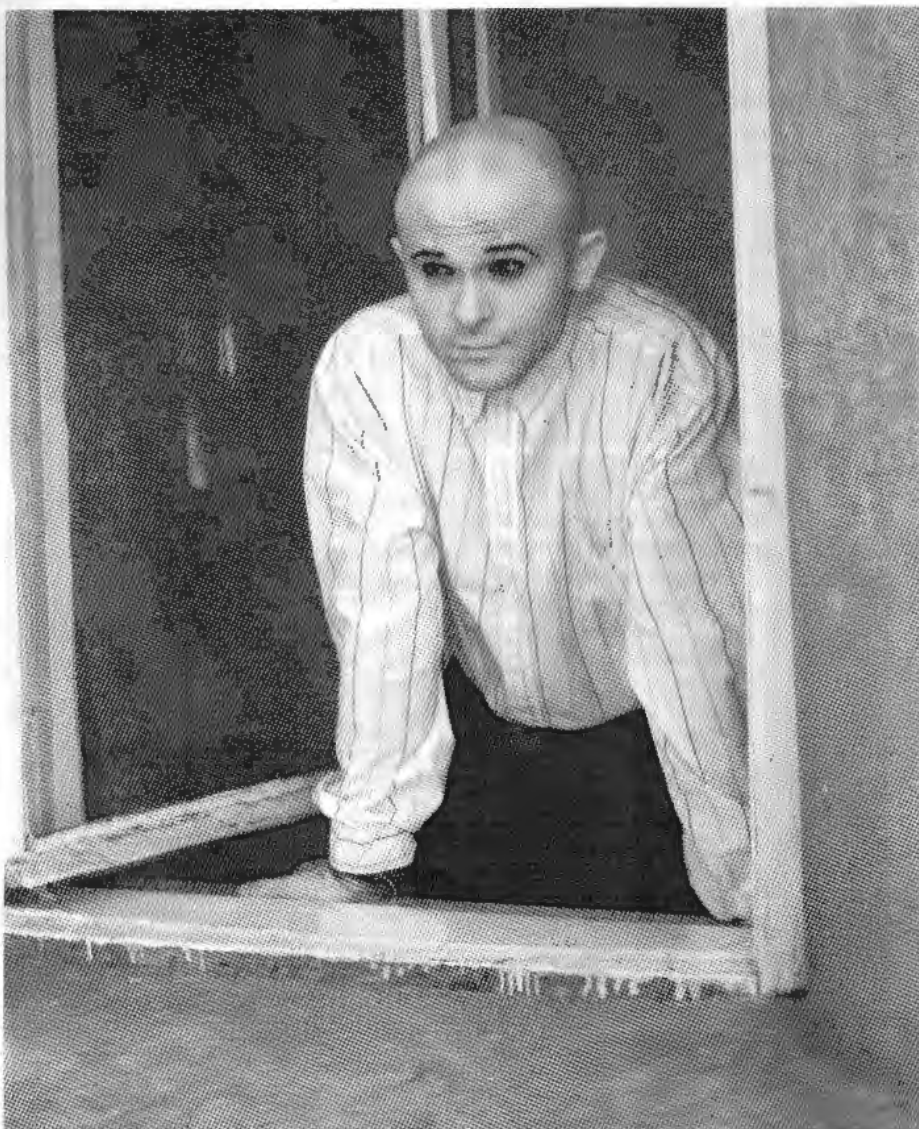
Literatura Satana Panonskog

Kao što je već rečeno, 1990. godine, iz štampe izlazi knjiga Satana Panonskog - *Mentalni ranjenik* (izdavač "Nova Aleksandrija", Beograd, Nemanjina 36). U njoj se nalazi poezija i proza, pisana od 1980 do 1989 godine, ilustrovana crtežima samog autora i fotografijama sa njegovih koncerata i performansa. Njegovu poeziju **Dušana Nikolić** (dramaturg i urednik "Dee gaya") naziva "prvom gay hardcore poezijom na našem tlu". Satan Panonski veruje u Lautreamontovo geslo: *Ja pišem samo za sebe*. Ne opterećuje se formom (ona je prirodno tu), već krajnje emotivno pred čitaoca iznosi fikciju i događaje iz svog života, koji se često prepliću. Ne piše poeziju - on svoju poeziju živi. Ili, kako **Nikola Medić**, u predgovoru *Mentalnog ranjenika*, kaže: "(...) sve ono kroz šta je on prošao i čime se bavi kondenzuje se u njegovom literarnom stvaralaštvu."⁴

"JUGOSLOVENSKI JEAN GENET?"

Mnogi Ivicu Čuljka porede sa Jeanom Genetom, nazivajući ga "jugoslovenski Jean Genet".

Obojica su dugo vremena proveli u zatvoru/"ludnici", obojica su bili homocrotskih

sklonosti, opsednuti zločincima i zločinom, i pisali su o njima. Doduše, Genet je pripadao *književnom establishmentu* i osjetio je "blagodeti velikog pisca" za života, što sa Čuljkom ipak nije slučaj. Njegova literatura ostala bi zauvek sahranjena i izgubljena za čitaoce da nije bilo Nikole Medića, koji je izdao *Mentalnog ranjenika*.⁵

Ako Čuljka poredimo sa Genetom, onda imamo isto toliko razloga da njegov život i literaturu poredimo sa Isidoreom Ducassom (Lautreamont), Rimbaudom, Markizom de Sodom, ili Cliveom Barkerom.

Iako neškolovan pesnik ("... pakao je nastao od kako su tipoglavci obrazovanje stali više vrednovati no li mudrosti"⁶) u njegovoj poeziji nema amaterizma (osim u gramatičkom smislu) i to zaista potvrđuje tezu, poteklu od ljudi koji su proučavali Lautreamonta

srpsko-hrvatskog rata - *Milana Milišića*, koga su "partizani"¹⁰ ubili prilikom okupacije Dubrovnika, jer i Milišić "proriče" svoju smrt stihovima: "Sjećaš li se sad *nailaska aviona? IU Marijinom naručju, dok grabi/Niza skale, prema podrumu*" (...) "Vani blista suncela ja potihom želim/da bomba padne blizu/da se bolje čuje"; ili: "Rat blaži, rat snaži/Vrti se vrijeme bez kraja/Zima i proljeće gacaju/Preko decembra i maja..."¹¹

No, ipak ove komparacije ne treba shvatiti suviše ozbiljno, jer svakog od navedenih autora (Lautreamont, Rimbaud, De Sade, Barker, pa i Milišić) krase radikalna autentičnost i originalnost. A Ivica Čuljak je ipak samo - *Satan Panonski* ("... ja jesam plod ove civilizacije, ali ne i njezin slijedbenik"¹²).

Ivica Čuljak još dugo neće dobiti mesto koje mu, verovatno, pripada među poetskim i umetničkim veličinama. Jasno je da "široke narodne mase" nikada neće evoluirati da bi mogle razumeti *Satana Panonskog*. Možda neće ni čuti za njega (Danilo Kiš u jednom intervjuu kaže da mnogi francuski intelektualci nisu čuli za Lautreamonta!).

On nije pripadao SPS-HDZ "kulturi" - njega je ta "kultura" ubila!

Post scriptum

Ivica Čuljka ljudi su doživljavali na najrazličitije načine: "on je (bio) veliko dete" (jedan rock-muzičar); "ustaša koji voli da kolje" (fašistički list - "Politika ekspres"); "žrtva manipulacija"; "teataran" (jedan prijatelj); "ludak" (establishment); "genije, svetac na sceni" (jedan dramaturg)...

Moguće je da je sve to tačno, ili je sve pogrešno. Verovatno nikada nećemo saznati "pravu istinu". Siguran sam da ona ne postoji.

Dejan Nebrigić

SELIM

Jednog jutra ja uvalio jezik Selimu,
on se smije, kao da ništa nije, velim mu,
hajde mi, pokaži što si naučio,
jesi li me zavolio, il' sam ti se smučio?

Želim saznati koliko me voliš,
nemaš svog boga, ne klanjaš, ne moliš,
uradi nešto da mi bude drago,
izludi me Selime i nosi moje blago.

Uključi mali divnu Orijent muziku,
opiči kukovima trbušnjak taktiku,
poder živi al' lmljum zavija,
kako se Selim do zemlje savija.

Kurčinom njise a očima doziva,
meni se diže, znoj hladan obliva,
joj erotike ko krasna Soraja,
poludjet ću bože, gore mi jaja.

Zgodan moj mali, sisama niče,
drhtie mi noge, znam vruga bit će,
zubima donju on usnu si grize,
ne mogu više, ruše me krize.

Sve brži ritam, jezikom me naroi,
kao da više, dodi, sad smo sami,
Selim me svlači, nema mi spasa,
teška mi muda ko državna kasa.

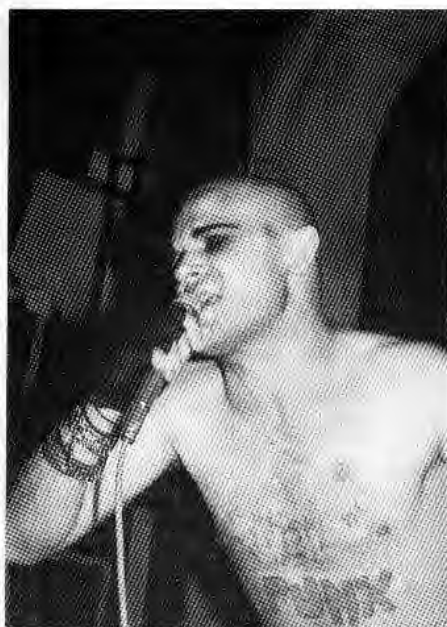
Lice mu nježno kao u bajci Alise,
iz zemlje anova, liže mi sisce,
kurac ljuti u pupak mi stavlja,
vrištim nek guta zbog boljeg zdravlja.

Selima je silovala britanska flota,
nadoh ga smrznutog u Izmiru, kod plota,
jadan, pothranjen, slomljenih krila,
tražili ga teroristi sahabarskih sila;
tako sam u ralje kurac mu zabio,
veli da suftan na kolac bi ga nabio.

Kaže, kontinentalna klima mu godi,
htio bi meni klinca na rodi,
i nije njegova rupa baš mala,
lako bi uz "Vazelin" karta mu stala.

Znam, moj Selim nema ni SIDA,
al' ima krase, krv, hemoroide,
i jedina njerinu to jeste mana,
pa samo fafa i sperma mu hrana.

(Nedjelja, 21.12.1986)

i Rimbauda, da "prava poezija" dolazi od dječaka, iz dječakog iskustva.⁷

Izvesno vizionarstvo, koje Čuljak ispoljava, indikativno je za njegovu poeziju i ličnost. U nekim pesmama kao da predviđa način na koji će umreti: "da čopor kockara ubit bi dječaka"; ili: "... od kanjona Kolorada! ... od žrtava rata! ... od četve poplave! ... kletve ranjenika"; ili: "Ne stavljaj pred oči krvave tu sliku suludih kontura, da moja zemlja je spaljena, i moj narod izgubio dušu..."⁸ Tu bi se ponovo mogla praviti paralela sa Rimbaudom, koji je takodje posedovao određene vizionarske sposobnosti.⁹ Ali je ovaj put, možda, bolje povući, naizgled neverovatnu paralelu i za primer uzeti njegovog savremenika, pesnika - takodje, žrtvu

NAPOMENE I CITATI:

- 1) Ivica Čuljak: "Mentalni ranjenik", str. 59
- 2) Vinkovci i okolina su poznati po maletničkim i drugim "bandama" i visokoj stopi kriminaliteta.
- 3) *ibid.*, str. 108
- 4) *ibid.*, str. 7
- 5) vidi: predgovor navedene knjige
- 6) *ibid.*, str. 60
- 7) Treba naglasiti da se pesme koje je Satan Panonski pisao u 20-oj godini i ranije stilski ne razlikuju od onih koje je pisao u 30-oj.
- 8) *ibid.*, iz nekoliko pesama
- 9) vidi: "Pismo vidovitog" - Arthur Rimbaud
- 10) takozvana JNA
- 11) Milan Milišić: "Mačka na smeću", BIGZ 1984, iz nekoliko pesama
- 12) Ivica Čuljak: "Mentalni ranjenik", str. 57

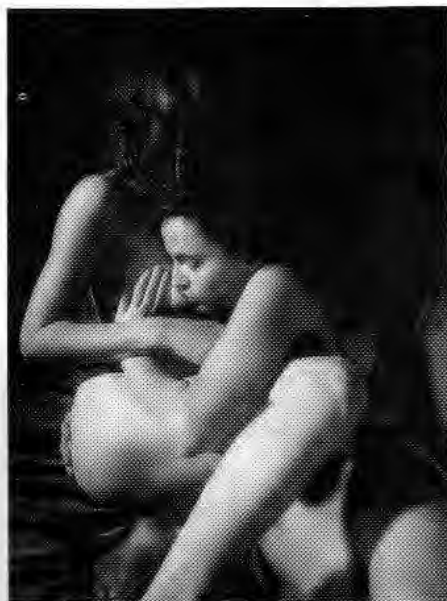

AIDS tu in tam

Iniciativa "George House" v Veliki Britaniji

"Še zmeraj JE življenje s HIV okužbo", se glasi sporočilo iz Georgeove hiše. Koncept Še zmeraj je življenje pomeni pozitivna stališča in zagotavljanje uslug za izboljšanje kvalitete življenja ljudi, okuženih z virusom HIV.

Georgeovo hišo so odprli v Manchestru 1. decembra 1991, na svetovni dan boja proti aidsu. Ker ima to angleško področje visoko število smrtnih primerov med okuženimi, je bila takšna ustanova nujna. Sredstva so prispevale zdravstvene organizacije, mestne oblasti, firma IBM, gayi in mnogi posamezniki.

Delo v hiši je organizirano prostovoljno in na osnovi skupin samopomoči. Nudijo pa navse glede socialnih pravic, pomoč po telefonu, informacije, usposabljanje... Organizirali so tudi zagovorništvo, družabništvo, družbene dejavnosti kot so vrtnarjenje in "naredi sam" ter otroško varstvo in podporo vsem, ki negujejo bolnike. Tako kot se širi virus med populacijo, tudi hiša sprejema večjo skrb in odgovornost.

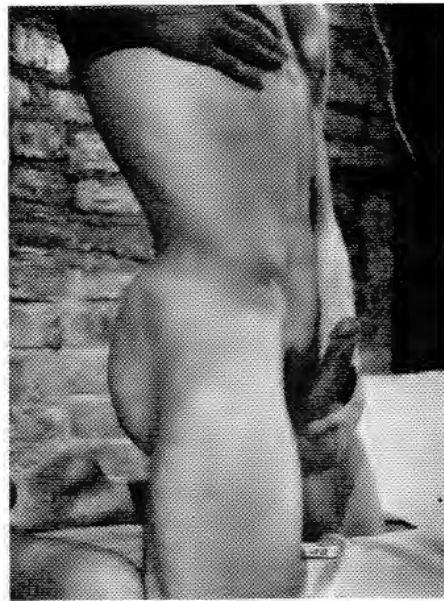
Ljudje z virusom HIV pogosto izgubijo službo, nimajo ustreznega stanovanja ter trpijo zaradi bolezni in diskriminacije. Potrebujemo denar za hrano, ogrevanje, stanarino, prevoz, obleko itn. Ves denar iz fonda je namenjen takšnim osnovnim potrebam, čeprav ga seveda primanjkuje za vse dejavnosti, ki se odvijajo v hiši.

Angleži so organizirali prostrano mrežo pomoči, pozabili niso nikogar, ki je kakorkoli vpleten ali prizadet zaradi aidsa. Pomembno je, da so se organizirali sami, prostovoljno.

Kaj pa pri nas? Vsak ve, da bi se lahko zgodilo tudi njemu. Ali se bomo organizirali, solidarizirali s prijatelji, ki so pozitivni, ki že živijo z aidsom, osamljeni s svojimi težavami. Jim bomo pomagali, si bomo pomagali? Bilo bi človeško. Ste že kdaj pomislili, na koga se boste obrnili, če boste izvedeli, da ste pozitivni, ali če se bo to zgodilo vašemu partnerju ali

družinskemu članu? Zdravniki vam bodo nudili le medicino. Če boste v stiski, sami doma, brez družbe, če boste izgubili službo in ostali brez denarja - kdo vam bo povedal, kakšne so vaše pravice, kje srečati ljudi, ki so v podobnem položaju kot vi?

Naša država je sicer pripravila program za preprečevanje in obvladovanje aids/HIV, vendar v praksi še ni zaživel in tudi ne bo, če jih nihče ne bo spomnil na naše pravice in na dejstvo, da smo tudi mi davkoplačevalci. V programu je tudi ustanovitev fonda, ki ga v

resnici ni. Že res, da je program dober, mogočen, prepisan od kakšne evropske države, vendar samo na papirju.

Pri nas sta zagotovljena zdravstvena oskrba in testiranje. (MIKROBIOLOŠKI INSTITUT, Ljubljana, anonimno in brezplačno testiranje, naročite se po tel. 103 042 int.398). Šele ko bo zaživel aids hot line, ko bomo imeli posvetovalnico za aids, fond in ko bo v program aktivno vključen tudi Roza klub, bomo lahko rekli, da je program stekel. Do takrat pa si bomo morali pomagati sami. Ko pa bo aids prišel tudi v kri višjih družbenih slojev in do politikov in ne bo več božja kazen pregrešnih, takrat...

Zagovorništvo

Pozivam vse gaye in lezbijke, ki so zaradi svoje spolne usmerjenosti imeli ali še imajo težave, naj se nam javijo ali pišejo. Ste imeli težave v službi, šoli, v okolici, kjer živite, menite, da so vam bile kratene osnovne človekove pravice, ali potrebujete pravno pomoč? V Ljubljani bo v kratem stekel nov projekt, zagovorništvo, ki bo zajemal tudi našo problematiko, kar pomeni, da boste dobili konkretne nasvete, oporo in pravno pomoč.

Pravice seropozitivnih in ljudi z aidsom

(vir: Zdravniki brez meja)

1. Z zakonskega in medicinskega stališča je aids bolezen kot vsaka druga.
2. Osebe z virusom HIV varujejo splošni zakoni - ne more biti sprejet noben poseben zakon.
3. V ravnanju z okuženimi osebami ne sme biti nobenih restrikcij.
4. Transfuzija, igle in zdravniški material morajo biti neoporečni - ne smejo biti vir okužbe.
5. Nihče nima pravice omejevati svobodo ali pravice oseb zgolj zaradi njihove okužbe s HIV in ne glede na njihovo raso, narodno pripadnost, versko prepričanje in spolno usmerjenost.
6. Vsako omenjanje prisotne ali bodoče bolezni brez privolitve okužene osebe, se smatra za škodljivo in kaznivo po zakonodaji.
7. Zavračanje ali odvzem službe, stanovanja ali socialnega zavarovanja nosilcem virusa kot tudi omejevanje njihove udeležbe v javnih, šolskih, vojaških idr. aktivnostih, se smatra za diskriminacijo in je kaznivo.
8. V nobenem primeru se testiranje na HIV ne sme opraviti brez vednosti posameznika.
9. Vsako testiranje in zdravniški pregled morata spoštovati anonimnost. Testiranje se ne more opravljati, če ne zagotavlja psihološke, zdravstvene in socialne pomoči.
10. Zdravniška zaupnost, ki vlada med zdravniki ter med vsakim zdravnikom in njegovim pacientom, mora biti popolna, še posebej, kar se tiče ostalega bolniškega osebja in javnih služb. Zdravstvene diagnoze lahko in morajo služiti le v zdravstvene namene ne glede na zunanje pritiske.

Volitve

Približujejo se volitve, zato želim v tej številki izrabiti priložnost za apel na vas. Premislite, koga boste volili - stranke in posamezniki, ki na pragu 21. stoletja ne sprejemajo homoseksualnosti kot povsem normalnega pojava, ki skušajo omejevati našo svobodo in pravice ter nam s togo zakonodajo mečejo polena pod noge, ne morejo dobiti našega glasu.

Š.M.

Anketa

Lanska široko zasnovana anketa o aidsu med gayi je že prinesla prve rezultate. V kratkem bralci (!!!) gay revij odgovarjajo, da je aids vplival na njihovo spolnost - 83%. Predvsem so zmanjšali število partnerjev ali jih pazljiveje izbirajo (?) oziroma prakticirajo varnejši seks. Med praksami je najpogostejša vzajemna masturbacija in oralni seks (fafa-

nje). Pri slednjem praviloma ne uporabljajo kondoma in 86% odgovorov trdi, da nikoli ne sprejmejo v usta sperme priložnostnega partnerja - pri stalnejših partnerjih je ta procent 77. Približno ista razmerja, v malo manjšem odstotku, veljajo za ejakulacijo v partnerjeva usta. Uporaba kondoma pri analnem seksu je seveda pogostejša: pri pasivnem položaju 42% stalnih partnerjev vselej uporabi kondom, občasnih pa 70%, aktivni to storijo v istih procentih. Pri uporabi kondoma jih le 46% vselej uporabi tudi lubrikant. Testa na virus HIV ni opravilo samo 21%. Od testiranih pa jih je 17% odgovorilo, da so pozitivni. Tisti, ki se niso testirali, odgovarjajo, da jih je rezultata strah, ali da rezultat ničesar ne služi ali pa ne zaupajo zdravstvu. Velik del jih je pokazal nezaupanje v družbo: smatrajo, da se opravljajo testi brez njihove vednosti, da so pozitivni odpušteni, ostajajo na cesti, nimajo varnosti, da se je represija proti gay populaciji povečala... Glede informiranosti o bolezni jih je velika večina odgovorila, da so najbolj informirani preko gay medijev. Ob predlogih za boj proti aidsu se kaže, da je velika večina anketiranih, torej bralcev gay revij, zelo ozaveščena na teoretičnem nivoju. Za izolacijo okuženih je npr. le 1% vprašanih, za podporo gay organizacijam 64%, za spolno vzgojo v šolah 72% in seveda za povečanje fondov za boj proti aidsu 86%.

Sicer pa je po oceni WHO dejansko stanje aidsa približno tako: okoli 10 milijonov okuženih v svetu (od tega 6,5 v Afriki, po milijon v Severni, Južni Ameriki in Aziji, okoli pol milijona v Zahodni Evropi). Samih primerov aidsa naj bi bilo okoli 1,5 milijona. Do leta 2000 naj bi bilo okuženih okoli 40 milijonov ljudi. Vsi ti podatki so gotovo dovolj dober razlog za dosledno prakticiranje varnejšega seksa, kar pomeni zlasti čim več nežnosti, ljubkovanj, vzajemne masturbacije, izogibanje sprejemanju sperme, uporabo kondoma itd., predvsem pa več domišljije, ljubezni in odgovornosti za lastno zdravje ali predvsem zdravje drugega.

Umetniki

Reinaldo Arenas, Jean-Paul Aron, Allen Barnett, Joseph Beam, Eberhard Bechtle, Michael Bennett, Horst Bienek, Copi, Conrad Detrez, Frank Dohl, Robert Ferro, Michel Foucault, John Fox, Pierre Guyotat, Keith Haring, Guy Hocquenghem, Peter Hujar, Bernard Marie Koltès, Robert Mapplethorpe, Dimitris Papakonstantinou, Kurt Raab, Kuno Raeber, Vito Russo, Andreas Salmen, Ronald M. Schemnikau, Manfred Semmelbauer, George Stambolian, Herbert Tobias, George Whitmore... temu seznamu žrtev aidsa sta se pridružila še mlada uspešna pisateljica Italijan **Pier Vittorio Tondelli** ter Francoz **Herve Guibert** (nekaj njegove proze objublja naslednja št. *Literature*, tu pa objavljamo dva odlomka iz njegovega romana *Prijatelj, ki mi ni rešil življenja*, v prevodu **Polone Tavčar**; ko govori o svoji bolezni in svojih prijateljih, namenil veliko prostora **M.Foucaultu**, ki ga skrrije pod ime Musil).

*fotografije so iz knjige **The Safer Sex Photobook**, fotografa **Wieland Speck & Harry Cane**, založba Vis-a-Vis, Berlin. naro-

čila: Prinz Eisenherz Buchladen, Bleibtreustrasse 52, 1000 Berlin 12*

GUIBERT

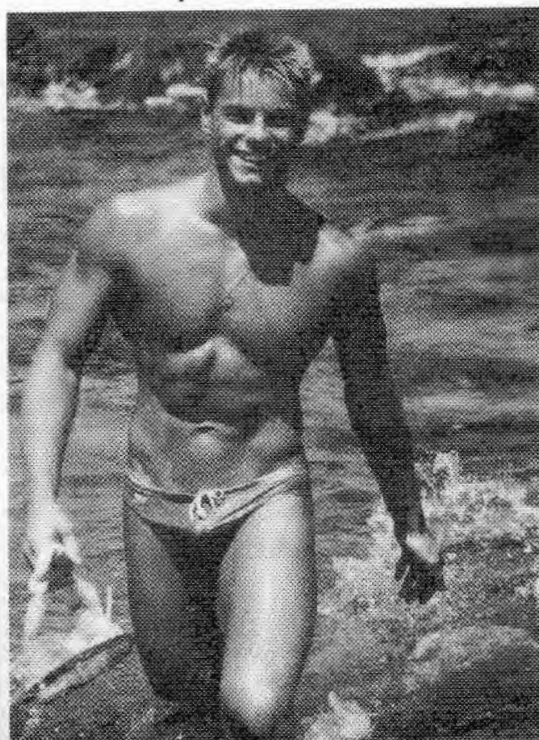
11.

Želel je, da bi se njegovo ime, ki mu ga je dala prekomerna slava po celem svetu, pojavljalo le v zvezi z njegovimi deli, povsod drugod ga je želel izbrisati, kot si je želel, da bi izginil njegov obraz, ki pa je bil prav posebno razpoznaven po različnih lastnostih in po mnogih portretih, ki jih je tisk že kakšnih 10 let razširjal. V letih pred smrtjo je zelo omejil število prijateljev, znance je potisnil stran od sebe, tako da mu jih ni bilo treba obiskovati, odnose z njimi je omejil na nekaj besed ali na telefonski klic, in ko je povabil v restavracijo enega od parih prijateljev, je brž ob vstopu pohitel proti stolu in pri tem prav lahko porinil enega teh redkih prijateljev, s katerimi je še imel veselje večerjati, da bi mu omogočal kazati hrbet vsem drugim navzočim in se izogniti ogledalu, potem pa se je premislil in mu zelo vljudno ponudil stol ali klop, ki je ni hotel zase. Za navzoče je predstavljal skrivnostn sijaj, zaprt sam vase, sijaj te lobanje, ki jo je vsako jutro skrbno bril in na kateri sem včasih opazil ostanke strjene krvi, ki jih je spregledal, ko mi je odprl vrata, prav tako pa sem zaznal svežino njegove sape, v trenutku, ko me je poljubil. Dva čisto mala zveneča poljuba na vsako stran ustnic sta mi dala misliti, da je bil tako obziren in si je malo pred sestankom umil zobe. Pariz mu je onemogočal nočne izhode, čutil se je preveč znan. Ko je šel v kino, so se vsi pogledi ustavljali na njem. Prenekatero noč sem ga s svojega balkona na ulici du Bac 203 videl oditi z doma, oblečenega v črn usnjen suknjič, z verigami in metalnimi prstani na apuletah, krenil je po odprtem prehodu, ki povezuje različna stopnišča št. 205 ulice du Bac, da bi prišel do podzemnega parkirišča, od koder je z avtomobilom, ki ga je vozil nespretno kot zbežan kratkovidnež, ki »poljublja«
vetrobran, začel pot po Parizu in se napotil v bar v 12. okrožju, Le Keller, kjer je preganjal svoje žrtve. Stephane je v neki omari stanovanja, ki jo je lastnoročno napisani testament spravil na varno pred vsiljivimi pogledi družine, našel veliko vrečo, polno bičev, usnjenih kagul, vrvi, klešč in lisic. Vsi ti pripomočki za katere ni hotel vedeti, so mu vzbujali nepričakovan stud, kakor da so tudi oni od zdaj mrtvi, ledeni. Po nasvetu Musilovega brata je Stephane dal razkužiti stanovanje predno se je, zahvaljujoč testamentu, vanj vselil, ne vedoč, da je bila večina rokopisov uničena. Musil je oboževal divje orgije v savnah. Strah, da bo spoznan, mu je onemogočal obiskovanje pariških savn. A ko je odšel na nek letni seminar blizu San Francisca, je dal duška svojemu veselju v mnogih savnah tega mesta, ki danes, zaradi epidemije ne služijo več svojemu namenu in so spremenjene v supermarket in parkirišča. Homoseksualci San Francisca so v teh prostorih uresničevali najbolj nore fantazme, namesto pisoarjev so namestili stare kadi, kjer so žrtve ležale cele noči, čakajoč od-

plake, potem pa so jih dvignili na majhne ploščadi kamionov, ki so jih uporabljali za mučilne prostore. Musil se je s seminarja vrnil jeseni 1983, pljuča mu je trgal suh kašelj in ga vedno bolj izčrpal. A med dvema napadoma se je naslajal ob spominih na zadnje objestne lahkomiselnosti v savnah San Francisca. Ta dan sem mu dejal: »Zaradi aidsa verjetno ni več žive duše v teh prostorih.« »Motiš se.« mi je odgovoril, »nasprotno, nikoli prej ni bilo toliko ljudi v teh savnah, postalo je prav neverjetno. Ta grožnja, ki lebdi v zraku, je ustvarila nova tovarištva, nove nežnosti, novo solidarnost. Prej nismo nikoli izmenjali besed, zdaj pa govorimo. Vsak prav dobro ve, zakaj je tu.«

34.

Naslednji dan sem bil sam v sobi z Musilom, dolgo časa sem ga držal za roko, kot sem to včasih storil v njegovem stanovanju, sedeč poleg njega na belem kavču, medtem ko se je poleti dan počasi nagibal h koncu, med široko odprtimi steklenimi vrati. Potem sem položil ustnice na njegovo roko, da bi jo poljubil. Ko sem prišel domov, sem si namilil ustnice, sram me je bilo, hkrati pa mi je odleglo, kakor da bi bile okužene, kakor sem to storil v hotelski sobi na ulici Edgar-Allan-Poe, potem ko mi je stara kurba vtaknila jezik do dna grla. Bil sem tako osramočen in olajšan, da sem vzel dnevnik in opisal dogodek v nadaljevanju poročil o mojih obiskih. Ko je bilo to umazano dejanje opravljeno, sem se počutil še bolj osramočenega in olajšanega. S kakšno pravico pišem vse to? S kakšno pravico uničujem to prijateljstvo? In to delam nekemu, ki sem ga oboževal iz vsega srca? Potem pa sem začutil, bilo je prav neverjetno, neke vrste privid ali omotico, ki mi je dala vso pravico, to je bilo torej nekaj kar imenujemo slutnja, neka močna vizija, bil sem torej pooblaščen, ker kar sem opisoval ni bila toliko prijateljeva agonija, temveč agonija, ki me je čakala, ki ji bo identična, zdaj je bilo gotovo, da naju poleg prijateljstva veže tudi skupna tanatološka usoda.

SPRE-GAY-HOD po Ljubljani

ROZA obzorja so se že takoj v začetku leta razjasnila. Dotedajšnji **JOY KLUB** je svojemu veselju dodal še **GAY**, tako da naj bi vse skupaj po pričakovanjih redkih obiskovalcev postalo vsaj 'double gay'. Že takoj po otvoritvi, 3.jan.1992, in nekajkratnih obiskih je postalo (še bolj) jasno, da stvarca nikakor ne zafunkcionira po pričakovanjih. Obisk, razen ob sobotah, ni bil ravno velik, tako da so se vrata Joy kluba ponavadi zapirala predčasno, tudi ob poskusih raznih prireditvev (ples Freddiejeve nočne more, večeri šansonov, latino-american party, transvestitski show Salome itn.). Gay Joy klub je postajal vse bolj pust, lastniki pa užaloščeni. Ker tega psihičnega stanja do tedaj kar niso bili navajeni, so obupali. Pa spet ne povsem, saj so se odločili, da bodo od 1.marca dalje pridevnik 'joy' nadomestili z 'Balkan.'

TEST THE SOUTH

Pa smo (spet ali kot ne-za-vedno) tam, o tem, kaj se zdaj dogaja v 'Balkan...-u' pa

nimamo prav nobenih informacij več. Kot jih nismo imeli prej, saj je bila obveščenosť o tamkajšnjem dogajanju nikakršna.

TASTE IT, TEST EAST TOO

Mogoče pa tudi 'Balkan' nekoč ne bo več 'in'. Potem lahko po Valentinu (?), Hipodromu, Joy klubu, Gay Joy klubu in Balkan Joy klubu navsezadnje dobimo še 'Balkan Gay Joy klub', kjer bo prvi gost seveda Dino Dvornik.

UDRI JAČE MANIJAČE

Tudi gayi bi počasi radi zlezli ven, z Balkana v Evropo in še iz česa, pa smo se zatakneli že v/pri Stari cerkvi, kjer je v začetku januarja bolj kot ne skrivnostno začela pristajati podvrsta ptičev neletalcev (roza) **FLAMINGO** prva 'gay restavracija' v Ljubljani. Njegovo ali njihovo geslo je, ne boste verjeli, ZABAVA. Zadeva je za spremembo funkcionirala. Vsaj navidezno in ne dolgo... V januarju in februarju je Flamingo stagniral- **LEARNING TO FLY** - Na noge se je pričel postavljati na pustno soboto in pustni torek, maskam pa je ob njegovi in njihovi iniciaciji delil krofe in šampanjec. Odlična kombinacija, zapijmo rojstvo Flaminga in založimo smrt mračnih časov za gay sceno pri nas - naj to postane tradicija. Kot so postali običaj(ni) petkovi 'gay in lezbični partiji': srčkovi plesi na izpadanje z metlo idr. rekviziti ali fetiši, razna obscena tekmovalja ter perverzne igrice ipd. rituali, obredi in kult, skratka: Kuuuul, from now on, Don't Worry - **BE GAY** and gay part of it - do maja, ko so Flamingo zaprli.

KRVNA OSVETA OB STARI CERVI

Tam se je zgodil še 'horror party' s čarovnikom Marinom z Reke, ki prisotnih gayev in lezbijk ni niti očaral niti odčaral. Za enega izmed največjih 'čarovnikov A.Crowleya' je bil tamkaj pravi horror thriller že teden poprej. Od tolpe mladeničev (le-teh je v Ljubljani vse več in so mobilnega značaja, saj se selijo iz Tivolija pred Joy klub in Flamingo ter nazaj) je prejel par brc in knock-outov, lekcijo o božji prepovedi 'guzenja' in zgodbo o posilstvu enega izmed njih brata. Sicer pa jim Ali-Star ni ostal dolžan, saj jim je dal kontro z idealistično humanistično verzijo lekcije teorije odseva v smislu nesmisla nasilja in maščevanja, kar je začuda naletelo na njih vsesplošno odobravanje, epizoda pa se je kon-

čala s krajo nekaj tolarjev, povabilom na drink in prijateljskim slovesom: "Briši! Trčechim korakom!"

Po preverjenih podatkih so k njegovi odreditvi pomagali magični izreki: "Bog pomagaj", "Varen sem" in "Killing Me Softly". It is :- A KIND OF MAGIC- Queen

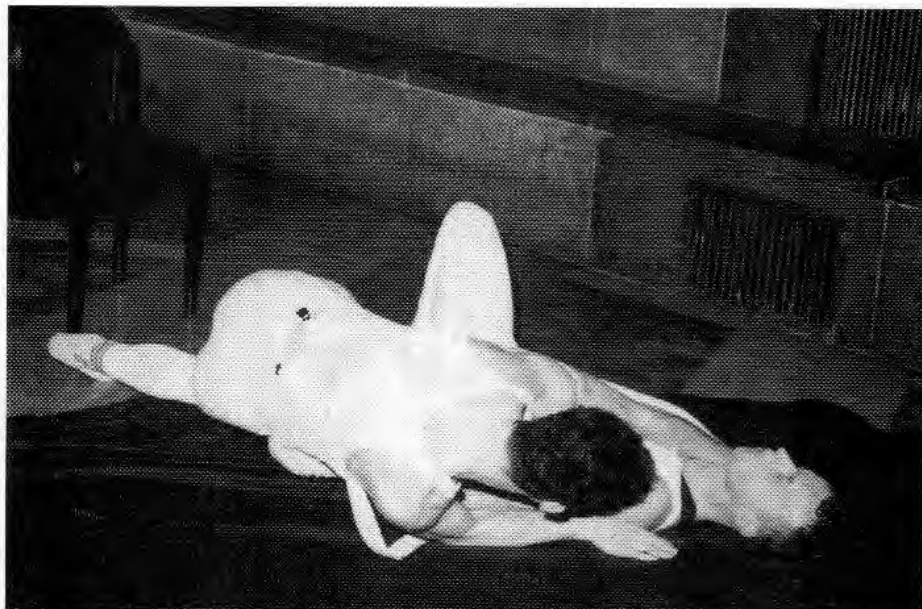
Potem, ko je bil odrešen, se je (tako kot še nekaj prestrašenih posameznikov) odločil za stari, dobri, nepogrešljivi in najbolj zabavni **nedeljski večer v K 4**, potem ko je tam že povezoval program pustovanja, kjer se je isti večer dogajal tudi "Balkan show", torej spet vse troje hkrati. 'Balkan ...' se je (spet) odpel in odplesal povsem izven konteksta, na neposrečen playback, le ideja imitiranja se je izkazala za posrečeno. Ostale imitacije, maske in kostumi namreč, so bile v isti špuri, nedomiselnosti in klasičnosti, večina ženskih, tam pa se je znašel celo en 'peder'. Razdelitev nagrad pa je neizvirnosti vsled podobila lestvici NMEja: 1. Dama s kamelijami čez petdeset let; 2. duh Freddieja Mercuryja; 3. Army Of Lovers; in še 4. James Brown. Temu naj bi bil kot tolažilna nagrada podarjen kar sam Alistair Crowley (prej tudi Agent Cooper). Po nekajminutnem čakanju na živo nagrado se je le-ta kot tolažba izkazala za lažno.

To pomeni, da je bil čarovnik ob podelitvi nagrad odrinjen iz programa in od same užaljene žalosti se je preoblekel v popolnega **PINKIE**ja, to je **ROZA-LIJO**, ali, bolj konkretno, v 'Pedra'. Nekaj drugih 'slovenskih deklic' ga/jo je začudeno spraševalo, če nima s sabo slučajno vse garderobe, ter jih tako spet 'tolažiti' -povzeto po Knjigi laži, Be-Twin Pig-sih in Sovah, ki niso kar se zdiijo. **ŽIVOT JE MASKENBAL**

TEST THE WEST- ROZA DISCO IS DAA-BEST

Sicer pa je nedeljska scena v K4 postala ena najbolj norih, zabavnih, sproščenih in perverznih, skratka naj. Program, ki je do sedaj potekal pod nesojenim geslom **SEX, LIES & VIDEOTAPES**, se je v postnem času usodil

imenovati **SEKSUALIZACIJA SLOVENSKE DEŽELE**. Ciklus je potekal vse tja do dnevov mladosti. Znotraj ciklusa so potekali različni showi, rituali in obredi. Tako že 8.marca 'Moški vroči show za Dan žena', kjer so se publiki s štirimi plesnimi točkami prvič predstavili **GO-GO BOYZ**, ki so tudi sicer trije aktivni pobudniki hot (gay) pop-techno dance scene v K4, mesec pozneje pa so že plesali pod reinkarnacijo **WILD BOYZ**. Teden zatem smo iz različnih perspektiv opazovali 'Gay erotiko na odru', ki jo je izvajala skupina **PIGALLE** iz Zagreba. Opazili nismo nič več, kot je bilo pričakovati od naslova, razen solidnega izbora glasbene kulise. Pa seveda usnje in 'visoke pete' (pa ne Almodovarjeve), ki so neprestano povzročale težave talni kulisi. Ob koncu marca smo končno doživeli premiero 'erotično-političnega rituala' **JULIETTE-JUSTINE**, nastalega po predlogi Marquisa de Sadea, v inscenaciji Andreja Ajleca. Ostanemo brez komentarja, saj so bile kritike v dnevnem časopisju dosti bolj zanimive od same predstave, izjava ene izmed gledalk: "Mislim, da bom dobro premislila, če bom šla še kdaj na kakšno predstavo v K4", pa v bistvu predstavlja povzetek mnenja vesoljnega gay občinstva, ki take in podobne prireditve spremlja apatično in nezainteresirano, kar pa jim navsezadnje niti ne gre zameriti. Vsi željno pričakujejo **MUSKO**, torej: ples, žur, norost in odštekanost. In neverjetno, samo in edino to se vedno zares obnese. Malo manj pa kruzinge ali iskanje partnerjev in...in... Še najmanj pa se obnese kontinuirano rolanje bolj ali manj kvalitetnih gay porničev, ki jih spremljajo redki zainteresirani posamezniki, prav tako se zvrtilo mimo njih dela priznanih avtorjev kot sta Almodovar in Jarman, pa

LA CAGE AUX FOLLES I., II., III.

Omenjenemu ciklusu so se pridružili tudi torkovi Aldovi večeri, ki vsebujejo tako zanimiv video, npr. video produkcija Nevena Korde z video-spoti *Borghesie* v dveh delih, retrospektiva gay klasik "Un chant d'amour" Jeana Geneta in "Scorpio Rising" Kenetha Angerja ter malo manj gay "Dangerous Liaisons" (kljub temu, da naša razmerja niso nič manj nevarna) kot tudi **DANGEROUS**

DANCING program z različnimi dodatnimi seksofobično-političnimi konotacijami: **SCHWARZ-TANZ** (Techno-Anti-Nazi-Zone) z gostom DJ Natašo, desetimi zapovedmi in prepovedmi, med drugim homoseksualnih odnosov, ampak "UFO's Are Real" in tudi mi smo UFOti, saj z našimi dejanji še vedno kršimo obstoječo moralo in se zadržujemo na Kersnikovi. Vendarle pa: Future is between your legs, medtem ko 'Big BARTL is (still) watching U', sicer pa glavno, da vas ne sliši. **SILENCE=DEATH=DEAF**

SPRE-GAY-VID

FOTO

Ob 'Schwarz-tanzu' so nas v K4 začele opazovati fotografije Gorazda Majarona, ki so predstavljale del širše gay-foto razstave "**PO-GLIED MOŠKEGA**", na o-gay-gled v Galeriji ŠKUC od 14.-28. januarja. Poleg Majarona so razstavljali še Boštjan Lisec, Marko Radovan, Mio Vesović in Alen Kos. Še vedno črnobela tehnika, ki naj bi poudarjala izrazno

moč moškega telesa, njegovo krhkost, erotičnost... Privlačno, a ne usodno, kajti Mapplethorpe ni ponovljiv. O tem, ali so 'pornografske' ali ne, pa kdaj drugič. Zaenkrat le še to, da naj bi bile fotografije Alena Kosa razstavljene v Flamingu, ki pa jih ni prenesel.

LIKOVNA

Ob vseh mogočih zvrsteh in podzvrsteh je homoerotičnost še vedno najbolj prikrita ravno znotraj likovne umetnosti. Vsak grafik, kipar, slikar se lahko skrrije za nerazpoznavnimi oblikami, kreacijami in estetiko, zato jih raje ne bomo iskali. Vendarle pa podeljujemo 'naboj' razstavi 'In Memoriam Satan Pannonski' v Galeriji GT. Za kolaže in kolažne instalacije, projekte, skulpture in environmente, posebno še za kombinacijo resnice in laži, serijo "Oči istine oči..." in njegovega prijatelja, ki jo je pripravil.

GAY-DALIŠČE

Za najvišje Revolverjevo priznanje 'gay-dališki naboj' je med predstavami iz pravkar iztekajoče se sezone 1991/1992 nominiranih naslednjih pet, naštetih po vrstnem redu njihovih premier:

1. Tennessee Williams: **TRAMVAJ POŽELENJE** - (PDG Nova Gorica; režija Dušan Mlakar), 3.okt.1991.

Williamsove drame so edina psihoanaliza, ki jo štekam brez obremenjevanja sivih celic. Med njimi se prav omenjeno delo, čeprav so 'realistične' igre skoraj povsem out, še vedno rado igra in predvsem gleda. Kako tudi ne, ko gledalec tako superiorno in samozavestno nadvlada seksualno nesrečo drugega in pri tem za bežen čas pozabi na svojo. Mi v dvorani vendar nismo tako spolno neurejeni, da bi nas to privedlo v živčnost, alkoholizem, iskanje izhoda v lažeh (sebi in drugim), nena zadnje v klinično blaznost. Lika vlog Leighove in Branda sta izklesala Mira Lampe-Vujičić in Bine Matoh.

2.Vili Ravnjak: **TUGOMER** ali **TISTI, KI MERI ŽALOST** - (MGL; režija Mira Erceg), 17.okt.1991.

Kot ni bila Tugomerjeva Karantanija 'dežela na sončni strani Alp', tako je tudi današnja Slovenija to le v reklamah. Sicer pa je prav tako klavstrofobična, baladno mračnih spletk polna, le fizične krutosti je (morda?) nekoliko manj. Med Karantanci (Slovenci) in Franki (Germani) se odločam za slednje. V položajno črne gumijaste kostume oblečeni transvestitski Franki, načeljuje jim brutalno divjaški Borut Veselko, mi omogočajo poistovetenost; pogled na uniformirani hitlerjugend mi pač vedno vzburi domišljijo. (foto)

3.**DOGODEK V MESTU GOGI** - (Drama SNG Maribor; avtorski projekt Danirja Zlatarja Freya po Grumovih motivih), 19.okt.1991.

"Menc ni nikdar nihče pozelel", pravi Štefka Drole kot Afra. Priča smo torej drami brezuspešnih iskalcev ljubezni, tragediji duhovno ranjenih ljudi, katerih svet s svojimi ustaljenimi normami in pravili ne prenese drugačnosti. Ampak izhod iz tesnobe prekletega mesta, v katerega sta avtorja nastanila skupino groteskno individualiziranih človeških mask, obstaja. Samo, za božjo voljo, ne pustite se ujeti splošni psihosocialni blokadi in kolektivni seksualni psihozi, predvsem pa si ne ponavljajte tistega prvega stavka vsevdalje. Utegne se vam zgoditi, da se tudi vaše življenje konča v mrtvaškem plesu zmagoslavja smrti nad živim. Takšen konec se mi je še včeraj zdel edina možnost, danes dvomim, kako bom mislil jutri, se bom vprašal jutri. Sem pač samo eden izmed mnogih iz Goge.

4.Carlo Goldoni: **PAHLJAČA** - (MGL; režija Katja Pegan), 20.nov.1991

Goldoni ni bil gay, njegov grof Rocca Marina še manj, a v tej predstavi to postane, ne da bi mu bilo potrebno spremeniti en sam stavek izgovorjenega besedila. Takole je: če nekatere replike primerno poudariš in pri tem uporabiš še ves arzenal "gay gestikuliranja", nujno izumiš povsem nov in drugačen lik, v našem primeru seveda lik "dekadentnega pedra". Žal pa ne avtor ne režiserka taistega "salta" nista zmogla z likom gospoda Evarista (Boris Ostan - "naboj" (v) igralca!), ki je z obnašanjem povsem poženščenega galanta deloval bolj pedersko od pedra samega, tekst pa mu je žal nalagal večno borbo za žensko svojih sanj.

5. Peter Shaffer: **ČRNA KOMEDIJA** - (SLG Celje; režija Vinko Modemdorfer), 29.nov.1991

Shaffer se zvezdniško spreha od West Enda do Broadwaya, s teatra na filmski trak, vse pogostejši gost pa je tudi na slovenskih gledaliških deskah. Od psihoanalitične "Equus" do homoerotične drame "Amadeus", od ene prvih uspešnic zvezdniskega teatra pri nas ("Leticija in luštrek"; Cankarjev dom) do celjske "Črne komedije". Komedije so namenjene zabavi, ne beri in ne piši kritik ob njih, je moje geslo. Zato samo še opomba, da je lik Harolda, angleškega dandyja, igralec Drago Kastelic poudaril z vso nujno eleganco in pri tem občuteno odineral njegovo homoerotično naturo.

And now, boys and girls, the winner is...

PAHLJAČA

Obrazložitev:

Grof Rocca z vznesenim zanimanjem prebira "Revolver", diskretno ga skrivajoč pred radovednimi meščani. Najbolj 'firbčni' med njimi, gospe Geltrudi, pa le ne zmore zamolčati njegove vsebine, saj je "prepričana", da gre verjetno za filozofsko razpravo, zgodovinski zapis, če ne že za lepo pesniško delo. Grofu tako ne preostane drugega, kot da ji na uho zašepeta, da gre za nekaj povsem novoga, drugačnega, iz francoščine prevedenega in tamkaj basni imenovanega. Iskreno upajoč v popolnoma fair postopek režiserke (in dramaturginje) sem prepričan, da s prisposodobno (basni!) ni mislila, da smo gayi in lezbijke živali. Pa še to: **MGL-u se uredništvo hvaležno zahvaljuje za zastojnsko in učinkovito promocijo, čeprav je tudi res, da bi bili brez nas ob pomemben "rekvizit".**

KINO = MOEVING-GAY-PICTURE

Namesto oskarjev pa tudi v primeru kino podeljujemo naboje (le da smo holj radodarni).

Glavnino 'nabojev' prejme tokrat "FISHER KING", režiserja Terryja Gilliana: za film leta, najboljšo režijo, za obe glavni in eno stransko vlogo. Robin Williams in Jeff Bridges sta se prav lepo po- in spogledovala, se s pogledi dogovarjala, ter se na koncu celo razgalila pred polno luno, potem ko sta slekla že vse prevladujoče ameriške institucije s celoletno holly(graal)woodsko produkcijo, video prodajalnami, reklamami in mediji na čelu; nam sta seveda kazala le hrbe. Prvi je nekoč že citiral Whitmanna..., drugega sta v "KRALJEVEM RIBIČU" hotela sesuti dva mladeniča, ker se je na gay-yardu poskušal samo-umor-topiti, zraven pa se je znašla še figura propadlega kabarejskega pevcu (Michael Jeter), ki je zato moral biti tako transvestit kot peder.

"SILENCE OF THE LAMBS" (Ko jagenjčki obmolkejo) Jonathana Demmea za podobice transvestitskega blazneža, kanibala

idr. izmečkov ameriške demokratičnosti ne prejme nobenega naboja, saj jih je Amerika že dovolj obdarila z oskarji in s tem končno razkrila tudi 'lepšo' plat njene mitologije.

Ki pa je ni več našla v liku JFK (Oliver Stone) in drugih 'tragičnih' žrtev in misterioznih spletk iz obdobja liberalizacije. V želji po razkritju zarote so med paleto možnih osumljenecv menda odkrili tudi gaya. En 'naboj' - za povrnitev stroškov- tudi njemu; če ga ye ustrelil ali pa ne (dvignil ga bo seveda neznan prijatelj še bolj nepoznanega umrlega, kajti: Revolver ljubi masko). Homiča pa smo odkrili tudi med hipertoničnimi agenti CIA, kjer le-ta zaradi nagnjenj ni mogel postati duhovnik.

Pa se preselimo nazaj v leto 1945, v EVRO-PO Laarsa von Trierja, ki nas je tako hipnotiziral, da smo skoraj uspeli spregledati kratak kader, kjer si je neki schwul že prislužil svoj metek, nas pa je opozoril na vse prepogosto izrečeno frazo 'en peder gor al' dol- pa kaj'. Saj res, PA KAJ...

Raje se z vlakom Centrope odpeljimo naprej v prihodnost, kjer nas je sodobna belgijska filmska produkcija skoraj povsem ignorirala. Malo manj nova slovenska: v filmu BABICA GRE NA JUG Vincija Vogue Anžlovarja se znajde: 'peder'. Seveda le kot psovka, da ne bi bilo pomote.

SATIRICON F.Fellinija in MEFISTO I.Szaba, ki sta se ponovno zrolala v programu Kinoteke, sta svoje prešteviline naboje že zdavnaj pobrala, dodamo pa jih lahko še nekaj za njuno neponovljivost.

TELEVIZIJA - RAZBITO OGLEDALO GAYEV

ŠLATANJE (Heavy Petting, 1988) - 4.jan. Ameriški dokumentarec o odrasčanju v petdesetih in v seksualno revolucijo pridoneslih šestdesetih. Čast gay populacije sta reševala William S. Burroughs in Allen Ginsberg. Reševala zgolj pogojno, saj je bila edina omembe vredna Burroughsova izjava: "Meni je edino važno, da me ima moja mačka rada".

"FILMSKI MARATON" - 5.jan. Filmček "Mlada dekleta" je ljubko delce avtorice Connie Kaiserman. (Mimogrede: Ismail Merchant je bil producent, zato ji je režijsko po-

magal James Ivory). Opozarjam zgolj na prevod: če iz "motherfucker" uastae "bedak", potem resnično ne moremo biti presenečeni, da se "faggot" sloveni kot "cepec". A bil je to termin nedeljskega družinskega filma in čas pobožični.

V ameriški nanizanki "Taksi" se Tony (Tony Danza) ne more znebiti vsiljive Denise. Končna rešitev: za svojo ljubezen okliče Louieja (Danny de Vito). Ta seveda nenadno vlogo homoseksualca izjemno težko sprejme, a za svojega buddyja požre tudi to "sramoto".

Ko se v nanizanki "Pravica iz teme" šarmantni Gibson (Clayton Prince) znajde v zaporu, mu kot specialno kazen v celico pošljejo v ogrlice (beri: verige) okinčano "Daisy". Sledi predirljiv krik in vi ste uganili zakaj...

VENERINA PAST (Die Venusfalle, 1988) - 17.jan.

Režiser Robert van Ackeren je sicer gay, a v svoji moški domišljiji, skritih željah in sanjah, v vseh filmih neprestano išče "idealno žensko". Ker take ni, je njegova homoseksualnost povsem samoumevna. Omeniti velja še izborni vrsto nemških gay igralcev: Horst-Guenther Marx, Hanns Zischler, Rolf Zacher, Harry Baer, glasbo pa je napisal Peer Raben.

ODDALJENI GLASOVI (Distant Voices, Still Lives, 1987) - 24.jan.

V izjemno poetičnem filmu se scenarist in režiser Terence Davies na dokaj nenavaden način vrača v svojo lastno mladost. Kot da takrat še ni vedel, da bo "nekoč postal" gay...

STRAŠILO (Scarecrow, 1973) - 26.jan.

Arest je za gay sex idealno "zatočišče", žal pa Al Pacino svojo vitko ritko hoče obdržati neomadeževano. "Odgriznil ti ga bom, ti kurbir!", vpije na svojega dotedanega prijatelja, povsem pa mu spremeni tudi fasado. Še eden iz (pre)dolge vrste ameriških homofobičnih filmov, pač.

PRIZNAM (I Confess, 1952) - 20.jan.

Če bi ga poslovenili "Izpovedujem se", bi iz naslova samega in pa iz nekaterih elementov sižeja, lažje mnogokaj izpeljali: od resnice, da je to eden Hitchcockovih najbolj osebnih filmov, do dejstva, da sta bila oba glavna igralca v filmu, Montgomery Clift in O.E. Hasse, gaya. Sicer pa bi moral biti naslov filma geslo vsakega homoseksualca, kajti priznaš samo enkrat, zanikuješ pa se vse življenje.

GOSPA DELAFIELD SE HOČE POROČITI (Mrs. Delafield Wants to Marry, 1986) - 2.febr.

Z ostarelo Katherine Hepburn Hollywood res nima več kaj početi, zato pa je toliko bolj dobrodošla zvezda številnih tv produkcij. V vlogi stare vdove, ki se v zares poznih letih iskreno in (ali naivno) zaljubi, je šarmantna kot nekoč. A okolica (otroci in sosedje) njene vnovične želje po poroki nikakor ne more razumeti, še manj sprejeti. Izpade, da je tolerantna edinole še starost: svojemu sinu, sicer gayu, ki pripelje domov novega prijatelja in ga kar v delovni obleki posadi v njen najljubši naslanjač, prav nič ne očita...

CELLINI (Cellini - A Violent Life) - 6.febr. 1/6

Življeje in delo otroka renesanse Benvenuta Cellinija, tega izjemno nemirnega in pustolovskega duha, je skozi nadaljevanko magistralno predstavljal Wadeck Stanczak. In če ste že pozabili; greh, zaradi katerega je bil večkrat kaznovan, se je takrat imenoval sodomija.

NOČNI PORTIR (Portiere di notte) - 8.febr.

Liliana Cavani vfilma sado-mazohistične fantazije bolj moško, kot bi to bil sposoben storiti prenekateri "moški" režiser. Dirk Bogarde in Charlotte Rampling sta ji pri tem v nezanimljivo podporo.

TUJCA NA VLAKU (Strangers on a Train, 1951) - 24.febr.

V tem briljantnem filmu, enem najboljših Hitchcockovih sploh, sta glavna junaka Bruno (Robert Walker), eleganten in šarmanten, asocialen in inteligenten ter Guy (Farley Granger), bled in nezanimiv mladenič, ki bi si želel pozabiti neugledne preteklosti. Ne ukvarjamo se z vprašanjem kdo je pravzaprav "negativec", povejmo samo to, da je njun odnos takšen, da pričujoče delo mnogi uvrščajo med gay filme. Saj, nastal je po debitantskem romanu Patricie Highsmith.

TRAMVAJ POŽELENJE (A Streetcar Named Desire) - 2.apr.

Če so West the best, potem so Tennessee Williams, Marlon Brando, Vivien Leigh in Elia Kazan quadrophonia of the best. Sicer je pa že Jonas Ž. v Studiu City pred kratkim svetoval dekletom, naj se gayem v velikem loku izognejo, če se hočejo izogniti tudi tramvam, ki jih prinaša sabo neuslišana ljubezen. Shizofrenija glavne protagoniste tega filma je tako, upajmo, prej izjema kot pravilo.

ZASEBNI DOSJE EDGARJA HOOVERJA (The Private Files of J.Edgar Hoover, 1977) - 3.apr.

Karizmatični ameriški režiser Larry Cohen v filmu podaja kronologijo aktivnosti FBIaja pod skoraj štiridesetletnim Hooverjevem vodstvu, ki je s svojo ultrakonzervativnostjo izzval številne komentarje, ki so jih še najbolj podžigale govornice, da ni čutil nikakršne naklonjenosti do žensk. Bil je pač gay, pa kay!

DRUGAČNA LJUBEZENSKA ZGODBA (Otra historia de amor, 1986) - 10.apr.

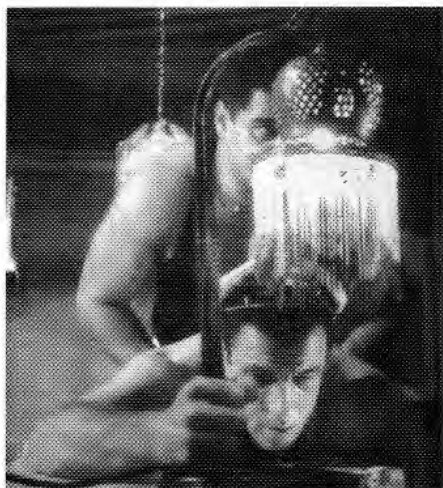
Ljubezen, ki jo doživljata dva moška, mladi uslužbenec in njegov šef, sicer zgleden mož in oče, namreč ni le homoseksualno razmerje, marveč nakazuje možnost svobodne izbire čustvovanja in življenja. To se seveda ne dogaja v ameriškem, še manj slovenskem, pač pa, presenetljivo, v argentinskem filmu. In tudi tam samo v filmu.

ŠPANSKI VRTNAR (The Spanish Gardener, 1956) - 17.apr.

Medtem ko je Dirku Bogardu (Gustav von Aschenbach) deček Tadzio le nedosegljiv ljubezenski ideal, pa taisti igralec (Jose) spremeni dečka Nicholasa v svoj prijateljski in ljubezenski objekt.

P.S.: Sami presodite, če smo s filmskim programom TV SL lahko zadovolj(e)ni, zagotovo pa smo na boljšem kot gledalci HTV (nekdanje TV Zagreb), katerih "okno v svet" se je docela priprlo. Pred kratkim predvajanje Fassbinderjev filmski ciklus je bil še posebej na udaru. Cenzura je iz njega najprej izločila "Lili Marleen" (ker so nekdanji največji sovražniki ravno takrat postali najboljši prijatelji), a ko je pesem skorajda postala nova hrvaška himna, so ga naknadno le umestili v program. Podobno se je zgodilo tudi z Genetom, filma "Querelle", ki so si ga lahko gledalci pred kratkim ogledali na HTV II.

V preostalem TV programu je gay problematika zastopana v zanemarljivi meri. Tako v okviru kulturno-informativnega programa le znotraj **Studia Ljubljana** redno poročajo o dejavnostih, aktivnostih in manifestacijah Roza kluba. Kakšnih drugih omemb dejavnosti Roza kluba pa nacionalna TV ni sposobna, razen nekaj ciničnih pripomb in navedb (npr. komentar Rosvite Pesek o številu političnih strank pri nas, v katerem je posebej izpostavila gobarje in homoseksualce). Zato smo cinični tudi mi - prav jim je.

Andrej Zornik & Gusti Leben

MEDIA - WATCH

Če vzamemo pod drobnogled slovenski dnevniški (časniški) in revijalni (periodični) tisk, lahko v grobem zaključimo, da se obravnavanje "fenomena" homoseksualnosti v njemu, deli na tri že dovolj dobro preizkušene metode.

Najbolj razširjene so novice (novičke), vselej rahlo popoprane, o znancih iz sveta estrade. To seveda niso anekdote, pač pa preprosto trači, za katere ni nujno, da je v njih skupaj z dimom tudi ogenj. So pa takšne tračarije kaj lvegano dejanje. Najbolj "svetal" vzor za to je v zadnjem času prav gotovo Jason Donovan, ki si je dal na sodišču "umiti" svoj obraz, "umazal" pa je revijo "Face", ki bo komaj preživela. Smešno pri vsej zadevi pa je to, da bo Jason lahko poslej brez kančka slabe vesti spal tudi z moškimi, saj ima potrjeno, da ni homoseksualec. S to "senzacionalno" novico smo bili seznanjeni preko vesoljnega svetovnega (tudi gay) tiska, brez ene same izjeme pa posredno tudi preko vsega možno mogočega (in v našem primeru zdaj še gay) domačega. Da se izognejo negativnim finančnim posledicam, ki jih tračarjenje nujno prinaša s seboj, se rumeni tisk (tabloidi) v veliki meri poslužujejo že mrtvih (in tihih) žrtev (Onassis, Presley, zdaj še Benny Hill). V primerih našega tozdevnega tiska je v ospredju še vedno "Kaj", se mu pa že prav nevarno približuje "Lady", ki pa kljub imenu in oznaki še prav posebno "vzemi-rija" tudi moško bralstvo. Med čakanjem na omenjena dva, pa nas s podobnimi štosi vsakodnevno hranijo "Novice". Žal pa domači tisk, brez ene same izjeme ("Delavska enotnost" samo potrjuje pravilo!), prepisuje ali prireja trače iz tujega. Žal ali pa tudi ne? - to seveda ostaja hamletovsko vprašanje še naprej. Prvovrstna reklama ali uničena kariera? Je pa že bolje preprosto pisariti zgodbe o princesi Sarah, o njenem zdaj že bivšem možu Andrewu, ki je menda biseksualec, pa o njenem ljubimcu, ameriškem plejboju Stevu Wyattu, domnevno tudi gayu... Vse možne variante so že izrabili, pozabili so se vprašati samo še, če njuna (dosedanji in prihajajoči) otroka nista morda plod kakšne lezbične zveze. V opozorilo, da nikarkršnega članka iz omenjenega časopisja ne smete jemati resno naj bo jasen primer besedilo "Homoseksualnost - kaj je to?" ("Kaj", 21.1.92); tu so objavljeni natanko tisti citati zvezdnikov, ki jih ti niso nikdar izrekli. Prav tako pa ne smete vzeti preveč resno tudi prvi trač na homoseksualno temo (pardon, osebo) iz domačih logov. Ker je bil povsod prvi, bo tudi tukaj; "Kaj" ga bo torej v kratkem objavil...

Obilico "tehtnega" branja nudijo strani, namenjene "črni kroniki". Če ste eden ljubiteljev tovrstnega čtiva in vam morda celo nadomešča leposlovje, ste s tretmanom homoseksualnosti v njej seznanjeni, če pa se te rubrike v vsakdanjiku izognete, potem vedite: homoseksualci so psihopati (duševni bojniki, brezdušni nemoralneži ali nečloveški stroji za ubijanje). Le v izjemno redkih primerih so zabeleženi kot žrtve, a takšnega primera lotos še ni bilo! Zatorej ni čudno, da je svet najbolj razburjal Jeffrey Dahmer, množični morilec iz Milwaukeeja. Casopisje je ugotovilo, da je v ameriški sodni praksi le malo morilcev, ki so umorili toliko ljudi: 15 mladih moških. V zaključku sojenja so tako morilca, ki so ga privlačevali predvsem mladi postavni fantje, obsodili na petnajst dosmrtnih kazni. Drugo mesto na top listi zločinov zaseda za aidsom oboleli 50-letni Ed Savitz, "zli duh Philadelphie", ki je policiji priznal usodne spolne odnose z več kot sto mladoletnimi fanti. Odmeval je tudi sodni proces proti homoseksualnemu paru, ki je v Franciji ubil 27 starih žensk. Takš-

ZAUSTAVITI DESNICO

Ameriške Sestre večne prizanesljivosti so se v Parizu pridružile protirasističnim in protifašističnim demonstracijam homoseksualcev. "Sestre" so dvignile svoj glas proti politiki **Jean-Marie Le Pena**, voditelja francoske skrajno desničarske stranke, in tako pokazale, da ima tudi krščanska prizanesljivost svoje meje.

ROZA VARNOSTNE SILE

Pink Angels (Rožnati angeli), nova skupina v Chicagu, se je oblikovala po vzoru *Rožnate patrolne*, gay in lezbičnih varnostnih sil iz New Yorka. Rožnata patrola so nekdanji *Rožnati panterji*, ki pa so morali spremeniti svoje ime, ker filmska družba MGM ni dovolila uporabe imena Pink Panther. Rožnati angeli bodo skrbeli za red in mir, preprečevali kriminal in ščitili prebivalce, še posebej v četrtih, kjer živi veliko homoseksualcev. **Alyn Toler**, vodja Rožnatih angelov, zagovarja sodelovanje s policijo, saj ima ta največ izkušenj. Angeli ne bodo oboroženi, temveč izurjeni v samoobrambni veščinah. Pridružijo pa se jim lahko vsi, ne glede na spol, rasno pripadnost ali spolno orientacijo.

"ÖTZI" JE BIL GAY

Prav gotovo ste v Delu in drugje že brali o možakarju, ki so ga nedavno našli v ledu Tirolskih Alp in mu nadeli ime **Ötzi**. Po prvih raziskavah bi naj bil Ötzi iz bakrene dobe in star približno 2700 let.

Kljub temu je truplo dobro ohranjeno, razpoznavna so celo tetovirana znamenja na hrbtu in poškodbe kolkov.

Znanstveniki menijo, da je bil Ötzi samotar, nekakšen divji lovec, saj je umrl precej daleč od naselbin. Nadaljnje raziskave pa so prinesle še nekaj senzacionalnih odkritij: z radiokarbonsko metodo so ugotovili, da je Ötzi star več kot 5400 let. Odkrili pa so še nekaj, kar doslej še ni bilo predstavljeno javnosti: v Ötzijevem anusu so našli sledove sperme. Čeprav tirolski strokovnjaki tega odkritja ne marajo obešati na veliki zvon, ne morejo zanikati dokazov, da je imel Ötzi, divji lovec iz kamene dobe, spolne odnose z moškimi.

BODY BUILDING

Tekmovanje lezbijk in gayev v body buildingu ima v Ameriki že šestletno tradicijo. Letošnje prvenstvo *Physique 92*, ki bo 13. junija v San Franciscu, bo prvič nadzorovala strokovna komisija Ameriške amaterske atletske unije. Na sliki pa si lahko ogledate bicepse in tricepse lanskoletne zmagovalke Jan Austin. Če bi tudi sami želeli tekmovati, pišite na naslov: **Arcadia Bodybuilding Society**, 1230 Market Street, Suite 221, San Francisco, CA 94102, USA.

iLpa

Jeseni 1991 je bila v Berlinu ustanovljena **iLpa**. Mednarodna lezbična tiskovna agencija, ki zbira informacije, članke in reportaže o lezbijkah. Zbrani material posreduje lezbicnim in mešanim časopisom v ZDA in Evropi. Tako se je iLpa že povezala z ameriški in evropski dopisnicami, v mislih pa ima že mednarodno tiskovno mrežo, ki bi združevala lezbične dopisnice vseh držav. Še naslov: iLpa, Dorothee Winden, Taborstrasse 8a, D-W-1000 Berlin 36, Deutschland.

PREKLETSTVO CHRISTCHURCHA

Christchurch, mesto na južnem otoku Nove Zelandije, nosi prekletstvo za lezbijke. V juniju, davnega leta 1954, sta srednjeolki Juliet Hulme (15) in Pauline Parker (16) povabili na popoldanski sprehod Honoro Parker, Paulinino mamo, in jo z opeko pobili do smrti. Gre za šokanten primer v zgodovini kriminologije, saj sta umor načrtovali in izvedli mladoletnici. Ko pa se je razvedelo, da je bilo njuno razmerje lezbično, senzacionalističnega poročanja tako v lokalnih kot mednarodnih medijih ni bilo mogoče brzdati. Javnost, podkrepljena z zasoljenimi časopisnimi štorijami in "strokovnim" mnenjem sodnih psihiatrov, je sklepala: homoseksualnost je povezana z norostjo, zlom in morilskimi nagnjenji. Razvpit sodni primer se je končal z obsodbo deklet na zapor, kjer sta, seveda ločeni, prebili približno pet let in uspeli končati študij. Po odsluženih kazni sta smeli spremeniti identiteto in zapustiti Christchurch, najverjetneje pa tudi Novo Zelandijo. Kje in kako živita danes in ali sta še v stikih, ni znano.

Takšna so dejstva. Vihar okoli umora se je že zdavnaj polegel, novozelandskim materam pa je še danes tesno pri srcu, ko izvejo, da je hči lezbijka. V začetku imajo težave tudi same lezbijke, saj so že od otroštva naprej poslušale, da lezbijke morijo. Mnogim pa je bil razvpiti umor tudi prva informacija o obstoju lezbijk.

Po skoraj 40-ih letih sta se sodnega primera iz Christchurcha lotili novozelandski lezbijki **Julie Glamuzina** in **Alison J. Laurie**. Usodo Parkerjeve in Hulmove sta skušali razsvetliti v kontekstu družbene atmosfere Christchurcha 50-ih let, analizirali sta takratne koncepte spolnosti in družbene kontrole ter mehanizme rasne in spolne diskriminacije. Proučevali sta morilska nagnjenja mladoletnih oseb in žensk. Rezultat njunega petletnega dela je knjiga *Parker & Hulme, A Lesbian View*, ki je izšla konec lanskega leta pri založbi *New Women's Press*, in prinaša obilo fotografij, stenogramov s sodnega procesa, osebnih pričevanj in seveda odlomkov iz dnevnikov Parkerjeve in Hulmove. Avtorici Julie Glamuzina (hrvaškega rodu) in Alison J. Laurie sta poželi ugodne kritike, čeprav so ju nekatere konservativne struje obsodile, da "zagovarjata" umor. Knjigo lahko naročite pri *New Women's Press Ltd, P.O. Box 47-339, Auckland, New Zealand*.

ŽENSKO KOT ME

Angležinji **Suzanne Neild** in **Ros Pearson**, ki vodita privatno TV družbo Clio, sta posneli kar dva dokumentarca o starejših lezbijkah - *Women Like Us* in *Women Like That*. Oba sta bila prikazana na Channelu 4 in že prvi dokumentarec je imel rekordno število 1,5 milijona gledalcev. Presenetljivo je, da so mnoge lezbijke, stare tudi 80 let, zbrale pogum in spregovorile o sebi ter se pogumno razkrile pred svojimi otroki, vnuki, sosedi, javnostjo.

Suzanne Neild in Ros Pearson, ki sta izdali tudi knjigo *Women Like Us* (Ženske kot me), že razmišljata o snemanju tretjega dokumentarca. Tokrat se nameravata lotiti položaja starejših lezbijk znotraj same lezbične skupnosti.

nim in podobnim primerom pa se postavlja ob bok in za ravnovesje tudi prva množična morila v zgodovini ameriškega kriminala. 35-letno lezbijko Aileen Wuornos, sicer prostitutko, so na Floridi obsodili na električni stol. Zgolj za povzemanje tujih agencijskih vesti gre v teh primerih, zabeleženi so le najbolj okrutni in zato je senca, ki s tem pada na vso homoseksualno populacijo, toliko večja. Sicer je pa prava sreča, da takšnih domačih primerov še ne premoremo. Tako se je edinole zabeležilo sojenje mladoletniku iz Kranja, obtoženemu za poskus umora nekega videmskega homoseksualca, a še to se je odvijalo v Trstu. Kdo je bil v tem primeru napadalec in kdo napadeni, si niso mogli pojasniti niti preiskovalci, zato so obsodili oba; 28-letnega Videmčena F.Z. seveda za poskus spolne zlorabe. Redki, z željo po poglobljenosti napisani članki, na "cmih straneh" v glavnem tudi popisujejo le situacijo v svetu. Tako v prispevku "Hudič je beli mož" (Novice, 8.4.), ki govori o otroški prostituciji, izvemo samo: "Toda otroška prostitucija ni omejena na revne dežele. V vseh velemestih bogatega sveta so bordeli, masazni saloni, v katerih služijo mladoletniki. V Bruslju so odkrili razvejano organizacijo, v njej je sodeloval celo visoki uradnik Unicefa, ki je pošiljal dečke po celem svetu. Imeli so kar 4000 stalnih strank in to v Evropi, Ameriki in na Japonskem. Raj za homoseksualce pa je Sri Lanka, saj na odjemalce čaka okoli 10000 dečkov, redko starih več kot 14 let. V članku "Otroci vse pogostejše žrtve" (Dnevnik, 18.2.), o spolnih napadih na mladoletnike, so samo v oklepaju omenili, da so fantje kot žrtve še vedno redki, ni pa menda potrebno pripomniti, da so osumljeni (in kaznovani) zoper spolno nedotakljivost, brez vsake izjeme in izključno moški. Domači novinar v članku "Homoseksualnost v policiji - da, vendar..." zelo domačega časopisa (Slovenec 6.1.) načenja vprašanje, ki buri duhove angleške in ameriške, nikakor pa ne tudi domače javnosti.

"Sovraštvo do drugačnih" (Večer, 28.3.) pa je edini prispevek (povzet po "Der Spiegel"), ki govori o dramatičnem porastu napadov na homoseksualce. Napadalci so praviloma člani tolpe, žrtve pa le redko prijavijo napade, ugotavlja v podnaslovu in nadaljuje: "V nemških velemestih doživlja razmah zločin, ki, drugače kot napadi na tujce, še ni zbudil publicitete; razrašča se nasilje zoper homoseksualce. Policija meni, da so samo lani izropali, premlatili in izsiljevali na tisoče homoseksualcev. Motiv dejanja: sovraštvo do homoseksualcev. Napadi na homoseksualne žrtve veljajo med velemestno mladino za nekakšen šport, storilci pa so skoraj vedno člani pouličnih tolpe, stari med 15 in 25 leti. Lani naj bi se ševilo žrtve teh napadov več kot podvojilo. Kraji dejanja so v dveh tretjinah javni parki, stranske ulice v četrtih s homoseksualci mesto znana zbirališča homoseksualcev. Toda le malo napadov žrtve pravijo samo od 10 do 20 žrtve se odpravi na policijo, kajti "pomagajo si sami". Zgled so skupine za samopomoč v angleških in ameriških velemestih... Omeniti velja, da omenjeni članek sploh ni bil objavljen na s črtno obarvani strani, sicer si je pa samo zeleti, da bi bilo tam zabeleženih dejanj, ki tako ali drugače vključujejo homoseksualce, vse manj in manj.

Medtem ko je Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) homoseksualnost črta iz poglavja "duševne motnje" in jo uvrstila med poglavje "spolna usmerjenost", si znanost in psihiatrija skušata odgovoriti na vznemirljivo vprašanje "Ali je homoseksualnost prirojena ali privzgojena?" (Slovenec, 7.3.p. "Newsweek"). Medtem ko je Svetovna zdravstvena organizacija ugotovila, da je aids zapustil gete homoseksual-

cev in zasvojeence z mamil, je medicina končno spoznala, da "Aids ogroža tudi navadne ljudi" (Večer, 18.1. - po "Kurieru"). Tako zaradi prvega kot drugega vzroka homoseksualnost izgublja na svoji "skandaloznosti", pogojno imenovani resn(ejši) domači tisk pa si kljub temu v pisanju o njej pomaga le s prevodi in priredbami. Tako je tudi članek "Tretji spol prihaja" (Novice 23.3.), sicer domače podpisani, očitno povzet po nemškem originalu. V njem se psiholog Wolfgang Krohn sprašuje: "Vprašanje o seksualnih navadah ljudi bi lahko postavili tudi tako: kaj je normalno in kaj je najbolj normalno? Vsi ljudje imamo ženske in moške hormone, ali torej biseksualnost ni najbolj normalna? Mogoče je med moškim in žensko, napačna in vzrok mnogim tragedijam." Navedimo še nekaj besed psihologa Konrada Spreja: "Vsak človek je biseksualen. Čim večje je njegovo ogorčenje in zgražanje, tem bolj se čuti ogroženega, ogrožajo pa ga lastne sanje in želje. Premočna reakcija je samo navidezna zaščita..." Naj s tem zanimivim člankom končam pregled slovenskega tiska o homoseksualnosti, iz njega si sposodimo samo še kratek citat, ki ga je na sebi svojstven način izrekel igralec Helmut Berger: "Občutek biti z žensko je tralala, toda občutek z moškim je trala - laiala."

BLEDI ODSEVI ROZA DEJANJ

Za vsa kulturno umetniško (in politično) dejavnost Roza kluba, pravzaprav za odmevanje le-te v medijih, je simptomatičen stavik, ki so ga "Novice" zapisale ob priliki razstave "Pogled moškega" v Skucur: "Ne glede na ozadje razstave pa si jo je vredno ogledati kot čisto fotografski dogodek". Ozadja radovednemu bralcu novinar G(rega) K(ališnik) žal ni razkril, čeprav je on sam z njim očitno razsvetljen. Naj bodo "Novice" posebej pohvaljene, ker kljub obilni dozi homofobije, svoje novinarje še vedno pošiljajo v "nedeljski roza-disko-kiberaj". Pa čeprav tam novinar K(ardum) S(irmon), ob pomankanju ščeme nja med nogami in morda prav zaradi tega, odkriva le "slovenske sadistične pokveke".

Kljub "pogrezanju v brezskrbnost" in "obilno odišavljeni klienteli" pa delovanje Roza kluba neumorno spremlja tudi Jaša K.Kacin, ki je osedlal "Mladino". In ker si ob "fotografijah mladincev brez lulčkov ali lulčkov brez obrazov" ter ob "počasnem mimoohodu jošk" le zmedeno vrta po nosu, je temu njegovo pisanje primerno podrejeno: Zmedeno, skratka!

Povsem objektivno pa lahko ugotovimo, da delo Roza kluba najbolj objektivno spremlja "Delo". Za revijo, ki jo pravkar prebirate, je v članku "Kulturne revije na Slovenskem" novinar Janez Strehovec ugotovil: "... pozitivni fenomen je tudi Revolver, prav tako magazinsko koncipiran in dovolj sofisticirano "skupaj zmedelana" revija. Le peščica ljudi ga dela in tudi "roza populacija" kot njegova ciljna publika ni ne vem kako številna, vendar pa prav s svojim profesionalnim in temeljitim "šibanjem" spolne subkulture posebnosti in ekskluzivnosti dosega nadvse relevantno očnost. Revolver je torej čisto solidna slovenska kulturna revija. ..."

RADIO GA-GA

V času, ko se je "Roza val" preimenoval v "Pinky val", je Roza klub na Valu 202 prisoten le še v po silni žgečklivih domislicah Tofovega "moped šov" kova. Sicer pa se kameleonsko preobraženi (ista pot - drugi cilj?; druga pot - isti cilj?) "pinki partnerji" v pomanjkanju domačih informacij zatekajo h glasbi ali pa kakšni angleški "temi" kot je bila zadnjič (23.4.) tista o vremenu. (Gu-Le)

LEZBIČNI FILMI DEVETDESETIH

Lani sta bila posneta kar dva filma na temo, pogojno rečeno, lezbične ljubezni. Ne gre nareč za "prave" lezbične, torej nizkoproducijske filme, pač pa za etablirane filmske stvaritve z znanimi igralkami.

Morda ste že slišali za film s hecnim naslovom *Fried Green Tomatoes at the Whistle Stop Cafe* (režija Jon Avnet), ki je bil med kandidati za letošnje oskarje. Za oskarja se je potegoval v dveh kategorijah: za žensko stransko vlogo (**Jessica Tandy**) in za adaptacijo scenarija po romanu (avtorica **Fannie Flagg** po lastnem romanu), uspelo pa mu ni v nobeni. V *Ocvrtih zelenih paradiznikih* (značilna jed na jugu ZDA) **Kathy Bates** (oskar 1990 za glavno žensko vlogo v *Misery*) igra staromodno predmestno gospodinjjo, ki se spoprijetelji s stanovalko sanatorija (**Jessica Tandy**, oskar 1989 za glavno vlogo v *Driving Miss Daisy*). Dama iz sanatorija oživlja spomine na Iddie in Ruth, ki sta v tridesetih letih bili lastnici lokala v Alabami. Iddie (**Mary Stuart Masterson**) nosi hlače in igra poker, konvencijam pa se upira na več načinov. V lokalu streže tudi črncem in tako nervira Ku Klux Klan. Že od vsega začetka se ve, da Iddie in Ruth živita v lezbični zvezi. Srečneži, ki so si ogledali film, pravijo, da kljub dobremu scenariju in odlični igralski zasedbi "neka" manjka, saj film ne govori neposredno o naravi odnosa med Iddie in Ruth.

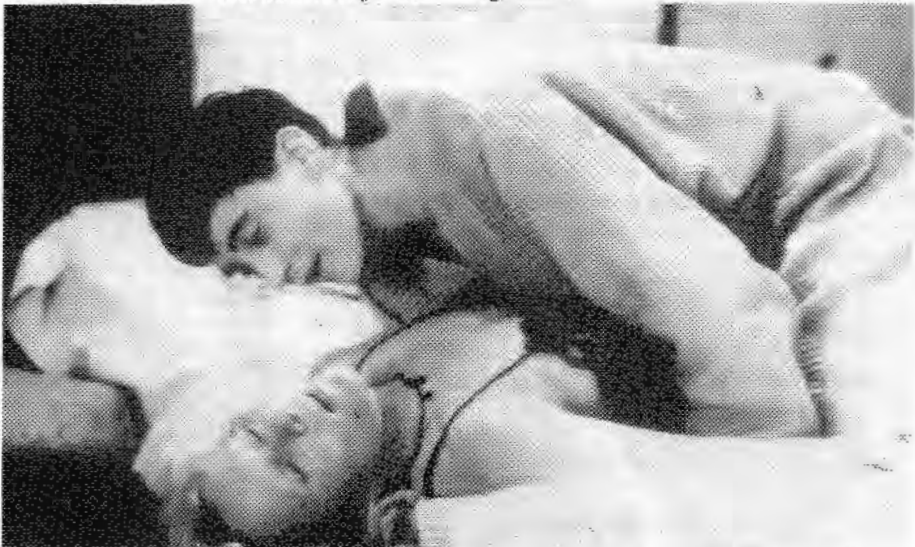
Podobne težave ima tudi *Salmonberries*, najnovejši film **Pereyja Adlona**. Pravijo, da je Adlona fascinirala androgena pojava kanadske country in western pevke **k.d. lang**, zato se je odločil, da bo posnel film, njej pisan na kožo. Tudi ta film govori o nedorečenem odnosu med dvema ženskama, ki se zbližata v pustih pokrajinah Aljaska. **k.d. lang** igra siroto Kotz, ki dela v rudniku in razvije inten-

ziven odnos s knjižničarko nemškega porekla (**Rosel Zech**). *Salmonberries* pravzaprav precej spominja na Adlonov prejšnji uspeh *Bagdad Cafe*, kjer se bavarska hausfrau spoprijetelji s črno, lastnico lokala v puščavi. Nedvomno je Adlon priobčil kar nekaj zanimivih intenzivnih odnosov med dvema ženskama. Vendar pa za oba filma velja, da ne gresta do konca: nobenih seksualnih prizorov, nobenih besed o lezbištvu.

Celo **k.d. lang** priznava, da bi film *Salmonberries* lahko bil bolj odkrit: "Dve ženski, ki se ljubita... to bi bil pravi lezbični film. In kaj bi to dobrega prineslo? Ljudje bi rekli, da film hoče biti le trendy ali pa, da se skuša prodajati s kontroverznimi prizori." Tudi **k.d. lang** se "drži nazaj", kar pa ni čudno, saj doslej še nikoli ni javno govorila o svojem lezbičnem nagnjenju.

Fried Green Tomatoes in *Salmonberries* torej bolj namigujeta na lezbično razmerje. Podobno je v *Spielbergovem The Colour Purple* (Škratna barva), kjer je lezbični odnos nedorečen in potisnjen v ozadje, čeprav je v knjigi (pisateljice **Alice Walker**) skorajda osrednja tema. Zato je pred ogledom filma *Fried Green Tomatoes* koristno prebrati istoimenski roman pisateljice **Fannie Flagg** - tako človek vsaj natančno ve, kako razumeti filmske namige. Če bomo seveda imeli srečo, da si film ogledamo.

INTERNATIONAL AIDS CANDLELIGHT MEMORIAL AND MOBILIZATION - DEVETIČ

Že od leta 1983 organizacija Mobilization against AIDS iz San Francisca organizira shode s prižiganjem sveč v spomin umrlim za aidsom. Ne gre pa le za žalovanje, temveč za pomoč živim, ki živijo z virusom HIV. Candlelight Memorial ni le trenutek žalovanja, saj oživlja tudi občutke skupnosti, jeze, akcije in upanja. * V nedeljo 17. maja 1992 so tako zagorele sveče v mestih vsega sveta. Med njimi je bila že drugič tudi Ljubljana - candlelight memorial je organiziral Roza klub v nedeljskem Roza disku. Pri nas seveda ni bilo nobenih demonstracij s tisoči udeležencev, vendar pa, kot piše v letošnjem programu skupine Mobilization Against AIDS, "na svetu ni nobenega večjega mesta, tako srečnega, da ne bi vedelo za noben primer aidsa".

Dom in svet

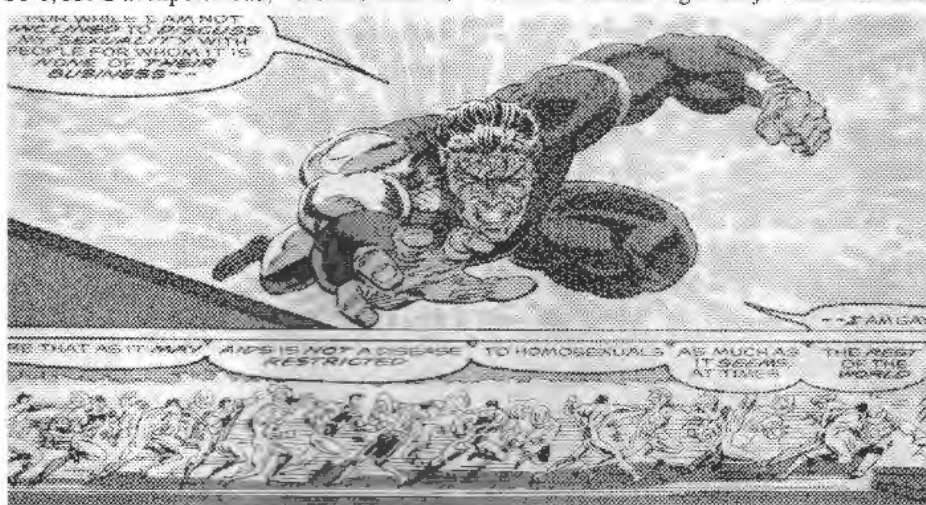
V ameriški zvezni državi **Virginiji** so končno ukiniteli zakon, ki je prepovedoval točenje alkoholnih pijač homoseksualcem (!). Zakon je predvidel tudi prepoved vstopa tistim, ki so bili znani kot homoseksualci v določene bare, restavracije in hotele. Na pobudo gay skupin so zakon razglasili za protustaven. ▼

Univerza Sussex je prva v Veliki Britaniji v svoj študijski program vključila homoseksualnost. Študentje lahko izbirajo med različnimi temami, ki obravnavajo homoseksualnost. Po besedah **dr. Jonathana Dollimora** je poudarek predvsem na zgodovini seksualnosti in kulturnih spremembah, ki so vplivale na položaj homoseksualnosti v družbi. ▼

Nizozemska je po besedah njenega zunanjega ministra pripravljena sprejemati begunce iz Vzhodne Evrope, ki so zapustili svojo državo zaradi homoseksualnosti. Policija bo seveda izvedla natančno preiskavo o teži in resničnosti razlogov za pobeg iz lastne države. ▼

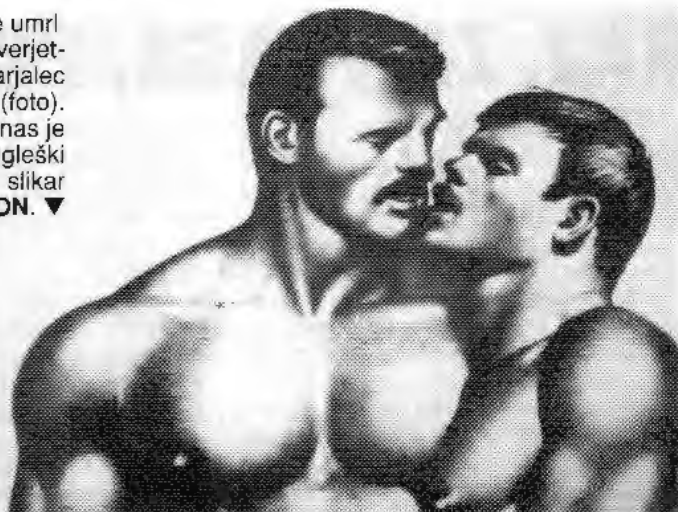
Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je končno črtala homoseksualnost s seznama bolezni. Pomemben je predvsem simboličen pomen te poteze, ki bo lahko imela tudi praktične posledice, saj mnoge države opravičujejo svojo restriktivno politiko do homoseksualnosti ravno pod pretvezo, da gre za bolezen, ki jo je potrebno zdraviti. ▼

V **Amsterdamu** bo 17.7. potekala konferenca gay+lez. psihologov. kontakt: EALGP, Schorerstichting, P.C. Hoofstraat 5, 1071 BL Amsterdam, tel. 020.662.42.06 ▼ V **Ameriki** pa bo 13.-15.11. kongres Creative Change, kultura, umetnost. kontakt: Catherine Carter, NGLTF, 1734 14th Street NW, Washington, D.C. 2000 ▼ V **Londonu** se je na 22 Coronet Street odprl nov lezbični sex shop, SH! imenovan. ▼ Pišočke lahko pošljete svoje zgodbe ali eseje (do 3500 besed) do 31.3.93 na **New Victoria Publishers**, Box 27, Norwich, Vermont 05055, ZDA - seveda v angl., fran. ali špan. jeziku, kajti izdati nameravajo antologijo... ▼ Take in drugačne prispevke išče tudi kanadska gay revija **OUT Magazine**, c/o YOUthe Publications, Suite Five, 359 Davenport Road, Toronto, Canada.

Za ljubitelje **STRIPA** presenetljiva novica - junak ameriških stripov **Northstar**, ki ga vidite na sliki, je opravil svoj coming out. * Malo manj direkten pa je **Igor Tuveri**, član znane italijanske skupine Valvoline, pomembne za razvoj evropskega stripa. Svoj strip **Pekel želja** je namestil v opustelo Novo Ljubljano, njegov junak, nekakšen slovenski Batman, pa se med drugim spopada tudi s seksualnimi željami. ▼

V Helsinkih je umrl **TOM OF FINLAND**, verjetno najbolj znan ustvarjalec gay stripov (foto). Pred kratkim pa nas je zapustil tudi veliki angleški slikar **FRANCIS BACON**. ▼

MSR1K5 - torej literaturo in 'eseje' o umetnosti. ▼ Med 11. in 16.8. bo potekal veliki **Michigan Womyn's Music Festival**, s kakimi 300 delavnicami, 40 nastopi... Če bi se rade pridružile par tisoč udeleženkam, kontaktirajte: WWTMC, P.O. Box 22, Walhalla, MI 49458, ZDA. ▼

Stewen Patrow, novinar ameriške gay revije **Frontier**, je sestavil zelo natančen spisek pogojev, pod katerimi je dovoljeno imeti spolne odnose z nekom, ki ni tvoj partner. Skakanje čez plot je torej dovoljeno, a pod naslednjimi pogoji: se ne poljubljate, ne pustite, da bi vas pof..., ne sme vam priti, tega ne smete početi v svojem stanovanju in ne več kot enkrat z istim. Ko je zadeva končana, morate spoznati, da vam v bistvu ni bilo všeč (in da tudi njemu ni bilo všeč)... ▼

V mestu **Columbus (Ohio, ZDA)** so "iznašli" zelo izvorno metodo za preprečevanje gay pohodov in demonstracij. Po vsaki gay manifestaciji pošlje občina organizatorjem račun stroškov za policijo, ki je urejala promet... Za leto 1991 je račun znašal 1200 dolarjev. Organizatorji so se seveda pritožili na sodišču, ki pa je razsodilo v prid občine! ▼

Londonski časopis **Daily Star** je bil obsoben zaradi objave antigay članka. Gre za žaljiv in zaničljiv komentar k odločitvi, da se v britanski armadi legalizirajo homoseksualni

odnosi. Pod naslovom "**Pedri na paradu**" lahko med drugim preberemo "da ta zakon pedrom omogoča, da razkazujejo svojo perverzno, ne da bi bili kaznovani...". Odločitev sodišča, da obsodi časopis, je po besedah Tima Beretta, vodje gay skupine **Stonewall**, zgodovinska, saj predstavlja prekinitev dosedanje prakse spodbujanja antigay razpoloženja in nasilja. ▼

Če boste kaj hodili po tujini, si le oglejte kak zanimiv film, ki ga naši distributerji ne bodo odkupili. Poleg **Edwarda II.** in **My Own Private Idaho** je zanimiv tudi nemški **Gossenkind**, **Petra Kerna**; nato je tu francoski ljubezenski trikotnik **Le ciel de Paris**, za aidsom umrlega **Michela Bena**, in novi **Andre Techine**, s pocestnim **J'embrasse pas**. In seveda dva filma v duhu Jeana Geneta: **Les equilibristes**, **Nica Papatakisa** in nenavaden, fenomenalen kolaž **Poison** (foto), **Todda Haynesa**. ▼

7.in 8.3. je v Parizu potekal tradicionalni "**Salon de l'homosocialite**", ki si ga je ogledalo kakih 8000 obiskovalcev. Takole 'pobožno' (glej sliko) pa je sozaložnica **G.Pastre** pospremila na pot **Obsedenost B.M.** ▼

KAJ, ZA VRAGA, PISATI O LEZBIJKAH?

“...za navidezno milino nekaterih lezbijk se skriva posebna trdota, obdarovana z drobci krhkosti”

O lezbilstvu se je pri nas začelo intenzivneje pisati šele leta 1987, ko je v okviru ŠKUCA nastala *Lezbična sekcija LL*. Seveda je že prej bilo mogoče zaslediti prispevke o lezbilstvu, če ne druge pa v *Anteninih Zaupnih besedah* ali v *Janini* poroti. “Zares” pa se je začelo z osrednjo prilogo v *Mladini* - *Nekaj o ljubezni med ženskami* - ki je bila neke vrste coming out ustanoviteljic skupine LL, nekakšen manifest, ki je nakazal prihod lezbijk na takratno alter sceno.

Prva lastna medija sta seveda bilten *Lesbozine* in pričujoči *Revolver*. *Lesbozine* je v skromni nakladi 300 izvodov premogel le dve številki in čeprav ne izhaja več, nas nanj vežejo spomini na piratsko obdobje pri nas prvič objavljenih lezbičnih tekstov. Vsekakor velja omeniti, da je *Lesbozine* bil prvi in edini lezbični časopis v Vzhodni Evropi. Povsem druga stvar pa je *Revolver*, kulturna revija, ki se trudi redno izhajati in pokrivati široko področje tako moške kot ženske homoseksualnosti.

Govorimo torej o medijih lezbijk in gayev ter o straight medijih, ki pišejo o nas. Ravno tukaj gre za prvo in najpomembnejšo razliko, kajti nekaj povsem drugega je, če o lezbični kulturi, zgodovini, življenjskih stilih itd. pišejo same lezbijke. V gay/lezbičnih medijih pač ni potrebno najprej (ali predvsem) razlagati, da je nekdo lezbijka ali gay ali, bogne daj, celo izpričevati svojo normalnost.

V primežu straight medijev tam...

O omenjeni razliki med mediji je tekla beseda tudi na lanskoletni vzhodnoevropski konferenci *ILGA* v Pragi, kjer so bili mediji tudi sicer osrednja konferenčna tema. Pokazale so se precejšnje razlike v strategiji gay/lezbičnih organizacij. Zahodne, zlasti berlinske lezbične skupine z bogato tradicijo, zavračajo sodelovanje s heteroseksualnimi mediji, saj menijo, da stapljanje z večinsko kulturo prej

škoduje kot koristi in nenazadnje prostituira ter ubija sleherno drugačnost. Straight mediji pač najraje predstavijo gay/lezbično življenje tako, kot si ga sami zamišljajo: informacije in dejstva priredijo v skladu s svojimi prvotnimi predstavami.

Vroča tema razprav so na Zahodu tako imenovani talk showi na TV, ki sicer prinašajo publiciteto gay/lezbičnim organizacijam, povsem jasno pa je, da le-te nimajo veliko vpliva na talk showe, saj jih delajo heteroseksualci za heteroseksualno občinstvo. Tako povabijo v studio dva nasprotna tabora - gaye ali lezbijke in nasprotnike homoseksualnosti. Besedni dvoboj med njimi usmerja TV voditelj, občinstvo v studiu in pred ekrani pa nastopa v vlogi nekakšne nevtralne porote. Zadeva je navidez fair enough in le navidez gre za enakopravno izhodišče za obe strani. Ker je homoseksualnost obremenjena s predsodki in z napačnimi predstavami, ima v takem primeru iskanja nekakšne “sredinske resnice” že a priori slabši položaj. Vse skupaj močno spominja na ring, kjer sta nasprotnika prisiljena izbirati precizne, nepričakovane in virtuozne udarce. V enem izmed talk showov, ki so najpopularnejši v ZDA in Nemčiji, sta bili gostji dve lezbijki, ki sta se cvrli pred TV kamerami, saj sta morali odgovarjati na provokativna, včasih že kar nesramna vprašanja občinstva v studiu. Ja, vse je zelo preprosto: če si gay ali lezbijka, imaš v demokraciji “možnost”, da se zagovarjaš. Če se le znajdeš.

Zaradi vsega naštetega se ne gre čuditi, če zahodne lezbične organizacije ne odobravajo takšnih, še vedno enostranskih predstavitev. Večina organizacij na vzhodu Evrope pa se že zaradi pomanjkanja lastnih medijev in bome tradicije gibanja oprijema drugačne strategije in bolj teži k asimilaciji z večinsko kulturo, ki pa se do marginalnih eksistenc pogosto vede zviška, nevedno, mačehovsko, pokroviteljsko, dobrotniško. Spominjam se dveh (straight) novinarjev iz Bratislave, ki sta med obiskom v Ljubljani pisala reportažo o *Roza klubu*. Najbolj sem si zapomnila njuno zaskrbljeno vprašanje o “redu” v našem *Roza*

disku. Zanimalo ju je namreč, kdo nadzoruje homoseksualce v disku v primeru, če bi roza klientelo zaneslo in bi se recimo začela dol dati kar na plesišču. Torej mora vedno obstajati neka višja razsodna sila, ki bo znala zbežljane lezbijke in pedre zaščititi pred njimi samimi.

... in tukaj

Toliko za uvodno razmišljanje. Podajmo se zdaj v nam domače vode. Velja omeniti, da se je o moški homoseksualnosti pri nas že precej pisalo, saj je gay sekcija *Magnus* nastala že leta 1984. Istočasno pa je ženska homoseksualnost nekako bolj sodila v rubrike tipa “zanimivosti in razvedrilo”, brez resnejših socioloških in političnih konotacij. Predvsem so jo neusmiljeno glodali pornografsko obarvani mediji, ki radi izkazujejo silno razumevanje lezbilstva, gayi pa se jim gravžajo (dokler ne pogruntajo, da se to dobro prodaja - primer je proslula *Erotika M*).

Odnos medijev do lezbilstva se je nekoliko spremenil s pojavom *Lezbične skupine LL*, ki je objavila tudi politični in socializacijski program. Končno so novinarji/ke vedeli, na koga se lahko obrnejo. Bolj malo pa so se ukvarjali s programom in projekti skupine LL ali pa so jih celo motile “tujke”, raje so vrtali v intimno, saj je to tisto, kar “bralce zanima”. Pa smo spet v gladiatorski areni.

Če imaš opravka z mediji, kaj kmalu ugotoviš, da določeni časopisi skoraj po pravilu pišejo tako, kot si zadevo sami zamišljajo. Oni pač najbolje vedo, kako se bralcem streže. Zelo težko je vsiliti svoj pogled, pristop ali celo skušati spreminjati miselne vzorce, če se osrednja vprašanja sučejo okoli stereotipnih predstav. Lezbična aktivistka lahko pač do nezavesti razlaga o projektih, filmih, diskriminaciji... najverjetneje bo v končnem novinarjem izdelku prebrala, kot najbistvenejšo informacijo, da res spi in celo živi z ženskami in da že pet let ni spala z moškimi, čeprav jih ne sovraži.

Pa prelistajmo članke, ki jih hranimo v našem arhivu, in si skušajmo zamisliti, da imajo nekakšno strukturo.

Lezbijke kar tako...

Večina novinarskih izdelkov ima približno tak vzorec: avtor/ica najprej pove, kaj misli ali ne misli o lezbilstvu in kako je izvedel/a za skupino LL. Potem največkrat sledijo prepisani odlomki iz programa sekcije, ki si po pravilu ne zaslužijo kakšnega globljega komentarja. Če pa novinar ne pozna sekcije LL ali ga to ne zanima, bo v uvodu najverjetneje opletal s staro Grčijo in Sapfo. Tretja, bistvena stvar pa je intervju z lezbijko “iz življenja”.

Bolj simpatični varianti tega vzorca sta članka v *Jani* (*Razkritje slovenskih lezbijk*, avgust 1988) in celjskem *Novem tedniku* (*Crnolaso dekle iz lezbične sekcije*, januar 1990). Mi pa se bomo ukvarjali z ekstremnim primerom in vzeli v roke decembersko številko pokojnega *Telexa* iz leta 1988. Gre za zabaven članek z naslovom *Jaz sem za konkretno*. Nekoč je hudobni urednik poslal no-

vinarko **Alenko Štebe** v volčje žrelo - poročala bi naj o festivalu lezbičnega filma v Galeriji ŠKUC. Vzorec njenega pisanja je nadvse tipičen: najprej razglablja o svojih zmedenih pojmih ("Priznati moram, da me ni nikoli zanimalo, kdo so lezbijke... Ni mi bilo jasno, kaj, za vraga, naj bi vendar pisala o njih?") in se seveda ne pozabi distancirati (s sabo ina postavnega dedca). Potem prepíše nekaj suhoparnih podatkov o ILGA in Vzhodnoevropski konferenci (ki jih senzacija lačno bralstvo gotovo preskoči). Vrhunec članka pa je intervju z "živo" lezbijko, ki se seveda ukvarja z intimo, nikakor pa ne s tekočo problematiko (v primeru Štebetove ne boste zasledili niti stavka o filmih). In kaj nam pove ta primer? Predvsem lahko ugotovimo, da Štebetova ni pridna novinarka, saj ni poslušala svojega urednika. Vsa preplašena je sprva pričakovala napad lezbijk, a kmalu se je opogumila in intervjuvanko povprašala vse o lezbičnih parih: katera igra moško in katera žensko vlogo, ali lezbijke kaj spijo tudi z moškimi, kako izgledajo skoki čez plot ipd. Radovednost pa je Štebetovo tako zmedla, da je čisto pozabila omeniti filme, kaj šele, da bi si kakšnega ogledala. Na koncu nam je še zabrusila, da bo pisala tako, kot se njej zdi, če "vam pa kaj ni prav, se lahko pritožite". Zakaj bi se pritoževali, saj je bilo očitno, da je Štebetova pisala o sebi, ne pa o lezbičnih filmih - to je razvidno že iz naslova njenega članka - Jaz sem za konkretno. Zelo konkretno pa jo je ošvrknila **Jolka Milič** v eni izmed naslednjih števil Telexa - spleča se prebrati!

v erotiki...

Lezbištvo, ki cirkulira v javnosti (predvsem) kot delček heteroseksualnega pornografskega paketa, je seveda znana tema erotičnih revij. Tako je zagrebška **Erotika** priobčila obilo prispevkov, ki pa nekako izgubljeno tavajo po tej reviji, kot da ne bi vedeli drug za drugega. Tako smo lahko brali nekakšne kvaziteoretske seksološke članke (avtorske? prevode?), kjer se dokazuje, da lezbijk sploh ni, so samo heteroseksualne ženske, dovolj spolno osvobodene, da ležejo tudi z žensko, in pa zafrustrirane možače, ki sovražijo moške. V isti reviji smo maja 1989 brali tudi čisto spodoben intervju z ljubljanskimi feministkami in lezbijkami - človek res ne more vedeti, pri čem je.

Je pa zelo dobro vedel, pri čem je, nek novinar mariborskega **Kaja**, ki je sekciji LL v Roza disku ponujal tole kupoprodajno pogodbo: LL naj zbere osebnoizpovedne zgodbe svojih članic. Kaj pa bi jih priredil in primerno začini - ker oni tudi natančno vedo, kaj bralstvo hoče. Kar pomeni, da v resnici ne potrebujejo skupine LL, ta pa ne njih.

na terenu...

Naslednja zanimiva stvar so poskusi raziskav (bojda bolj poglobljenih), ki se znajo vleči kar skozi nekaj števil določene revije. Omenimo beograjsko revijo **Duga**, kjer je leta 1988 šest avtorjev kar v šestih delih skušalo povedati, kaj je to lezbištvo. Terenska raziskava z naslovom *Dodiri treće vrste* omenja celo nekaj znanih seksologov, ki so prvi pisali o lezbijkah, predstavlja tudi feministično in lezbično gibanje, osrednji pa so seveda intervjuji

z lezbijkami (spet "zgodbe, ki jih piše življenje") in pa s čisto slučajnimi moškimi ali ženskami, katerih edina zasluga je, da so imeli povedati kaj proti lezbištvu.

Tudi v Sloveniji se je pojavila raziskava o lezbijkah. V mariborskem 7D jo je jeseni 1988 na svet spravil **Miroslav Slana Miros**, ki se je pred tem že natanko seznanil z moško homoseksualnostjo in svoje ugotovitve tudi objavil v **Telexu**. Slanova raziskava o lezbijkah v petih delih se imenuje *Drhtenje lokvanjev*. In kaj najdemo? Intimne izpovedi lezbijk, zmedene in tjavendan nametane pojme o feminizmu, pornografiji, jezerih ženskih duš in seveda nekaj krepkih pripomb čez ženski aktivizem. Aktivizem je res grda in nepotrebna reč, s katero se ubadajo tiste, ki še niso dojele Slanove pogruntavščine, da se "za navidezno milino nekaterih lezbijk skriva posebna trdota, obdarovana z drobci krhkosti".

... in vendar nekoliko drugače

Omenimo še dve posebnosti, na kateri je sekcija LL še posebej ponosna. Prva stvar je, da se je LL že znašla v rumenem tisku: pred štirimi leti je bila omenjena v sarajevskem tabloidu **As** v okviru raziskave o prostituciji v takratni Jugoslaviji. Tam smo prebrali, da se ljubljanske lezbijke za šilinge prodajajo avstrijskim damam.

Poseben poudarek pa si zasluži intervju s članicami LL, ki je bil jeseni leta 1989 objavljen v **Tribuni**. Avtorici **Biserki Korneža** je brez posebnega "predznanja" o lezbištvu uspelo narediti intervju, v katerem ni niti trohice osladnosti ali prikritega moraliziranja. Najdemo veliko avtentičnih izjav, ki jih je novinarka takole komentirala: "*Različni predsodki in klišeji o lezbijkah žal ne dopuščajo, da bi z mojimi sogovornicami vodila pogovor brez uporabe psevdonomov. Imena so tako izmišljena, je pa njihovo doživljanje družbe, ki jim je dodelila vlogo državljank drugega razreda, toliko bolj resnično.*" Že sam naslov intervjuja, *Rožnati trikotnik*, je povsem drugačen, saj gre za trikotnik, ki je simbol gay/lezbičnega gibanja. V primerjavi s tem zvenijo naslovi drugih člankov precej senzacionalistično in nemalokrat ceno: *Dodiri treće vrste* (**Duga**, 1988), *Ta neprijetni vonj po moških* (**Jana**, 1987), *Črnelaso dekle iz lezbične sekcije* (**Navt tednik**, 1990), *Drhtenje lokvanjev - pozdrav ženskam, ki ljubijo ženske* (**7D**, 1988), *Jugolezbijke* (**Erotika**, 1989).

Ustavično se še pri fotografijah, ki spremljajo zgoraj naštetih tekste. Najpogosteje vidimo rahlo zabrisane ženske akte ali pa sterilne, osladne podobe dveh manekensko sfriziranih žensk, ki se nežno gledata ali pa ležita goli v travi med rožicami. **Erotika** je seveda objavila "drznejše" fotografije razgaljenih lepotič v podvezicah, prozornem spodnjem perilu in podobni šari. Gre pač za straight simboliko, ki nima nič skupnega z avtentičnostjo lezbičnih imidžev.

Poletne noči

Ker smo že omenjali talk showe v tujini, ne smemo pozabiti nekakšnega poskusa TV

talk showa, ki smo ga lahko videli leta 1986 na ljubljanski televiziji v okviru nočnega programa *Poletna noč*. Za uvod so nam odvrteli lezbični film *Kot strela z jasnega* režiserke **Diane Kurys**, nato pa je sledil pogovor na temo homoseksualnosti. V ringu sta bila **Mojca Dobnikar**, predstavnica feministične skupine Lilit, in dr. **Jože Lokar**, znani psihiater, nehvaležno voditeljsko delo pa je padlo na rame novinarja **Branka Maksimoviča**, ki se v dani mu vlogi ni najbolje znašel. Dobnikarjeva je skušala predstaviti probleme marginalnih eksistenc oz. lezbijke in gaye pri nas, dr. Lokar, znani tolerantnej, pa je dobrohotno in navihano razlagal, da je ekskluzivnih homoseksualcev v resnici zelo malo, sploh pa je večina žensk kar "močno zagreta za nasprotni spol". Tako menda ni treba pretiravati z aktivizmom zaradi peščice de luxe homoseksualcev. Za veličastni zaključek te Poletne noči (gledalci so po pravilu streljali mimo s svojimi vprašanji, saj so jih zanimali frigidnost, povezava med homoseksualnostjo in incestom itd.) je poskrbel voditelj Maksimovič in nam zavrtel osladen ameriški dokumentarec, v katerem **Joan Collins** mori s svojimi svobodnimi nazori o spolnosti.

Nekoč je bil tudi **Roza val** pa se nam je izmuznil in se stopil z Valom 202 - zdaj se mu reče Pinky (najbrž z ipsilonom?) val. Poleg oddaj o horoskopih in posvojitvi otrok (nedvomno velik "prispevek k zamolčani zgodovini lezbištva"), lahko ob prihodnjih popoldnevih pričakujemo razmišljanje o spolnosti Joan Collins.

Aktivizem in golota

Iz večine medijskih obravnav lezbištva veje nekakšna težnja po ohranitvi sanjske podobe dveh nežnih duš v sofisticiranem objemu, očiščenem vsega feminističnega in političnega. Lezbični aktivizem pogosto nervira tako piščo kot bralce: kaj se greste nek aktivizem, saj vam nič nočno, prav radi vas vidimo v dvoje, le zakaj si delate škodo z gibanjem. Če se torej lezbijke (ženske) prijazno razkazujejo in ne trapajo s političnimi zahtevami, je še vse v mejah normale. Spomnimo se afere z ljubljanskim izvršnim svetom, ki je listal po **Revolverju** - poslanci so zagnali vik in krik, ko so zagledali gola moška telesa, in z glasovanjem odločili, da je Revolver pornografska revija. To pač ne gre, da bi se moški ovekeovali v svoji goloti, to je vendar gnusno in je pornografija!

Seveda gre za dvojna merila, ki pa so pač del našega vsakdana.

Bojana Vesel

METULJEVA TEMNA LJUBEZEN

Federico Garcia Lorca, pesnik in dramatik, najslavnejši španski literat po Cervantesu, se je rodil leta 1898 na jugu andaluzijske Granade, v provinci Fuente Vaqueros. Po študiju književnosti in prava doma je prišel s svojimi dvajsetimi leti v Madrid, kjer se je v okviru slavne Residencie de Estudiantes srečeval in sodeloval s številnimi prihodnjimi španskimi znameniteži. Čustvena in literarna kriza ga je v letih 1929-30 pripeljala v New York in na Kubo. Z rojstvom liberalne španske republike je 1931 zapustil intelektualne kroge, saj je vlada sponzorirala delovanje njegovega potujočega univerzitetnega gledališča *La Barraca*, s katerim si je zadal nalogo, da predstavi špansko klasiko tudi v najmanjših mestih. Z uspehom pa je predstavljal še svoje drame; postal je poznan, priznan. V ne povsem jasnih okoliščinah je svoje življenje izgubil leta 1936, star 38 let. Že na samem začetku državljanske vojne so ga blizu Granade zajeli falangisti in ga ustrelili. Njegova smrt je takoj postala mednarodni incident in simbol fašistične neumnosti ter antiintelektualizma. Vzroke zanjo so mnogi iskali v levičarskih simpatizerjih, prijateljih in sorodnikih, s katerimi se je družil in živel, dejstvo pa je, da gre vzroke iskati tudi in predvsem v njegovi spolni orientaciji, aktivizmu in seveda pisanju.

Za časa življenja je bil Lorca najbolj poznan po poeziji *Ciganski romancero*. Manj znana poezija in nekatere drame, "nežaljive" za dediče, so bile objavljene ali ponatisnjene leta 1938. Zbirka *Pesnik v New Yorku*, skupaj z *Odo Waltu Whitmanu*, je bila prvič natisnjena šele 1940. Preživeli sorodniki, dediči njegovega literarnega dela, so s "čiščenjem" let tega vseskozi preudarno manipulirali in du-

šebrižno skrbeli za neomadeževani imidž, za inoralni blagor njegove duše. Tako je družina njegovo zgodnjo, a pomembno dramo *Metuljev urok* ("metulj" je španski slangovski izraz za homoseksualca) "ponovno odkrila" šele leta 1954; predolgo, vse do 1974, pa ni izšel ponatis njegovih proznih *Impresij in pejsažev*.

Enajst *Sonetov temne ljubezni* je izšlo šele 1981 in to najprej v francoskem prevodu. Leta 1986, ko je Španija z vsem spoštovanjem počastila 50. obletnico pesnikove smrti, jih je objavil, skupaj z razkošno likovno opremo, tamkajšnji dnevnik *ABC* in hkrati razkril resnico še o drugih Lorcovih neobjavljenih pesniških in dramskih besedilih. Sonetov, v katerih brez predsodkov izpoveduje svoje najintimnejše čustvo in jih lahko po lepoti postavljamo ob bok Shakespearovim, je seveda veliko več in le upamo lahko, da bodo prišli na svetlo še ostali, skupaj s teksti iz znamenitega zvezka *Album blanco*. V prevodu **Cirila Berglesa** so pri nas izšli v reviji *Literatura* (1988, št. 7), nekaj pa tudi v antologiji *Drobci stekla v ustih* (Aleph, 1989).

UPORNIŠKI TRIKOTNIK

Trikotnik, ki so ga sestavljali **Luis Buñuel** (1900-1983), **Salvador Dali** (1904-1989) in seveda **Lorca**, je bil svojčas nerazdružljiv. **Ian Gibson**, avtor obširne in skoraj popolne biografije *Lorca: A Life*, pripoveduje: "Bili so trije genialni fantje, ki so izhajali iz dobrih provincialnih družin. Spoznali so se na zelo preprost način. V Madrid so prišli, ko je bila španska kultura v razcvetu, in po naključju so stanovali v istem študentskem domu... Buñuel je prišel v glavno mesto leta 1917. Najprej je hotel študirati agronomijo, potem pa se je odločil postati inženir v industriji. Oboje je pustil in si izbral študij naravoslovne znanosti - entomologijo in žužkoslovje, od koder prihaja njegova obsedenost s pajki in drugim mrčesom. Zaključil pa je s študiranjem zgodovine. Oblačil se je športno in naokrog je hodil bos... Lorca je prišel v Madrid jeseni 1919, začel študirati filozofijo in pravo in slednje tudi končal. 'Slab študent', je izjavil nekdo od njih, 'kot odvetnik ne bo nikoli spravil družbe v nevarnost'... Dali se jima je pridružil septembra 1922 in se takoj vpisal na akademijo San Fernando. Salvador je bil patološko plašen, nato pa se je skrtil pod masko ekshibicionizma..."

Bodoči filmski režiser Buñuel je takrat pisal pesmi v reviji *Ultra*, hotel je postati pisatelj, bil pa je že ateist, anarhist in protiburžoazno orientiran. Tudi Dali je takrat pisal, prijatelji so celo govorili, da je boljši pesnik kot slikar. Lorca pa je risal in igral klavir. In bil zaljubljen v Dalija. Toda norme neke morale, ki so na španskih tleh gnale puritanizem in v skrajnost do brezmejnosti, so poskrbele za skriva-

nje te preproste resnice, dokler ni Gibson zapisal: "Kako pa se je razvilo prijateljstvo med pesnikom in slikarjem, je treba povedati po resnici: Lorca se je noro zaljubil v Dalija. Ta ga je za velikonočne praznike povabil k sebi v Cadaques. Dali ni bil homoseksualec, toda pestili so ga razni dvomi in bojazni, tako kot Buñuela. Oba sta pozneje storila vse, kar je bilo v njunih močeh, da sta dokazala svojo moškost. Federico in Salvador sta sovražila žensko telo. Na nekaterih Dalijevih slikah iz tistega obdobja lahko prepoznamo Lorcovo profil ali postavbo. Vloga, ki jo je tu igral Buñuel, je bila ta, da je hotel par ločiti, kot razkriva neko pismo, ki ga je napisal Pepinu Bellu. V pismu pravi, da Lorca uničuje Dalija... Salvador je bil človek, ki ga je bilo homoseksualnosti neznansko strah, bil je bolezensko plašen in poln kompleksov. Zelo dobro vemo, kako se jih je rešil. Tudi o Lorci, ki se je pritožil, da ga je Buñuel osmešil v svojem filmu *Andaluzijski pes*, vemo vse. Čista resnica o razmerju med tremi velikimi umetniki pa še vedno ostaja skrivnost.

Preberimo si sedaj delček spominjanja na Lorco, kot ga je v svoji avtobiografiji *Mon dernier soupir* (Moj poslednji vzdihljaj) zabeležil Buñuel:

Lorca je prišel v študentski dom samo dve leti za mano. Prišel je iz Granade, na priporočilo svojega profesorja don Fernanda de Los Riosa, za seboj pa je že imel objavljeno prozno delo *Impresije in pejsaži*, v katerem je opisal svoja potovanja z don Fernandom in drugimi andaluzijskimi študenti.

Sijajen šarmer, z vidno željo po eleganci, s temnim sijajem v očeh, je Federico izžareval privlačnost in magnetizem, ki se mu je le malokdo lahko uprl. Dve leti starejši od mene, sin bogatega imetnika nepremičnin, je prišel v Madrid predvsem, da študira filozofijo, a predavanja hitro zapusti in se v popolnosti preda književnosti. Hitro je spoznal vse, vsi so spoznali njega. Njegova soba v študentskem domu je postala eno od najelitnejših sestajališč v Madridu.

Najino globoko prijateljstvo se je začelo že ob prvem srečanju. Morda je vse nasprotovalo neotesanemu Aragoncu in refinjenemu Andaluzijcu, a verjetno sva prav zaradi tega kontrasta bila skoraj nerazdružljiva. Ob večerih sva odhajala izza doma, sedela sva na travi in on mi je bral svoje pesmi. Čudovito je bral. V kontaktu z njim sem se sam počasi spreminjal, spoznaval sem nek nov svet, ki mi ga je on odkrival vsak dan znova.

Nekega dne so mi povedali, da Martin Dominges, močan Baskijec, trdi, da je Lorca homoseksualec. Tega nisem mogel verjeti. V tem času se je v Madridu vedelo za dva, tri homoseksualce in prav nič me ni moglo prepričati, da je tudi Federico takšen.

Naslednjega dne sva skupaj sedela za mizo v obednici. Po juhi sem mu s tihim glasom rekel: "Pojdiva ven. Nekaj važnega ti moram povedati." Malo presenečen je pobudo sprejel. Dvignevala se in odidevala v sosednjo kavarno. Tu sem mu sporočil, da sem se odločil

stepsti se z Baskijcem Martinom. "Zakaj?" me vpraša Lorca. Oklevam za trenutek, ne vem, kako naj se izrazim, zato ga vprašam direktno: "Ali je res, da si moricon (homoseksualec)?" Vstane zelo prizadet in reče: "Med nama je končano!" Odšel je.

Kasneje sta prijateljstvo obnovila, prav kmalu pa se jima je v domu pridružil tudi Dali. Bunuel trikotnik dopolnjuje takole:

Vsi so se zbrali v njegovi sobi, občudovali sliko in tako je bil Dali sprejet v našo skupino. Resnici na ljubo je on, poleg Federica, postal moj najboljši prijatelj. Mi trije se sploh nismo razhajali, še posebej zato ne, ker je Lorca čutil do Dalija resnično ljubezen, žal pa je ta do njega ostal povsem ravnodušen.

To zadnje seveda ne drži, potrjuje pa samo dejstvo, da je tako močno homofobični Bunuel (o čemer priča njegova avtobiografija v kar presenetljivo odkritosrčni meri), kot priča te ljubezni, hotel par razdreti. Iz homofobije ali preprosto iz ljubosumja, to zdaj ni več vprašanje, kajti resnica je, da mu je to tudi uspelo. Da pa Dali res ni bil tako ravnodušen do Lorca, pričajo pisma, ki mu jih je namenil. Lorcova pisma Daliju in Bunuelu so žal še vedno nedostopna, pa tudi Dali sam je že hotel tožiti revijo Poesia, potem pa ga je francoski založnik le prepričal, da je popustil in dovolil objavo. Pisma so bila tako prvič objavljena leta 1987, pri nas pa jih je bilo nekaj, v prevodu in priredbi Marjete Drobnič, natisnjenih v Tribuni (1989, št.6).

LAS CARTAS DE AMOR DE DALI A LORCA

Dragi Federico!

Pišem ti poln duševne vedrosti in svetega miru; že se je začelo slabo vreme v tem blaženem septembru, dežuje, piha, barka je zasedrana v pristanišču; to daje močnejše čutiti notranjost in prijeten hrup nežnega in mirnega notranjega delovanja... Izkazalo se je, da je sveti Sebastijan gospodar Cadaquesa; se spominjaš samotne kapele svetega Sebastijana na gori Peni? - Torej, obstaja neka zgodba, ki mi jo je povedala Lidija, zgodba o svetem Sebastijanu, ki poskusi tisto, kar je privezano na steber in varnost nedotakljivega na svojem hrbtu.

Nisi pomislil na to, ne da bi poškodoval rit svetega Sebastijana? /.../ Adijo, zelo te imam rad, nekega dne se bova spet videla. Kako imenitno se bova imela! Piši. Adijo, adijo. Dali

▼ ▼ ▼
Dragi Federico! /.../ Kot vidiš, te "vahim" k svojemu novemu tipu svetega Sebastijana, ki temelji na čisti spremembi Puščice v Morski list. Začetek elegancije je spraval svetega Sebastijana v slastno agonijo. V njem je neki neeleganten pomen, ki ga strahopetno vodi k ozdravitvi; toda moralo je biti tako, za nekaj časa ti to predlagam, mogoče bova s to spremembo nekega dne našla pravo hladno temperaturo puščic starega svetnika. /.../ Bomo videli, če bom o tebi kaj slišal. Zakaj mi tako malo pišeš? V Hospitalitetu mi je neko popoldne Barradas pokazal "klovnavsko" fotografijo, na kateri sta ti in Maroto. Skoraj sem planil v jok. Kakšna čudavita japonska čokoladka Suchard si ti! S. Dali

▼ ▼ ▼
Federico! /.../ Adijo gospod, od tebe se s poljubom na tvojo palmo poslavlja tvoje... gnili osel

▼ ▼ ▼
Dragi fant! /.../ Služim, da bom naredil izvirne stvari - grde? lepe? Ha ha ha hi ti ti cilj z laski moj moj Moj moj Mmmmmoj moj. Dobro, rad te imam in se imam imenitno.... tvoji Dali

PUBLIKA APLAVDIRA LORCI

Na slovenskih gledaliških odrih Lorca ni prepogost gost. Za njegovo predstavitev še najbolj vztrajno skrbi SSG Trst, od sezone 1980/81 naprej, ko so uprizorili *Krvalo svatbo*, z veliko tragedijnjo *Štefko Drole* v glavni vlogi. *Krvalo svatbo* je na filmski trak leta 1981 prenesel režiser Carlos Saura in skupaj s koreografom Antoniom Gadesom ustvaril pravi plesni ritual. Najbolj znana ekranizacija je nastala po drami *Dom Bernarde Albe*, ki jo je 1987 posnel Mario Camus. Režiser in scenarist Juan Antonio Bardem je pripravil tv serijo pod naslovom *Lorca, Muerte de un Poeta*. Lorcovo življenje je v njej podoživel igralec Nickolas Grace, predvajala pa jo je tudi TVS.

Lorca si prav gotovo ni zaslužil, da bi bili zgolj in samo zaradi "spotakljivosti" njegovi teksti toliko časa zamolčani, prikriti. A tako je in "PUBLIKA" se končno predstavlja domači publikii. Končno ali pa že, saj je tudi svetovno premiero doživela šele 1986. Prvič je bila objavljena v Oxfordu 1970, v uredništvu pisatelja Rafaela Martinezja Nadala, Lorcovega tesnega prijatelja in imetnika edine ohranjene verzije rokopisa. Pri nas je v prevodu Vesne Velkoverh Bukilica izšla v reviji *Maske* (1991, št.8), tu pa jo je odkrila režiserka Branka Bezeljak Glazer in jo skupaj z mladimi ptujskimi igralci, ki sestavljajo *Teater III*, premierno uprizorila 9.3. letos.

S pravo evforijo so se lotili udejanjanja te "neuprizorljive" nadrealistične drame, najprej zaradi kristalno čiste poezije same, zatem so se jim začeli odpirati še neki povsem novi svetovi, nove vizije, ki jim jih je tekst razkrival. Eden najpomembnejših vidikov tega dela je Lorcova angažiranost do resnice, ki jo skuša gledalcu predočiti skozi "pravo gledališče", kajti le tako naj bi se "razvedela resnica grobnic". Razplet Publike tako na krvav način predstavi nasprotje med tem gledališčem, "gledališčem pod peskom", ki razgalja pristno dramo in z njo poseže v intimo gledalca, in med "gledališčem na prostem", ki banalno predstavlja okus določenega dela občinstva, ki mu ni do tega, da bi se na odru soočalo z resnico. In prav s pomočjo tega prvega tipa gledališča poskusi avtor v igri, v kateri nam predstavi "obris neke skrite sile", dati obliko notranjemu svetu, ki ga želi postaviti na oder kot "svojo resnico moškega iz krvi". Do kod ta resnica pravzaprav lahko gre, je bila vodilna teina, ki je režiserko pri uprizarjanju vodila v pretežni meri. Glavna junakinja drame pa je še naprej "skrita sila", ki ni nič drugega kot intimni svet avtorja, "pesnika, ki sem jaz sam". Zato ni presenetljivo, da moč ljubezni zadobi povsem drugačen odtenek, saj v osnovi vztraja pri misli, da se ljubezensko čustvo lahko z enako intenzivnostjo razvije med ka-

terimakoli dvema bitjema. "Gre za obliko, za masko", torej je "Romeo lahko ptica, Julija pa kamen, Romeo je lahko zrno soli, Julija pa zemljevid", kajti "ali morata Romeo in Julija nujno biti moški in ženska, da bi se prizor v grobnici razvijal živo in pretresljivo?" In tako sta zamenjana igralca, ki sta igrala Romea in Julijo v potvorjeni predstavi konvencionalnega gledališča, z drugima osebamama, ki sta se "ljubila z neizmerno ljubeznijo", čeprav je bil "Romeo moški pri tridesetih, Julija pa je bila petnajstletni fant". Skozi "agonične podobe krutosti in seksualne stiske", s "predirljivo grozo grobega trčenja potrebe in poželenja", se neprestano odslikava mučno iskanje ljubezenskega samouresničenja. Posebno očitno je to v ljubezenskem dialogu, v katerem Ravnatelj in I. Moški (ki naj bi bil Lorca sam) nenehno govorita o možnih preobrazbah: "Če bi se jaz spremenil v jabolko? - Bi se jaz spremenil v poljub... Če bi se jaz spremenil v mravljo? - Bi se jaz spremenil v zemljo... Če bi se jaz spremenil v vodo...". dokler končno ne prideta do želje, da bi se spremenila v "morski mesec", s čimer je nakazano njuno soočenje z resnico. Morski mesec je v tem pomenu "simbol izpolnitve izumrtja", erosa, ki odreka oploditev. Ta je vsekakor prisoten in istospolni ljubezni, ki ni za Lorco v svoji najbolj vzvišeni obliki nič drugega kot izraz idealne ljubezni. V nekem smislu pa pomeni utelešenje homoseksualnosti skrivnostni lik Cesarja, ki nenehno tava po svetu, "da bi našel enega, ki pa ga ne najde". Saj ga ima, ker ga nikdar ne bo mogel imeti.

V nedeljo, 10.5., so ptujski amaterji gostovali v SMG. Amaterji jih lahko imenujemo le pogojno, saj predstava sama presegata domet običajne produkcije domačih profesionalnih teatrov. Verjetno pri nas še nismo videli domače predstave, ki bi bila tako močno nabita z moško erotiko, v veliki meri prav s homoerotiko. Kljub mladosti sta zlasti Tadej Toš in Nešo Tokalič (na sliki) spretno obvladovala tako svojo igro kot telesi.

ZELENO, KI TE LJUBIM ZELENO

Trop ljudi je planil na vrtove, / na tvoje čakajo telo in mojo agonijo / na konjih luči in griv zelenih. Že rimski poet Marcial govori o zeleni barvi, ki ima med pari istega spola poseben, erotičen pomen. Poseben status si je utrdila v pozni viktorijanski dobi Anglije, ko je Robert Hichens leta 1894 objavil roman *Zeleni nagelj* in s tem obnovil in utrdil njeno asociacijo. Dali torej ni zaman pisal Lorci: "Mika me, da bi ti poslal kos svoje zelene pižame...", čeprav ni verjel, da je edina učinkovita formula ljubezni moški-moški. Lorca je verjel in prav zato je najbolj sovražil Galo in Eleanor Dove - ženski v življenju S. Dalija in Emilia Aladrena, dveh moških torej, ki ju je najbolj ljubil. Ljubil je in sovražil, a njegova čustva je zaznamoval dih smrti: *Jutro je naju združilo na postelji, / usta so lovila shlajeni curek / brez konca razlivajoče se krvi. / In je stopilo sonce na zaprt balkon / in je korala življenja razprla svojo vejo / nad moje srce, zavito v mrtvaški prt.*

HOMOSEKSUALNOST IN POKLIC

Razkritje seksualne identitete ima tako kakor vsi večno zeleni problemi istospolne skupnosti tudi svojo službeno plat. Pri tem je kajpada odločilnega pomena kje živite in kaj počnete - če ste učitelj angleščine in vrh tega še sodelavec angleškega nacionalnega gay lista The Pink Paper, Simon Harris po imenu, lahko te reči tečejo naravnost gladko.

Začeli smo z zgledom, sposojenim iz tujine. Ker pa miselnost okolja, v kakršnem smo morali zrasti mi, vse predobro poznamo, bomo na uredništvu veseli tudi vaših prikazov težav, ki bi vam jih homoseksualnost povzročila ob delu.

»Samo to bi želel povedati, da mi je bilo v srednji šoli najlepše na urah angleščine. Hvala! Darren. xxx« To so besede z razglednice, ki jo je Harris prejel od dijaka na zadnji šolski dan. Darren je vedel, da je gay od svojega štirinajstega leta. Ker pa so šole take, kakršne pač so, je moral to spoznanje skriti isti hip, kot se je dokopal do njega.

Različnež

Vsceno se je od drugih opazno ločil, manj časa kot drugi je prebil za žogo in tudi govoril je drugače. To je bilo dovolj, da so mu vrstniki uspešno grenili življenje. Še huje, zlonamer-nih pripomb se niso znali vzdržati celo nekateri učitelji. Darren je imel angleščino vseeno rad. Čeprav Harris takrat coming outa še ni izvedel, se je Darren lahko zanesel, da ga s tega oddelka ne bo nihče zasmehoval, čutil je, da se je homofobnim opazkam mogoče vselej postaviti po robu. Pri šestnajstih se je odločil, da opravi pripravljalne izpite za univerzo in izbira predmeta je bila jasna: angleščina. Tako je Darren končno lahko prebiral besedila avtorjev, katerih (homo)seksualnost je bila ne- ločljivi del ustvarjalnega procesa, v katerem so nastala njihova dela.

Darren je svoji seksualnosti prvič lahko pridal ueko vrednost:

Pred tem so o homoseksualnosti v šoli govorili samo, ko je beseda tekla o HIV infekciji. Zdaj pa je spoznal, da je del aktivne kulturne tradicije, ki je našla pomembno mesto tudi za težave in izkušnje njegovega

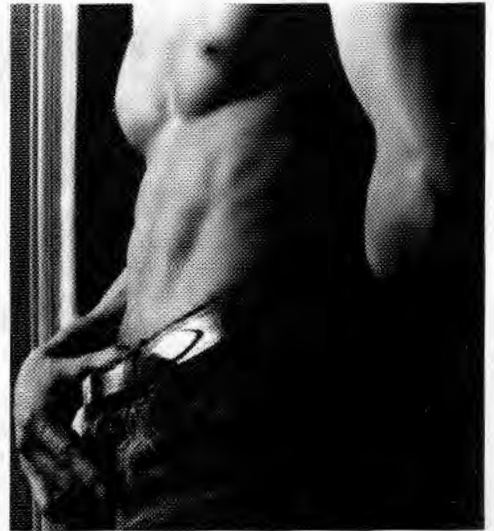
kova. Samozavest se mu je vidno povečala. Domačim in najužjim prijateljem je pripravil coming out, začel je zvezo z vrstnikom in se, skratka, bolje oborožil za spopad s prihajajočimi življenjskimi težavami.

Aprila letos je Simon Harris »praznoval« drugo obletnico coming outa na delovnem mestu učitelja angleščine v neki (fantovski) srednji šoli v Londonu. Tam poučuje že pet let, leta 1989 pa se je čutil tako močnega, da je napočil trenutek za »veliko izjavo«, kot temu šaljivo pravi. Napočil je po izkušnjah, podobni tisti z Darrenom, ki so ga prepričale, da je to potrebno storiti.

V prijateljskih pogovorih so mu to potezo vsi odsvetovali. Opozarjali so ga, da mu utegne mešanica znanega predsodka pedofilije in coming outa na glavo nakopati še policijske težave... Vseeno se je Simon Harris v sebi že odločil. O tem je obvestil novega ravnatelja. In čakal na odmeve, čakal na tisto neizogibno vprašanje z one strani katedra. Ni šlo za kako paranojo, prej za povsem očiten stereotip: V desnem (»Right is wrong«, je moto večine uhanonosilcev) Simonovem ušesu je več uhanov, oblači se v inajice s političnimi gesli in rožnatimi trikotniki, njegov 501 jeans pa je zatlačen v Doc Martense. Torej...?

Harris je čakal celo leto. Potrebna so bila TV poročila o demonstraciji aktivistov Outrage z njim in plapolajočo zastavo v roki v prvem planu, kot tudi članek o njegovi knjigi o lezbijkah in gayih na izobraževalnem področju v bulvarskem časopisu, da so fantje končno začeli spraševati.

Dva dni se je po šoli govorilo samo o tem. Treba je bilo miriti kolege in starše, se soočiti z razredi. In potem je vse z enako hitrostjo tudi potihnilo. Harris še danes naleti na težave v glavnem samo v razredu, kjer je večji del učencev iz temnopolnih fundamentalističnih družin. Zanje prestavlja Izkrivljenost in Zlo, tisto, kar jim o istospolnosti vsak dan vbijajo v glave. Vsem drugim to ni več posebnost. Harris je pač gay...no, in? »No, med tednom coming outa je bilo včasih res peklensko. Brez podpore kolegov in prijateljev, zlasti pa ljubimca, bi težko zmoget«, pove Harris. »Ko

imaš v učilnici po dvajset šestnajstletnikov, ki jih poznaš skoraj štiri leta in z njimi razpravljaš o lastni seksualnosti in celo prisluneh njihovim vprašanjem, je to nedvomno najbolj travmatična izkušnja, kar si jih človek lahko zamisli. Zdaj je seveda drugače. Tako olajšane se počutim zdaj, ko so odpadli napori skrivašiva,« doda Simon Harris.

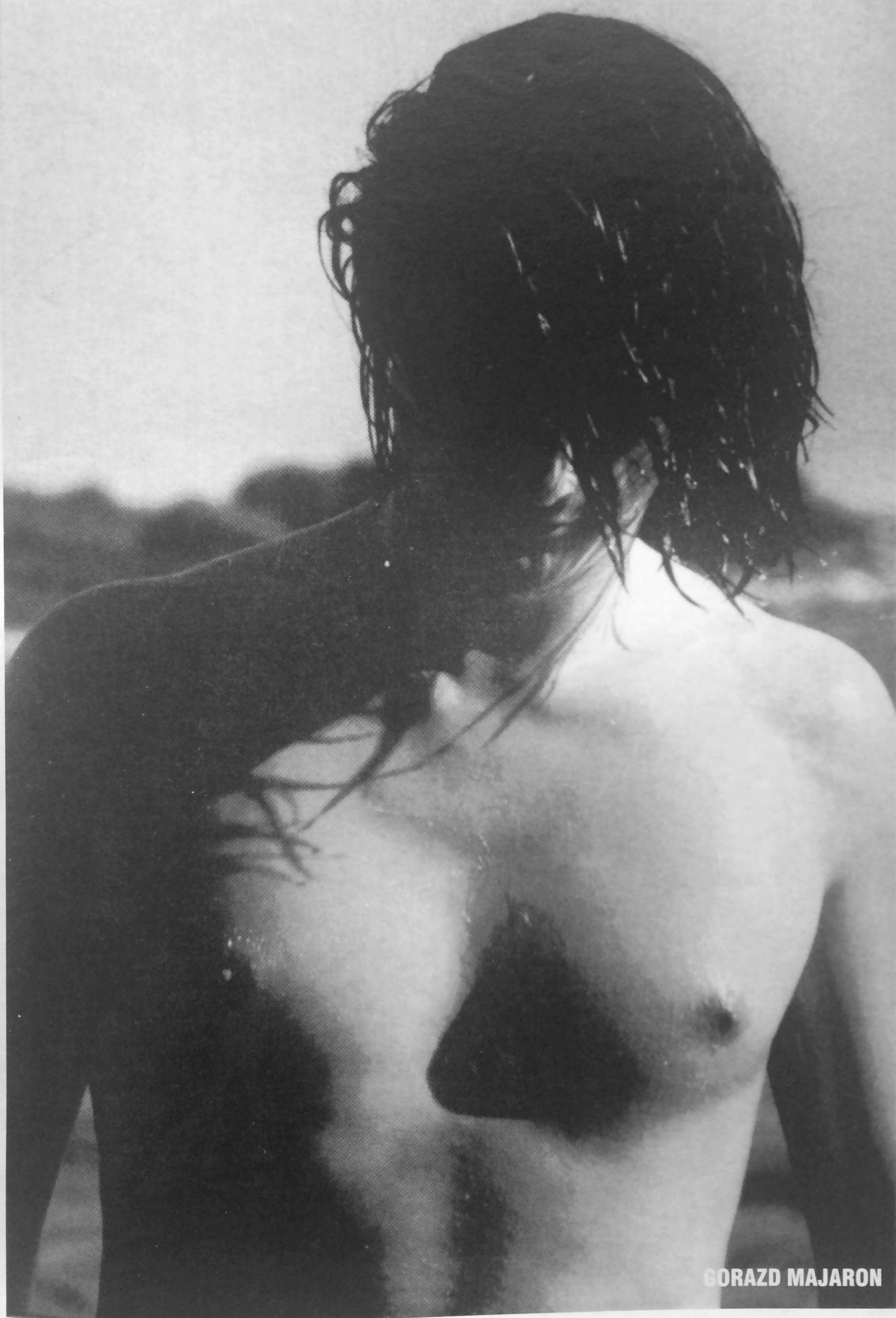
Nedolgo zatem se je pogovarjal s kolegom z neke druge šole. Ta mu je zaupal, da ga dijaki izvivajo z vprašanji o njegovi seksualnosti in da se mu zdi primerno, da izvede coming out in konča z uničujočim govoričenjem. Skupaj sta prišla do sklepa, da mora biti izbira trenutka za to stvar njegove privatne odločitve, manj zunanjih pritiskov. Nihče nima pravice prisiljevati. Točno tako. S tem pometamo predvsem pred lastnim pragom. Po svojem dejanju ima Harris vso pravico javno povedati, da ni za outiranje kar vsevprek: *»Celo najradikalnejši outerji se morajo strinjati z dejstvom, da njihove tarče ostanejo belci srednjega razreda na višjih položajih. Torej ne tisti, katerih socialni status je že brez tega dovolj katastrofičen. V izbiri med tem, kaj je politično primerno in kaj osebno možno, mora odločiti tisto drugo,«* je neomajen Harris.

Učiteljski kolega, s katerim je govoril, bi torej ne dosegel nobenega od zaželenih ciljev, če njegova gay podoba predstavlja ranljivost in samoobrambno držo, namesto pozitivne moči! Dijaki ga ne bi sprejeli kot svobodnega posameznika, njegov korak bi razumeli kot rezultat homofobne prisile. Le kakšno korist bi potem od tega imeli dijaki kot Darren?

Marko Jarh

GORAZD MAJARON

FOTO 1

FOTO 1

GORAZD MAJARON

GORAZD MAJARON

FOTO 1

FOTO 1

GORAZD MAJARON

LET THE GAY MUSIC PLAY

Ne bodimo inalenkostni, pustimo antiko lepo ob strani. Tudi srednji vek. Že res, da so v štirinajstem stoletju v Firencah tako slovele "sodomitske" pesmi, a je tudi res, da je večina njih že davno izgubljenih. Marsikaj in še nekaj več bi se našlo pri trubadurjih, nenazadnje pa tudi v klasični glasbi. Nekateri znanstveniki bi vam lahko razložili, da gre pri Čajkovskega *Pateični simfoniji* pravzaprav za homoseksualno temo. A pričujoči tekst se opredeljuje predvsem na polje popularne glasbe in s tem na anglo-ameriško sceno, saj je pojem (pop)ular music njena iznajdba. In na čas, ko so se oblike zabave kot music hall in vaudeville jele počasi poslavljati, cabaret in variety pa tako in tako sodita v domeno gledališča. Na prelomu stoletja se je namreč v New Yorku zbral štab skladateljev, **Tin Pan Alley** imenovan, s tem pa je nastopila era masovne glasbene industrije. Najprej s pomočjo radia in plošč, ki so se štancale v milijonskih nakladah, pozneje pa sta se jima pridružila še zvočni film in televizija. Od tod naprej nas torej vodi vpogled v homoerotično popularno glasbo, opirajoč se pri tem predvsem na besedila in pa na gay glasbenike ter njihov način življenja, v katerem so ali pa niso storili svoj coming out. V svetu show businessa je to namreč še posebej tvegan korak.

KORENINE

Temelje, na katerih sloni tradicija ameriške popularne glasbe, je s pesmimi kot sta *My Old Kentucky Home* in *Come Where My Love Lies Dreaming* zakoličil **STEPHEN FOSTER** (1826-1864). Bil je gay, skladatelj **GEORGE COOPER** je bil njegova ljubezen, a v vseh svojih liričnih melodijah se je vztrajno in dosledno izogibal kakršnegakoli namiga na svojo spolno orientacijo. Tudi **COLE PORTER** (1893-1964) se je pridno maskiral, a prenekatera skladba kot *Night and Day*, *I'm a Gigolo* ali *But in the Morning, No*, je postala kulturno favorizirajoča med homoseksualnim poslušalstvom. Duhovit broadwayski skladatelj **LORENZ HART** (1895-1943) je bil tudi gay, ni pa moč z vso gotovostjo potrditi govoric, da bi to bil tudi **GEORGE GERSHWIN** (1898-1937). Dva angleška gaya, sicer predvsem osebnosti gledališča in filma, sta dala prav tako vsak svoj doprinos popularni glasbi: **NOEL COWARD** (1899-1973) je v svoji vsestranskosti zagrešil tudi nekaj nadvse zabavnih komadov (*Why Must the Show Go On?*), prav tako **IVOR NOVELLO** (1893-1951), po katerem se imenuje tudi nagrada, ki jo vsakoletno podeljuje Združenje britanskih skladateljev in tekstopiscev. In naj bo tu med

skladatelji omenjen vsaj še **LEONARD BERNSTEIN** (1918-1990), ki je poskušal uveljaviti svoj ugled v polju resne glasbe, a bo v spominih slejkoprej ostal zapisan po odličnem musicalu *West Side Story* (1957).

Ameriška cenzura je v svetu pop glasbe vedrila in oblačila vse tja do poznih 60-tih, a njenim že kar pregovorno strogim posegom so se nekatere pesmi kljub vsemu prebrisano izmuznile. Zanje so preprosto menili, da so namenjene pevkam in, glej čudo, prav nič jih ni motilo, da so jih peli moški. Tako se je že davnega leta 1898 **JOHN TERRELL** izpovedal v pesmi *He Certainly Was Good to Me*, leta 1907 je **BILLY MURRAY** hrepeneče tožil za svojim odsotnim mornarjem v skladbi *Honey Boy*, medtem ko je **BING CROSBY**, "dedek" pop glasbe, leta 1930 oznanjal *There Ain't No Sweet Man (Worth the Salt of My Tears)*. Podobno je seveda veljalo tudi za ženske izvajalke. **RUTH ETTING** je 1927 odpela *It All Belongs to Me*, pesem o šarmu svoje prijateljice, prav isto pa je leto pozneje storila **MARLENE DIETRICH** in s skladbo *I've Grown Accustomed to Her Face* postala slavna.

Sploh pa se večina pesmi preprosto vzdrži razkritja spola ljubezenskega objekta. *Gay Love*, ki jo je Bing Crosby posnel leta 1929, lahko po svoje zaživi od naravnosti poslušalčeve domišljije. Tako je tudi s skladbo, ki jo poje v filmskem musicalu iz leta 1933 *Going Hollywood: Out where they say, let us be gay! I'm Going Hollywood!*. Precej bolj eksplicitna pa je zato skladba *Delicate Cowboy*, ki je **EWEN HALL** ne poje samo "gay", pač pa v njej odkrito priznava uživanje, ko jaha v ženskem sedlu.

Ameriška državljanska vojna je vzpodbudila velik interes za pesmi, ki so jih poimenovali 'buddy songs'. Tako v letu 1922 pevec skladbe *My Buddy* objokuje smrt svojega tovariša, spominjajoč se pri tem nekdanjih 'gay' časov. Za časa druge svetovne vojne so to pesem oživili **Bing Crosby**, **Frank Sinatra** in številni drugi.

V letih med vojnami je opazen vzpon posebne zvrsti, takrat poimenovali 'race records' ali 'race series'. Blues, ta iskrena črnska folk glasba, je vse bolj in bolj privlačevala belo publiko, vsebovala pa je tudi zavirljiv obseg 'nemoralnosti'. **MA RAINEY** je leta 1928 zapela: *Went out last night, / with crowd of my friends, / they must be womens, / Cause I don't like mens ("Prove It on Me Blues")*, njena učenka **BESSIE SMITH** pa je prav tako posnela številne odkrito lezbične pesmi. Znana je epizoda iz njenega življenja: **Lillian Simpson** je bilo dekle v njeni glasbeni skupini. Nekega večera jo je Bessie v javnosti ob-

jela, mlada pevka pa je protestirala. Bessie je vzrojila: "Pojdi se solit, deklina! Imam dvajset deklet v svoji predstavi in lahko si privoščim vsak večer eno, če le hočem." Po tem dogodku je Lillian poskušala samomor, Bessie jo je rešila in od takrat sta bili neločljivi prijateljici. Bessie Smith, največja blues pevka vseh časov, imenovana tudi 'Empress of the Blues', je leta 1937 svojo življenjsko pot tragično končala v prometni nesreči. Ker je bila črnka, ji belci niso pomagali, ker je vozila beli cadillac, ji niso pomagali črnici; izkrvavela je.

Pogosto izkustvo moških črncev je bil zapor, zato so tudi njihovi bluesi često zaznamovani z jetniškim življenjem, neizogibajoč se pri tem omenjanja, da gre tu pravzaprav za homoerotični seksualni 'teren'. Tako v neki stari pesmi zapornik prosi ječarja: *put another gal in my stall*. Da bo povsem razumljivo, 'gal-boy' je eden številnih južnjaško črnskih slangovskih terminov za seksualno pasivnega zapornika. Z življenjem v arestu pa se je soočila tudi **BILLIE HOLIDAY**, velika jazz pevka, imenovana 'Lady Day'.

Njen neposreden odnos do petja, pogojen z upornim karakterjem in presenetljivim obnašanjem, ni prispeval k temu, da bi si pridobila tiste, ki bi ji morda pomagali, hkrati pa je odbil mnoge, ki so navdušeno delovali v njeno korist. Bila je lahka žrtev za 'pijavke in parazite', ki so jo oskrbovali s heroinom. Ob aretaciji zaradi mamil se je v zaporu prepustila lezbičnim odnosom, čeprav je bila pri tem vseskozi pasivna. Leta 1959 je umrla v več kot ponižujočih okoliščinah, nam pa bo vedno ostala v spominu s pomočjo **Diane Ross**, kako z gardenijo v laseh poje *Good Morning Heartache*.

REVOLUCIONARNA PETDESETA

V zgodnjih petdesetih Hiroshima in Auschwitz še nista bila povsem pozabljena. Ni čudno torej, da se je glasba najprej oprijela tem kot so mir, varnost, udobje. Vse je bilo poštirkano z nežnostjo, normalno, mainstream skratka. Vsakršen seks, homoseksualni še posebej, je bil na začetku dekade totalni

tabu. Ampak gay populacija si je bila vselej sposobna vzeti kar ji gre, pa naj je bila vlada-joča ideologija še tako straight in omejena.

Leta 1951 je **JOHNNIE RAY** podpisal pogodbo s Columbio, še istega leta pa s skladbo *Cry* poskrbel za pravi diskografski 'boom'. Ob svojih nogah je imel več tisočglavo množico vreščočih deklet, fantov nič manj. Bil je gay, škandalom se ni mogel ubraniti, ker se jim ni znal. *Here Am I Broken-Hearted*, njegov drugi uspeh, mu je na nastopih vedno znova izvajal solze na lica. Trpljenje na odru ni bilo samo igra, pač pa živ odsev trpljenja izza njega. Umril je kot je živel, leta 1990 za aidsom, globoko onesrečen in izmučen.

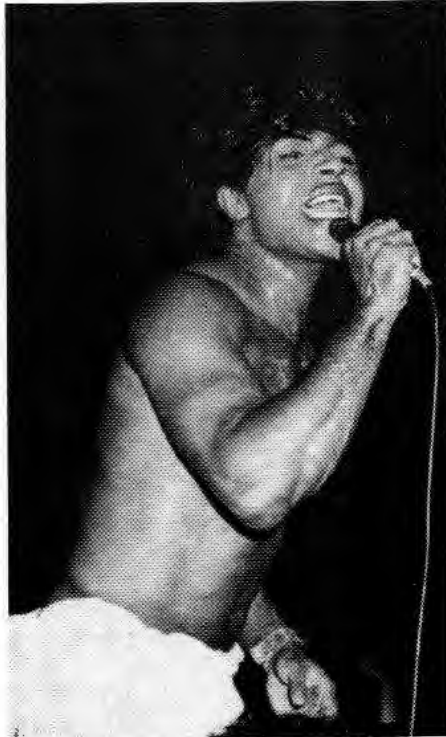
LIBERACE, vsestranski astradni umetnik in samosvoj izvajalec Chopina in Liszta, se je moral zateči v hipokrizijo, če se je hotel izogniti škandalu in s tem obvarovati kariero. Ko ga je novinar časnika *Daily Mirror* prepoznal kot gaya, je Liberace to zanikal in skozi triletni sodni proces iztožil visoko odškodnino zaradi 'neutemeljenega' opravljanja. Umril je leta 1987, za aidsom.

Macho svet petdesetih ni bil naklonjen pomehkuženim, za kakršne so gayi na splošno veljali. Čeprav **FREDDY QUINN**, najuspešnejši nemški pevec vseh časov, takšen nikoli ni bil, a se škandalu kljub vsemu ni mogel izogniti. Predvsem so mu zamerili, ker se je družil s 'sumljivimi' prijatelji, ki s samo glasbeno sceno niso imeli nič opraviti: "Do škandala je prišlo preprosto zato, ker nisem nikomur dovolil, da bi z lučjo svetili v moje privatno življenje". Ker niso imeli dovoljenja, so svetili še toliko bolj. Dolgoletno kariero je kronal s hitom *Junge, komm bald wieder*, ki še danes zveni sveže kot nekoč.

Pop idol petdesetih **JOHNNY MATHIS** se je edini škandalom spretno izogibal, coming out v tistih časih bi bil za njegovo kariero istoveten poljubu smrti. Zato pa je leta 1982 za *US Magazine* natanko popisal svoje ljubezensko življenje. Oznani je, da se je prvič zaljubil pri šestnajstih v nekega saksofonista, "ki mi je dvoril v času, za katerega bi vsakdo menil, da sem še premlad". Razkril pa je tudi vse ostale svoje ljubimce. Njegov smash-hit je bil *Misty*, plošča *Greatest Hits* pa je ena najuspešnejših vseh časov, saj se je preko deset let nahajala na lestvici najbolj prodajanih albumov. Tako z glasom kot s stasom je še dandanašnji povsotn v top formi.

Revolucija se je zgodila leta 1955. Že res, da je takrat umrl **James Dean**, a rodil se je rock'n'roll. Končno je vzniknila (samo) mladini namenjena glasba, povzročila pa jo je nova generacija, ki se je uprla vsemu staremu in pri tem radikalno iskala nove izraze, nova gibanja, nove idole. Bistvene elemente torej, ki potiskajo glasbeni vrtiljak naprej. V glasbenem smislu je rock'n'roll preprosto fuzija črnega rhythm and bluesa in gospela ter belega rockabilija. In še kakšnega elementa, predvsem silne energije in ritma mladih teles.

Skupaj s še nekaterimi glasbeniki je tega leta izbruhnil tudi **LITTLE RICHARD**. Bil je velikan med velikimi, a ker je bila gneča pri vrhu le prevelika, se je s titulo 'King of Rock'n'roll' sam povzdigoval na tron. Bil je namreč najbolj nor, najbolj ekstravaganten, najbolj črn, najbolj glasen, najbolj veren, najbolj bleščeč, najbolj naj. Ker v njegovih pe-

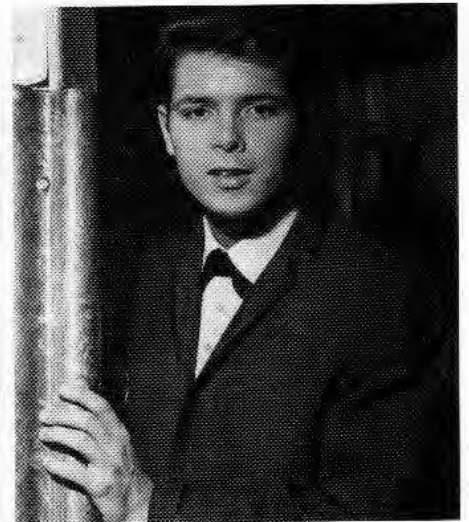

smih mrgoli ženskih imen (Sally, Jenny, Molly, Lucille), je neki 'kritik' zapisal, da s tem izraža silno željo, strast in pripadnost nasprotnemu spolu. A bilo je tako, da so ga zaradi homoseksualnosti že pri trinajstih starši postavili na cesto. Preživljal se je s priložnostnimi deli, občasnim prepevanjem po lokalih, dokler ni prišlo usodno leto in njegov hit *Tutti Frutti*, s katerim je začel zmagoslavni pohod na vrhove lestvic. Kasneje je dal vsaj začasno rock'n'rollu slovo in se posvetil zgolj veri, kar se prenekaterim 'duhovnega očiščenja potrebnim' gayem tako rado zgodi. Pri tem ni potrebno posebej omeniti, da se je odpovedal tudi homoseksualnosti in se domnevno reformiral v čistokrvnega heteroseksualca. Seveda se je na glasbeni oder vrnil in 1987 posnel pesem *Somebody Cares*, ki jo je posvetil svojemu umrlemu prijatelju **Rocku Hudsonu**.

Ko so tudi beli pevci pričeli snemati črne rock'n'roll komade, so novo glasbo z odprtimi rokami sprejeli vsi mediji. V kratkem je tako postala vodilna komercialna zvrst, s tem pa dokončno izpodrinila vlogo do tedaj vodečega starega Tin Pan Alley sistema. A ker je bil rock'n'roll po svojem izvoru vendarle tip 'underground' glasbe, je bil še toliko bolj podvržen cenzuri. Njenemu poscu se je začuda izognil hit *Jailhouse Rock*, ki ga je leta 1957 posnel **ELVIS PRESLEY**. Čeprav je vseboval komaj prikrito aluzijo na homoseksualnost, so k temu najbrž pripomogle črnske šifrirne besede za seks. Najbolj znana takšna je prav 'rock' sama: *Number 47 said to Number 31 "You're the cuttest jailbird I ever did see. I sure would be delighted with your company I come on and do the jailhouse rock with me!"*. Elvis Presley je iz vreče konvencionalnosti spustil vse mačke: seks, jezo in upor. Podobno kot njegova glasba je bil neizbrusen tudi sam, zato pa avtentičen in spolno privlačen. "Elvis poseduje živalsko privlačnost, živalski magnetizem, prav kot dekleta privlači tudi fante", so zapisali tedaj. Zaradi 'nespodobnih' gibov z boki (Elvis the Pelvis) so nekateri TV producenti zahtevali, da ga snemajo samo od pasu navzgor. Postal

je No. 1 med ameriški pevci in po karieri, ki jo v uspešnosti ne bo tako zlahka preseči, je kot gnijoči Dorian Gray leta 1977 umrl, zasvojen in odtujen. Po lastnih besedah je bila mama edina prava ljubezen v njegovem življenju, njuno razmerje pa je sorodnica **Dee Presley** prav pred kratkim še dodatno začinila. Tisku je razodela še, da je imel poleg mladih deklic rad tudi mladeniče. Priscille sploh ni omenila, posebej je poudarila samo ljubezensko afero z igralcem **Nickom Adamsonom**.

Svojega Elvise so 1958 dobili tudi Britanci; s hitom *Move It* se je napovedal **CLIFF RICHARD**. Od takrat pa vse do danes beleži neverjetne uspehe (*The Young Ones, Bachelor Boy, I'm the Lonely One...*), primat najuspešnejšega angleškega pevca mu še ne bo tako kmalu odvzet. Richard je bil sto in večkrat 'obtožen' homoseksualnosti, prav tolikokrat je vse obtožbe zanikal. Nekoč bi se sicer kmalu izdal: "Preselil sem se k nekemu prijatelju, ki je po poklicu učitelj verouka. V stanovanju, kjer prebivava, ne sme noben fotograf, noben novinar, nihče, ki ni najin najožji prijatelj". Nekaj kasneje je tudi ogorčeno izjavil, da je z vsem srcem proti gibanju 'Gay Libera-

tion', kajti "poznam veliko število homoseksualcev, ki pa so še vedno pravi moški". Morda je prav tridesetletno spretno prikrivanje svojega osebnega življenja njegov največji uspeh. Ni dvoma, da bi ga znani slovenski estradni pevec A.M. lahko razkril, a dvom, da bi to hotel, je več kot upravičen.

Leta 1959 je broadwayski musical *The Nervous Set* predstavil dvoumno, a dovolj lahko razumljivo *Ballad of the Sad Young Man*, ki je navzlic svoji mrakobnosti postala velik hit v številnih gay barih. Četudi so pri musicalih gayi predstavljali pomemben segment publike, pa so avtorji na splošno zelo pazili in kar pretirano bdeli nad seksualnimi zvezami svojih junakov. Kasneje, moral se je zgoditi znameniti *Stonewall Rebellion*, so časi in ljudje postali liberalnejši in Greenwich Village je postal prizorišče številnih odkritih gay musicalov. Prvi je barikado lažne morale prebil skladatelj in duhovnik **AL CARMINE** z delom *The Faggot* (1973). Vsul se je plaz, a to je že stvar odrskih desk.

Če že gre vsaj za približno kompleksen prikaz gay glasbene scene, potem vsekakor ne moremo brez omembe posebnega fenomena

'prisivjanja', s čimer pesem brez dozdevne gay reference postane od gay populacije osvojena in zase pridobljena. Večina takšnih pesmi obravnava prikrito ljubezen, tipičen primer za to je *Secretly* skupine **THE LET-TERMEN**. Najbolj znana tovrstna pa je prav gotovo tista slavna *Strangers in the Night* (1966), čeprav smo lahko prepričani, da **FRANK SINATRA** pri petju ni imel v mislih ne cruisinga in še manj kakšen 'gay eye-contact'. Resnici na ljubo je treba povedati, da je bil Sinatra svojčas med gayi izjemno priljubljen, kar potrjuje tudi *Advice and Consent* (1962), ki kot prvi ameriški film prikaže sceno iz nekčega gay bara, podloženo prav z njegovo glasbo. Komaj zavedno smo tako pristali že v šestdesetih.

DVOUMNA ŠESTDESETA

V 60-tih je rock'n'roll ostal le še rock, saj je inkorporiral vase še mnoge raznovrstne elemente, od elektrificirane folk glasbe, političnih protestnih pesmi do kompleksa psychedelice konstrukcij. Dokaj usodno je bilo leto 1962, takrat so se namreč pojavili **THE BEATLES**, z njimi seveda beat in beatomanija. Na svoj znameniti *White Album* (1968) so posneli seksualno dvoumno *Ob-la-di, Ob-la-da*, posebej pa je zanimivo razmerje, ki sta ga vzpostavila **JOHN LENNON** in njihov manager **BRIAN EPSTEIN**.

Kakorkoli neudobno se je Epstein že počutil (bil je sin ene najbogatejših liverpoolskih židovskih družin in je ljubil le klasično glasbo) v smrdljivem podzemnem okolju, kjer so Beatli pričenjali kariero, pa so ga vitki mladi fantje na odru nadvse pritegnili, še posebej pa najbolj grobi med njimi, Lennon. V življenju je imel en sam problem, vendar v takratni angleški družbeni klimi zelo velik, bil je homoseksualec. Ob Lennonu in njegovih so se vsa Brianova seksualna sanjarjenja skorajda uresničila. Lennon pripoveduje: "Z Brianom sem odšel na počitnice v Španijo, od koder izvirajo tudi vse govorice o najini ljubezenski zvezi. Tega nisem nikoli izdajal, vendar je res, da sva imela precej prijeto in intenzivno razmerje. Bil je moje prvo izkustvo z nekom, za katerega sem vedel, da je homoseksualec. Navadno sva posedala po kavarnah, pri čemer je Brian okrog sebe vedno opazoval le dečke. In jaz bi ga vprašal: Ti je všeč ta? Morda oni? Ti mulci so tako postali zveza za najino bližino." Kasneje se je njuno razmerje ohladilo in ko je nekoč Brian glasno razmišljal kakšen naslov naj da svoji biografiji (*A Cellarful of Noise*), ga je John ostro ošinil s pogledom in vprašal: "Zakaj pa je ne bi naslovil kar z 'Židovski buzi'?" Čeprav je Brian pred ostalimi svojimi varovanci vsaj na videz skušal svoja nagnjenja prikriti, je bilo vsem jasno kaj in kako, saj ga je John tudi javno zbadal. Ni pa vedel, kako razsuto je Brianovo zasebno življenje in kako ta človek pravzaprav zaradi svojih psihičnih težav tudi telesno propada. Umril je leta 1967 - umor, samomor ali le 'običajna' smrt? Tudi Lennon je tragično končal, 1980 je padel pod streljo neuravnovešenega človeka. Rumeni tisk pa ga seveda ne pusti v miru počivati, sledeča ugotovitev je najnovejša: **Yoko Ono** je izplačala leta 1983 pesalcu **Tonyju Maneru** tisoč dolarjev samo

zato, da piscu biografije o svojem možu ne bi odkril, da sta bila z Johnom ljubezenski par.

Leto kasneje, 1963., je angleška scena poskrbela za novo presenečenje: **THE ROLLING STONES**. V pesmi *When the Whip Comes Down* so izpričali nekaj ezoteričnih, a jasno sebi pripisanih pogledov na homoseksualno prostitucijo, v *Honky Tonk Women* (1969) pa nekaj referenc, rahlo prikritih skozi uporabo angleškega slanga, do transvestitskega oralnega seksa. 1970 so Stonesi prekinili pogodbo s svojo založniško hišo, gramofonsko družbo *Decca*, ker jim ni dovolila, da bi posneli svoj *Cocksucker Blues*. Vendar je pesem skozi piratske izdaje množici njihovih občudovalcev vseeno postala dostopna. Tekst se sprašuje: *Oh, where can I get my cock sucked? Where can I get my ass fucked?*

MICK JAGGER je s tem komadom za-vestno degradiral tradicionalno pojmovanje spolnosti. Občinstva ni očaral samo s svojimi dvoumnimi pesmimi, pač pa tudi z gibí in pojavo samo, kar vse je njihove nastope obleževalo kot napoved miselne in čutne dekadence, ki se je končno začela prebujati tudi v glasbi. In prav Jagger je njen klasični predstavnik, z mikrofonom (faličnim simbolom) v ustih ali med nogami. Na trepalnice si je nanašal tuš, da se je kar cedilo, med hojo se je pozibaval v bokih, glavo si je krasil s širokokrajnimi klobuki v stilu Grete Garbo. Prav to pa bi bil lahko vzrok tragedije, ki se je leta 1969 zgodila na koncertu v Altamontu. Kronist je zapisal: "Manager je pomotoma najel za redarje miritelje *Hells Angels*, ki so se ravno potikali po okolici. Petsto dolarjev jim je plačal, da bi popazili na preveč navdušeno občinstvo. *Hells Angels* pa so se razburili, ker je bil Jagger za njihov okus preveč nežen in poženšen. Prijelo jih je, da bi razkazali svojo moškost in močatost vsemu občinstvu. Namesto da bi jo dokazali z divjo ježo na motorjih, so se pričeli pretepati s poslušalci. Kot da bi hoteli dokazati, da oni že niso 'toplji'".

Če **Beatle** zaznamuje *Revolution* (1968), **Stonese** (*I Can't Get No*) *Satisfaction* (1965), potem je večna himna ansambla **THE WHO** prav gotovo *My Generation* (1965). Na ulicah Londona so se pojavili 'mods', visoko ostrizeni mladi fantje, ki so svojo energijo sproščali v večernih ravsih z mladeniči iz sosednjega ganga. Med temi pobalini je bil tudi **PETE TOWNSHEND**, skladatelj, kitarist in pevec **Whojev**, ki se je rocku zavezal z vsem srcem in se pri tem ni nikdar posluževal cenenih trikov. Njegovo najobsežnejše delo je rock opera *Tommy*, ki jo je leta 1975 režiser **Ken Russell** uspešno prenesel tudi na filmski trak. (Posebej zgovorna scena: medtem ko čuva malega *Tommyja*, njegov bratranec **Kevin** prebira 'Gay Times'). Ob koncu sedemdesetih je **Townshend** realiziral samostojni album, na katerega je uvrstil tudi pesem *Rough Boys*, v kateri odkrito priznava erotično privlačnost, ki jo čuti do mladih mulcev. Natanko to je kasneje potrdil tudi v nekaterih intervjujih, podobno pa tudi **JIMMY PAGE** iz ansambla **LED ZEPPELIN**, kar pa je za mačistične in seksistične glasbenike res svojevrstna rariteta.

Preselimo se sedaj ponovno čez lužo. Leta 1966 je s skladbo *Sock It to Me Baby* opozoril nase **MITCH RYDER**, svoj coming out pa je storil šele 1978, ko je svoje homoseksualne izkušnje z užitkom popisal na albumu *How I Spent My Vacation*. Sicer pa so ameriški glasbeni svet šestdesetih pretresale tri scene: New York, Chicago in San Francisco so bili centri.

Village Voice je leta 1966 objavil oglas: "Come Blow Your Mind the Silver Dream Factory presents the first ERUPTING PLASTIC INEVITABLE with Andy Warhol, The Velvet Underground and Nico". V New Yorku pa tudi že po vseh drugih progresivnih krogih ZDA je imel takrat pojem 'pop art' že ustaljen pomen. **Warhol** je bil seveda ideolog le-tega, skupina **VELVET UNDERGROUND** pa eden njegovih velikih projektov. Spoznali so se na *Cafe Bizzaru* na West 3rd Streetu, "na Go-Go Streetu za devet čukov na večer", kot bi rekel **LOU REED**, neka vrsta glavnega *Velveta*. Kritiki so o njihovi glasbi pisali: "Cvileč rock'n'roll, ki poslušalce še najbolj spominja na dekadentni Berlin v tridesetih... Warholova brutalna skupina z nepretrganim showom groze... To je združba, ki v resnici utripa z grožnjo, cinizmom in perverzno...". **Pevko NICO** je v ansambel vključil, bolj nasilno kot ne, **Warhol** sam, zato je imel prvi album naslov *Velvet Underground and Nico*. Predstava, ki so jo imeli *Velveti* o sebi, je sprva sploh ni vključevala, zato je prav ironično, da je **Reed** takratne najboljše komade (*All Tomorrow's Parties...*) napisal prav zanjo. Besedna in glasbena magija *Velvetov*, vtisnjena na vinil, je bila varno spravljena v ovitku, na katerega belo podlago je **Warhol** narisal roza banano in nad njo napisal: "Počasi olupite in glejte!". **Lou Reed** je skupino leta 1969 zapustil, vloga dekadentne in samouničujoče 'žametne živali' je bila izžive-ta.

Po kratkotrajnem sodelovanju s chicaškimi bluesmani, se **IGGY POP** leta 1968 vrne v rodni Detroit in tam formira prvo zasedbo notorične skupine **STOOGES**. S scenskimi ekscesi, provociranjem publike in pljuvanjem

nanjo, mazohističnim samoranjevanjem z nožem in drobci stekla (v ustih) ter s polivanjem razžarjenega voska po svojem impozantnem torzu (ni vprašanje, po kom se je zgledeval SATAN PANONSKI), je utrdil rockerski teater krutosti. Kritika je zapisala: "Počutiš se kot bi bil v celici z gumijastimi stenami, zaprt skupaj z blaznežem, ki te posiljuje in pljuva vate, po možnosti oboje hkrati... Iggy je posegel v množico, zgrabil jo je, ponižal, prestrašil in posilil".

San Francisco pa je bil v tem času središče povsem drugačne glasbe, West Coast Sound imenovane. Strogo je bila povezana z drogo in čeprav je bil v New Yorku izjemno popularen heroin, so 'flower children' prisegli predvsem na LSD. Vsi so bili na acidu, tako izvajalci kot njihovi fani. Rodilo se je hippyjevsko gibanje, otroci kalifornijske visoke družbe so se pričeli zaljšati s cvetjem in se izgubljeni v psevdorevolucionarnih idejah. S seksualno revolucijo je v tem času stopila na sceno tudi svobodna ljubezen, skupaj z njo biseksualnost, ljubosumje je šlo vsaj za nekaj časa v pozabo. Supervezde so bile v svoji abstraktnosti izjemno cool, a skozi njihove samodestrukcije je scena postajala vse bolj paranoična. Iz povsem osebnih nagibov na piedestal te scene postavljamo belo pevko s črnim glasom, **JANIS JOPLIN**: "Ko sem na

odru, živim. Pozabim na žalostno življenje izza njega, ostane mi le petje. Ko je nastop pri kraju, sem sama, čisto sama. Osamljena, zapuščena, zavržena." Kot piše njena prijateljica **Myra Friedman** v biografiji *Buried Alive*, se je Janis dol dajala z vsakim, ki jo je hotel, da bi se tako otrešla številnih globoko zakoreninjenih kompleksov, ki so jih ji že v otroštvu vcepili starši in okolica rodnega Texasa. Njena izrazita senzualnost je sama po sebi prebajala v obscenost, večkrat izživetvo v množičnih orgijah, nemalokrat lezbičnih. Moški so ji zagotavljali varnost, ženske nežnost, in ko je že vse kazalo, da je našla ravnovesje, je kot strela z jasnega udarila smrt. Bilo je to 4. oktobra 1970.

Od jeznega mladeniča, ki pa je že ves čas vseboval tudi precejšnjo mero lirizma, je **DO-NOVAN** kmalu postal prvi glasnik 'cvetlične generacije', pesnik in pevec magičnosti, pravljčnosti, sanjskih svetov, ljubezni do narave in bližnjega. Priznal je svojo biseksualnost, podobno kot tudi **JOAN BAEZ**: "Če mislite, da sem levičarka, nimate prav. A če mislite,

da nisem, tudi ne. Če mislite, da sem lezbijka, nimate prav. A če mislite, da nisem, tudi ne".

Preten zapustimo šestdeseta omenimo vsaj še ansambel **DOORS**, ki ga je navzven

poosebljal **JIM MORRISON**, rahlo žalostno zasajani pesnik in pevec, vendar neverjetno grob 'upornik brez razloga', ki je na koncertih tako rad 'vse' pokazal. Leta 1968 je oznanil *I'm A Backdoor Man* in tako odkrito spregovoril o nezaslišanem tabuju, ki ga je do tedaj predstavljal analni spolni stik. Umrl je leta 1971, njegov obraz padlega angela pa še danes krasi prenekatero steno v sobi prenekaterega gaya. Z imenom vzroka smrti tako Janis kot Jima, 'overdose' imenovanega, se ne morem strinjati. Jaz bi temu rekel: "OVERLIFE".

UVOD V NEDVOUMNA SEDEMESETA

Sledeč stopinjam *Cocksucker Bluesa* je prišlo do prave poplave eksplisitivnih homoseksualnih tekstov, mnogi med njimi so postali veliki hiti. Prvi med njimi je bil *Lola*, popularne angleške skupine **THE KINKS**. **RAY DAVIES** je svojo *Lolo* postavil v londonski milje. Sicer nekoliko obskurna, vendar tudi prijetno skrivnostna pesem, v subjektivni formi pripoveduje o doživetju nekega mladeniča v Sohu: *I met her in a club down in old Soho / She walked up to me and she asked me to dance / I asked her name and in a dark brown voice she said Lola*.

Davies nato izriše primerno atmosfero lokalov v četrti, kjer točijo ponarejen 'šampanjec' (*it tastes just like cherry cola*), kjer je celo razsvetljava 'lažna' (*and danced all night under electric candlelight*). V tem okolju *Lola* zapeljuje neizkušene mladeniča: *Well I left home just a week before / And I'd never ever kissed a woman before / But Lola smiled and took me by the*

hand / And said dear boy I'm gonna make you a man. In končno se izkaže, da je *Lola* transvestit: *Well I'm not the world's most masculine man / but I know what I am and I'm glad I'm a man / And so is Lola*. Igra z ambivalenco spolnih vlog se konča tako, da se identiteti obeh spolov zlijeta v eno: *Girls will be boys and boys will be girls / It's a mixed up muddled up shook up world except for Lola*. Davies si je na koncertnih predstavah te pesmi pomagal z imidžem Marlene Dietrich in s tem dosegel, da so se v music-halle stacionirani 'female impersonators' in 'drag acts' preselili in svoje mesto osvojili tudi v številnih londonskih 'pubs' in 'clubs'. Pesem se s svojim popularnim refrenom (*La-la-la-la Lola*) še danes pojavlja kot reden gost radijskih programov. Vedno pa jo Val 202, kakšna ironija, predvaja za Dan žena. Tudi letos je bilo tako!

Očitno homoseksualno zadevo med mladimi je inočas najti v pesmi *Me and Julio Down by the Schoolyard*, ki jo je leta 1971 napisal **PAUL SIMON** in jo izvedel v duetu z **ARTOM GARFUNKELOM**. Kaj se je na šolskem dvorišču zgodilo, pesem ne razlaga podrobno, zato pa tembolj poudari reakcijo odraslih: *The mama pajama rolled out of bed / And she ran to the police station... / ... it's against the law, it was against the law / Oh what the mama saw, it was against the law*. Mati demonstrira svoj gnus: *The mama looked down and spit on the ground / Every time my name gets mentioned*. V običajno naivno preprostem Simonovem jeziku, z ironičnimi podtoni, sino tako priča povsem normalnemu dogodku teenagerskega doživljajskega sveta, ki postane kamen spotike moralizatorskih avtoritet in pa seveda po vsakovrstnih 'senzacijah' hlepeče javnosti: *... the press let the story leak, / And when the radical priest came to get me released / We was all on the cover of Newsweek*.

Začetki 70-tih so ponudili nekaj izjemnih pop/rock izvajalcev, katerih zvezde se na estradnem nebu blešče danes prav tako kot nekdanj. **ELTON JOHN** je bil prvi, takoj za njim **DAVID BOWIE**. Slednji je najprej od mrtvih obudil Louja Reedea, nato pa reaktiviral še Iggyja Popa, ki sta nekaj kasneje botrovala punku. Njihov vpliv se je najprej odzrcalil v 'glam', 'glamour', 'glitter', ali kar po domače, v 'posrebnem' rocku z **MARCOM BOLANOM** v glavni vlogi. A o tem in še marsičem, shoo-bee-doo-dee-da-da-bee-doo-bee-dab'n-dow, v prihodnji številki.

GUSTI LEBEN
with a little help from my friend
ANDREJ TOD

RADIO ŠTUDENT JE

MEGA

RADIO ŠTUDENT, UKV stereo 89,3 in 104,3 MHz

OSTRE PAPIRIKE

Chad, Anthony in John, člani skupine **Red Hot Chili Peppers**, so nedavno na MTV-ju jasno povedali, da niso ne homofobični ne seksistični. V primerjavi z večino rock skupin gre za hvalevredno izjemo. Prav tako je bilo rečeno, da sta dva člana te skupine gay. Omenimo še kot zanimivost, da se je Flea, basist Peppersov, pojavil v filmu z gay tematiko *My Own Private Idaho* - v vlogi uličnega prostituta. Na sliki pevec Anthony, kot ga je videl Bruce Weber.

RED, HOT & DANCE

15. junija izide album *Red, Hot & Dance*. Dobiček od prodaje bo namenjen raziskovalnim in drugim skupinam, ki se ukvarjajo s problematiko aidsa. Prav gotovo se spomnite

kompilacije *Red, Hot & Blue*, na kateri so znani pevci in pevke predstavili predelane skladbe Colea Porterja. S prodajo albuma je bilo zbranih 350.000 angleških funtov za projekte v zvezi z aidsom. Na albumu *Red, Hot & Dance* bo 10 pesmi, med njimi bo kar tri nove prispeval George Michael: *Too Funky*, *Happy* in *Do You Really Want To Know*. Obetajo se še ekskluzivni remixi Madonnine pesmi *Supernatural* (izvaja **Sly & Robbie**), *Unbelievable* skupine EMF (v izvedbi **Briana Ena**), Seala in Lise Stansfield. 18. maja je že izšel single *Too Funky*, ki naj bi promoviral izid albuma.

Tudi drugače se mnogi glasbeniki nesebično lotevajo dobredelnih akcij - nedavno je skupina **INXS** na koncertu v Avstraliji prislužila kar 1,5 milijona \$ v pomoč ljudem z aidsom.

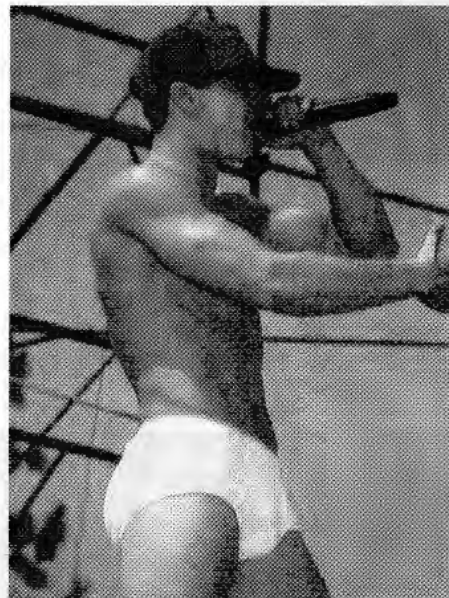
Skupina **QUEEN** je za boj proti aidsu namenila milijon angleških funtov - izkupiček od prodaje svojega znova izredno popularnega singla *Bohemian Rhapsody*.

Celo heavy metalci so kljub svojemu prislovičnemu mačizmu in 'robustnosti' pokazali razumevanje za 'kugo XX. stoletja'. Skupina **METALLICA** je bila tako navdušena nad koncertom na Wembleyu (v čast F. Mercurya), da je sklenila izdati LP s svojimi štirimi interpretacijami legendarnih Queenov, izkupiček pa bodo v celoti namenili obolelim za aidsom.

ZELENE ZAMORKE

20. maja so v Cankarjevem domu za dobro razpoloženje poskrbeli **Les Negresses Vertes**, z otvoritvenim koncertom letošnje Druge godbe. Vročično, novo in nezabno!

'Zelene zamorke' pa ne delajo samo nore glasbe, ki je zmes raia, afriških ritmov, bluesa, flamenca, ciganske poetike..., pač pa prese- nečajo tudi s svojimi videi - v pesmi o muhi

Zobi, Zobi la Mouche, njihovi prvi veliki uspešnici, se dva člana skupine (moške, seveda) divje strastno poljubita na usta! Omeniti pa velja tudi pesem *I Love Paris*, njihov prispevek na albumu *Red, Hot & Blue*.

VROČI MARKY

Marky Mark je nov idol, ki se pojavlja v najstniških glasbenih revijah. Vendar si njegovih posterjev ne lepijo po zidovih le najstnice; radi ga vidijo tudi mnogi gayi. Še več. Menijo, da so Markyjevi nastopi veliko bolj erotični kot pa povsem razgaljeni moški v gay pornografskih revijah. In kaj takšnega počne Marky Mark? Slači se kar na odru, obdrži le tesne kratke hlače in razkazuje mišice. Seveda pa tudi poje - skupina **Marky Mark and the Funky Bunch** je imela doslej že tri hite: *Good Vibrations*, *Wild Side* in *I Need Money*.

VROČICA ROŽNATIH NOČI

Črni scenarij nekaterih nepopravljivih pesimistov in "dobronamernih" ekspertov, da bomo plesali eno samo poletje, se na srečo ni uresničil. Prav nasprotno. **Roza disko** je bolj živ kot kdajkoli prej, saj raznotere prireditve (med njimi ne malo takih, ki zaslužijo posebno pozornost) kar prehitujejo druga drugo. Tako smo konec maja z **ROZAVIZIJO** - duhovitim satiričnim transvestitskim spektaklom odlične gay plesne skupine **WILD BOYZ** in gostov, primerno počastili tretjo obletnico obstoja in delovanja te edine lezbične in gay diskoteke tu hip pri nas (doslej je gostila že 28 000 obiskovalcev), ki se ji je uspelo obdržati na "trgu" in ki je brez večjih pretresov vzdržala "konkurenco" **JOY CLUBA** in restavracije **FLAMINGO**, ki sta po začetnem (skoraj evforičnem, vsekakor pa pretencioznem) zagonu hitro potonila v zgodovino. Oh pripombi, da devetdeseta niso več naklonjena raznoraznim klanom in posameznikom, ki a priori skušajo nagajati organiziranemu gay gibanju, namesto da bi se integrirali v sceno tako, da bi resnično želeli popestriti ponudbo in ne sesuvati še tega, kar je pač na voljo, se z globljimi vzroki, zakaj se je to zgodilo, na tem mestu ne bomo ukvarjali. Raje se bomo ozrli po trenutnih glasbenih trendih in dogodkih v Roza disku.

Napoved, da bodo v letu 1992 začeli prevladovati techno ritmi v plesni glasbi, se je pokazala za pravilno. Še zmeraj so v vrhu priljubljenosti **THE KLF** praktično z vsem, kar naredijo - trenutno sta najpopularnejša komada *Justified & Ancient in America: What Time Is Love* (nova različica njihove prve velike uspešnice *What Time Is Love*). Skoraj pa bi si upala trditi, da jih v zadnjem času po popularnosti prekašata **2 UNLIMITED** z

Twilight Zone, Get Ready For This in Worcaholic. Med techno komadi visoko kotirajo tudi **L.A. STYLE** z *James Brown Is Dead*, **U 96** z *Das Boot* in *I Wanna Be A Kennedy*, **OPUS III** z *It's A Fine Day*, DJ imenovan **MOBY** s komadom *Go!*, pa **INNER CITY** z *Hallelujah '92* in *Let In Reign*, **CAPELLA** s *Take Me Away...* Omenili bi lahko še nekaj bendov, ki si nesporno zaslužijo vso pozornost - na primer skupine **MYSTERIA**, **MEDITERIA** in **ST MELODY**... Tudi **SNAP** si se vrnil v velikem slogu, najprej s *Colour Of Love*, potem pa še z *Rhythm Is A Dancer*, pa **CIVILES & COLE (C&C MUSIC FACTORY)** z *Deeper Love*. Zanimivo, oboji se bolj kot prej oprijemajo techno ritmov, ki so jih domiselno vkomponirali, ne da bi izgubili svoj značilni glasbeni izraz.

Neuničljiva je tudi **ROZALLA** z *Everybody's Free* (nekoliko manj z zadnjim hitom *Are You Ready To Fly*). Predvsem pa so zanimivi **ARMY OF LOVERS** (*Crucified, Obsession* in *Ride The Bullet*) ter **RIGHT SAID FRED** - **RSF** z *I'm Too Sexy, Don't Talk Just Kiss* in *Deeply Dippy*. Za armijce lahko rečemo, da je to prva prava NRG (hi energy) muzika, ki spominja na dobro staro gay muziko osemdesetih (npr. **DEAD OR ALIVE**). Zanimiva pri tem bendu pa ni le glasba, pač pa tudi njihova transvestitska garderoba in video spoti, ki so videti zelo gay. Za **RSF** pa lahko rečemo, da je njihova glasba odlična zajebancija in parodija, žurerska in uničujoče zabavna.

ERASURE trenutno najbolj zažigajo s komadom *Breath Of Life*, **THE PET SHOP BOYS** pa sta producenta zanimivega debija **CICERA** z naslovom *Love Is Everywhere*. Po daljši odsotnosti se je na glasbene deske vrnila **ANNIE LENOX** z odličnim albumom *Div*,

ki vzdrži privrženost tako tistih, ki se navdušujete za bolj "alter" kot tistih, ki imate raje komercialnejšo glasbo.

Money Don't Matter 2 Night je sicer zadnji **PRINCE**ov hit, v Roza disku pa imamo še zmeraj raje njegov *Cream* in občasno *Get Off*. Zanimivo je še nekaj - po eni strani je prišlo do bliskovitega vzpona techno muzike, po drugi strani pa imamo tendence k baladam - komad *You* skupine **TEN SHARP**, pa *Why* pevke **ANNIE LENOX**, *Under The Bridge* skupine **RED HOT CHILLI PEPPERS**, *Stay* odličnih **SHAKESPEARE'S SISTER** in še bi lahko naštevati.

Za zajebancijo pa niso poskrbeli samo **RSF** pač pa tudi **IZABELLA** s simpatično pesmico *Shame Shame Shame*. Omeniti moramo seveda še avstralske domorodce **YOTHU YINDI** z "etno-pop" uspešnico *Treaty*, ki so jo **WILD BOYZ** odlično odplesali na svojem dance session v Roza disku.

Končno smo torej pri **WILD BOYZ**, plesnem gay triu, ki je prvi primer zares uspešne skupine, ki je "zrasla" iz domače scene. Vsi, ki ste jih videli (doslej so nastopili dvakrat samostojno in na **ROZAVIZIJI**), se boste verjetno strinjali z oceno, da gre za pravi gay plesni teater, ki ga pri nas še nismo doživeli. Dokazali so, da so njihove možnosti zares široke - od erotičnega plesa na *Prince of Cream*, *S/M* obreda na *Twilight Zone*, transvestitske orgije na *Crucified* do orgastičnega rituala na komad *Treaty* in temačne interpretacije *BORGHESE* - vse to in še več so **WILD BOYZ**. Zapomnite si njihovo ime in nikar več ne zamujajte njihovih nastopov!

Da se domača scena končno prebujata, nam dokazuje tudi horoskopski žur v maju, ko si je nekaj obiskovalcev drznilo nadeti kostume v slogu svojih rojstnih znamenj, za zanimivo razlago kozmičnih vplivov pa je poskrbel profilirani prerok in znani astrolog **Danny**, ki odslej redno gostuje tudi v *Revolverju*.

Za konec samo še to - zapetost in zadrževanje pustite doma, ko se boste v nedeljo napotili v kletne prostore na Kersnikovi 4. Tisti, ki pa mislite, da ste poklicani še za kaj drugega kot samo za opazovalce dogajanj in bi želeli predstaviti svoj show, se oglasite v DJ kabini - novih ljudi in novih idej ni nikoli preveč.

Naj bo Roza disko zares naš!

(foto Jasna K.)
DJ Nataša

GOSPODIČNA GUSTAFFSON

Božanska je imela še eno skrivnost: bila je lezbijka. Šele po smrti je slišati več o tej njeni neljubi lastnosti... in komu je potreben outing?

Izginil je še eden sanjskih prividov, umrla je še ena velika iluzija filmske industrije - božanska **Greta Garbo**, fatalna in nedosegljiva, največja legenda v zgodovini filma, osamljena v svoji galaksiji...

Tako so jo videli novinarji in kritiki, tako jo je videlo občinstvo. Ameriški tisk se ni nikoli prenehel ukvarjati z njenim fenomenom. Odkar je leta 1941 po neuspehu filma *Ženska z dvema obrazoma* za zmeraj zapustila tovarno sanj, so ji sledili na vsakem koraku, pa naj se je sprhajala po New Yorku, nakupovala ali zapuščala Muzej moderne umetnosti, kjer je na lastno željo v kinoteki gledala svoje stare filme - povsod so ji bili za petami zvedavi fotoreporterji, ki jih je skoraj do obsedenosti vznemirjalo njeno skrivnostno življenje.

Pravzaprav gre za svojevrsten paradoks - holj ko si je prizadevala pobegniti pred publiciteto, bolj ko je skrivala svoj obraz za temnimi očali in pod širokimi klobuki, oblačena v hlače, nizke čevlje in široka ogrinjala, manj ji je uspelo "izginiti v pozabo" - postala je ena izmed najpogosteje omenjanih žensk v zgodovini.

Nekoč je dejala, da je na film pozabila in da želi, da tudi film pozabi nanjo. To se ni zgodilo - postala je živa legenda, umrla je kot mit, da bi šele nato lahko zaživela resnica o njej. vsaj tista, ki je bila skrbno varovana skrivnost v utrdbi Hollywooda, meki filmske umetnosti, ki pač v skladu s svojimi pravili kreira imidž filmskih zvezd. Homoseksualnost oziroma lezbično nagnjenje Grete Garbo gotovo ni ustrezalo sanjski podobi, ki so jo ustvarili o njej. Sicer pa to še zdaleč ni edini primer - spomnimo se samo **Erola Flynn**, **Montgomery Clifta**, **Rocka Hudsona**... Tudi o njih se "ni nič vedelo", ker je bilo bolje tako. Puritanska in nadvse patriotska Amerika bi se najbrž težko sprijaznila z dejstvom, da gloricirata tudi "navadne pedre in lezbijke". Tega se v Hollywoodu seveda še predobro zavedajo - tradicija, romantika, sanje in ideali so temelji tovarne sanj in ni kar tako, da bi drezali vanje.

O Garbovi so bile že za časa njenega življenja napisane številne biografije, ki pa jih sama ni nikoli avtorizirala. Ravno nasprotno. Dosledno je vselej tik pred izidom katere izmed biografij v dnevnem časopisju objavila oglas z zmeraj isto vsebino: "*Gospodična Margareta Luysa Gustaffson poudarja, da ni nikoli ničesar zaupnega izjavila avtorju tega dela.*" Enkrat samkrat je naredila izjemo: za milijon ameriških dolarjev je odstopila pravice za objavo svojih memoarov založniški hiši Simon & Schuster - pa še tu je dodala klavzu-

lo, da založnik prejme rokopis šele po njeni smrti.

Zakaj vse to skrivanje, vsi ti oglasi v časopisih, v katerih dosledno zanika kakršnokoli zvezo z avtorji biografij ali pa, kar je še bolj zanimivo, s svojimi domnevnimi ljubimci, saj ni bilo tako malo primerov, ko so njeni znanci v svojih avtobiografijah svoj odnos z njo povzdigovali na ljubezensko raven. Nekaj je povsem gotovo - večina njenih prijateljev so bili homoseksualci. **Stiller**, švedski režiser, njen *Pigmalion*, ki jo je odkril in popeljal v Hollywood, je bil gay. **Mercedes d'Acosta**, španska pisateljica in Gretina intimna prijateljica, je bila deklarirana lezbijka...

Nemalo prahu je lani dvignila **Mary Wings**, ameriška lezbična pisateljica in režiserka, ko je na tradicionalnih gay festivalih v San Franciscu, Londonu in Torinu prikazala multimedialni projekt o življenju Grete Garbo. Na osnovi prizorov iz znanih Gretinih filmov, ki jih je dopolnila s fotografijami, novinarskimi članki, redkimi intervjuji in izjavami njenih prijateljev je po osmih mesecih raziskovanja prišla do "šokantnega" zaključka: *Lezbična preteklost Grete Garbo*. Na velikem ekranu se vrstijo scene iz filma *Kraljica Kristina* (švedska kraljica, prav tako lezbijka), slike iz privatnega življenja v trenutkih sprostitve, slike s prijatelji... "*Hotela sem priti do njene prave identitete, drugačne od tiste, ki jo je 16 let ustvarjal Metro-Goldwyn-Mayer*", pravi **Mary Wings**.

Odtod torej Gretina težnja po oblačenju hlač in moških pižam, odtod dejstvo, da je ob liku kraljice Kristine izgubila vso poslovno hladnost, po kateri je sicer slovela... Pa ne gre zgolj za to. "Globoko" prijateljstvo in naklonjenost je čutila do že omenjene španske pisateljice **Mercedes d'Acosta** in do **Louise Brooks**, igralkin in lezbijke, s katero je "*preživela noč, potem ko sta večerjali v neki restavraciji*". V enem izmed mnogih dokumentarcev o Greti Garbo (videli smo ga tudi na ljubljanski TV) smo lahko slišali: "*Ko je spoznala Mercedes d'Acosta, sta se še isti večer zaprli v Gretino stanovanje in tam plesali celo noč, nato pa sta za nekaj mesecev izginili na samotni otok*". Nihče pa tega ni hotel povedati naravnost...

Pa se poskušajmo vsaj malo postaviti v kožo Grete Garbo. Kako ravnati na njenem mestu? Morda je njen primer dobra priložnost, da se vprašamo o umestnosti outinga, razkrivanja (znanih) homoseksualcev v javnosti. Vsi vemo, da kot homoseksualci živimo v nam sovražnem svetu, ki temelji na dveh bistvenih komponentah, močno povezanih s spolnostjo: Moči in Diskriminaciji. Torej ne preseneča, da lezbijke doživljajo sovražno heteroseksualno, moško naravno družbo še huje kot gayi, saj so diskriminirane kot lezbijke in kot ženske (in morda še kako drugače,

če se le spomnimo Schwarzbartlove izpeljave o neenakopravnosti med materami in zgolj ženskami). Moški homoseksualci pa so, vsaj dokler so skriti, še vseeno moški in kot taki imajo svoj delež v Moči. Zato outing niti slučajno ne more biti lezbična ideja, ne ženska iniciativa. Gre za to, da moški "ovajajo" moške v heteroseksualni moški družbi, ki je tako na sebi kot zase homofilna. Da ne bo pomote, družba seveda ni homoseksualna - vendar, naj se sliši še tako paradoksalno, je res, da se v heteroseksualni moški družbi moški vzpenjajo po družbeni lestvici preko moških, moški podpirajo moške, jih občudujejo itd.

Kljub zgornji trdi definiciji ima outing vendarle tudi dobre plati - v družbi se vsaj govori (javno) o homoseksualnosti. Ali je to pravi način opozarjanja na ta pojav? Osebnostem proti nasilnemu in včasih histeričnemu outingu, nič pa nimam proti prostovoljnemu razkritju, se pravi, coming outu. Heteroseksualna družba je prav tako proti outingu (primer Garbove in ostalih) - ker je proti coming outu. Lahko si predstavljamo, kakšno težo predstavlja homoseksualna identiteta ljudem "na vrhu", saj so nemalokrat žrtve sanjskih predstav, ki so jih ustvarili o njih, in žrtve "resnice" o schi, ki jo je potrebno skrivati.

Greta Garbo je bila simbol fatalne in skrivnostne ženske, mladane boginje. Zanimivo - hladnost od ljubezenskih avantur z moškimi je tisk povzdignil v kozmične sfere. Pravzaprav logično, saj vemo, kako preprosto se pojmuje žensko že od nekdanj: če ni kurba, je svetnica, brezmadežna, skorajda brezspolna. Nikomur pa seveda ne pade na pamet, da je bila spolnost Grete Garbo pač drugačna, zato pa seveda nič manj zemeljska ali "mesena".

Vmimo se sedaj k **Mary Wings** in njene mu dokumentarcu *Lezbična preteklost Grete Garbo*, ki je svojevrsten primer outinga, saj je bil narejen posthumno. Tu se odpira nova dilema, saj ne gre več za outing v klasičnem pomenu te besede. Čisto prav je, da se enkrat sesuje straight ideal, namenjen heteroseksualni večini, ki si vse prerada prisvaja največje dosežke človeštva in preprosto zamolči dejstva, ki motijo njene zdrave predstave. Na žalost pa Greta Garbo ne more več povedati svojega mnenja. Kdo ve, ali bi gospodična Margareta Luysa Gustaffson tudi tokrat poudarila, da ni ničesar zaupnega izjavila avtorici tega dela?

MY OWN PRIVATE IDAHO

Mix realnosti in sanj

Veliki plan obraza **Riverja Phoenixa**. Opaziti je mladostniški puh na sicer golobradem otroškem obrazu. Lasje neurejeni. Mcžika, hitro diha, zdi se, da je v transu. Mislimo, da gre za epilepsijo. Glava pada vznak, hropenje postaja vse glasnejše. Nato se kamera umakne nazaj, pred nami se pojavi silhueta odraslega človeka, ki se skrivnostno umakne. Sedaj razumemo, da je Mike Waters ravnokar ejakuliral. S to sceno smo tako porinjeni naravnost v jedro filma. Mladi mož prosi še za dodatnih deset dolarjev, ki jih po kratkem prosjačenju tudi dobi, izpod vrat kopalnice. Toliko za realnost. Potem se kamera sunkovito hitro sprehodi do grozečih črnih oblakov, nekakšnega prostora junakovih spominov, in Mike se pogrezne v narkolepsijo, bolezensko, nepremagljivo željo po spanju. Ta junakova patološkost ni brez pomcna, saj se zgodba ves čas razvija skozi prizmo ranljive meglene zavesti, ki v svojih vizijah uhaja v nesrečno otroštvo in govori o odsotnosti matere in o surovosti preveč grenke mladosti. Idaho v naslovu pomeni rojstno mesto, predvsem pa notranjost junaka, katere projekcija je pravzaprav ta film. Realnost se dotika sanj, mi pa se sprašujemo, ali so to res sanje ali le kruti realizem urbanega dna in prostitucije.

Mike je odraščajoč homoseksualec-prostitutiraneec, izgubljen v lastnem sanjskem toku. Še mladoleten gay, ki išče družinsko ognjišče in materinsko ljubezen. Neke noči ga s ceste pobere ženska, pri njej spozna Scotta Favorja (**Keanu Reeves**), prav tako "rent boy". Postaneta prijatelja, čeprav na videz nimata nič skupnega. Za Mikea je ta posej namreč vprašanje preživetja in moralne travme, Scott pa se vrže v prostitucijo iz golega nasprotovanja, da bi v koloniji revnih presekal s svojim iz-

vornim okoljem, ki ga predstavlja prepirljiv oče, vdovec v invalidskem vozičku, ki vztraja, da brani sina s pozicije svoje oblastniške funkcije. Mike in Scott sta dva zavrženca, ki vsak na svoj način ne nehata iskati nedosegljive družine. Njuno potovanje po Italiji, po stopinjah neke neulovljive matere, je kot zgrešeno poročno potovanje. V intimni zvezi svoje izgnanstvo delita v prostituciji. Telo prodajata le zato, da bi ohranila duši. Zanju to ne predstavlja degradacije, gre le za predstavo. Njuna relacija pa doseže vrhunec v noči, ko po izbruhu strasti sama tavata naokoli. V filmu je ta scena najmočnejša, prav gotovo pa tudi ena

najlepših ljubezenskih izpovedi v filmu sploh. Nerodne pripombe, rahitičen glas, dialog nekatere besede iztrga tišini, da bi se v njej lahko tesno objela. Po prvotnem scenariju je bila scena mišljena kot preprost Mikeov seksualni pristop, a je prizor Phoenix pripravil sam in mu pridodal intenzivno čustven naboj. "Dva frajerja se ne moreta ljubiti", pravi Scott in Mike odvrne: "Jaz pa mislim, da bi lahko koga ljubil, pa četudi ne bi bil plačan za to...". Ljubezen se tako počasi plazi proti priznanju, a v podstati filma, v katerem se vseskozi prepletajo transakcije seksa in poželenja, je že na pohodu počasna priprava izdajstva. V času potovanja po Italiji, ko Mike išče izgubljeno mater, Scott pobere neko Carmello iz predmestja. V tem trenutku brutalno žrtvuje svojega kompanjona, saj mu dekle predstavlja zname-

OSKARJI

Ameriški homoseksualci so se dvignili proti *Hollywoodu* in proti filmskemu svetu, ki ga obtožujejo, da zadnje čase proti njim vodi zahrbtno sramotilno kampanjo, tako da vse v filmih nastopajoče homoseksualce in lezbijke prikazuje kot negativce. V ameriški javnosti je prišlo do ostrih polemik, potem ko je revija *The Advocate* naznanila, da bodo gay aktivisti ovirali slovesnost ob podelitvi Oskarjev, ki je potekala 30. marca v paviljonu Dorothy Chandler v Los Angelesu. "Mirna toda odločna" manifestacija naj bi pokazala, da homoseksualci ne bodo mirno tolerirali tistega, kar imenujejo "sramotilni način prikazovanja homoseksualnosti v filmih".

Napadeni so bili predvsem trije kandidati za nagrado Oskar in sicer filmi *Fried Green Tomatoes*, *JFK* in *Silence of the Lambs*. V isti številki revije *The Advocate* pa je bil objavljen tudi intervju z režiserjem **Oliverom Stoneom**, ki je na presenečenje vseh izjavil, da je v preteklosti tudi on imel homoseksualne

izkušnje. To je povedal verjetno zato, da bi prehitel in pomiril gay aktiviste, vendar je njegov film *JFK* kljub temu postal ena od tarč jeze aktivistov.

V filmu *JFK* so vsi nastopajoči homoseksualci dejansko prikazani kot negativci, ki aktivno sodelujejo pri zaroti na predsednika, njihova homoseksualnost pa se perfidno sugerira kot obremenilni faktor. Tako pretirano negativno izpostavljanje homoseksualcev v zaroti proti Kennedyju je še toliko bolj vprašljivo, saj je bil ubiti predsednik predstavnik liberalne Amerike in zagovornik pravic manjšin npr. črncev, njegovi nasprotniki pa konservativni krogi, ki so že tradicionalno bili in so proti homoseksualnosti še zmeraj sovražno nastrojeni.

Ameriški homoseksualci iz dneva v dan stopnjujejo obtožbe na račun slabšalnega prikazovanja homoseksualnosti na filmskem platnu. Pri tem vodijo predvsem organizacija *GLAAD* (*Gays and Lesbian Association Anti Defamation*) ter revije kot npr. *The Advocate*. Poleg nekaterih kandidatov za letošnji nagrado Oskar, se je kot predmet besa gay aktivistov znašel še posebno film *Basic Instinct*, ki

ga je režiral **Paul Verhoeven** in v katerem nastopa **Michael Douglas** kot policist. V filmu je sporna **Sharon Stone** kot lezbijka. Proti temu filmu so sprožili bojkot in protestne akcije še preden se je začelo redno prikazovanje. Predstave so bile nekaj dni dejansko tako motene, da je moral režiser iz filma izločiti nekaj ključnih prizorov. **Joe Eszterhas**, ki je za scenarij prejel osupljivo vsoto treh milijonov dolarjev, se je postavil na stran *GLAAD* in si tako nakopal bes Verhoevena in Douglasa, ki sta pozvala aktiviste *GLAAD*, naj prenehajo s protestnimi akcijami, dokler si ne ogledajo projekcije. *GLAAD* je na to sprva pristala, a je časopisu *Daily Variety* še pred projekcijo poslala pismo, v katerem so izraženi pomisleki glede filma. Aktivisti so se filmu postavili odkrito po robu in grozili, da bodo na plakate, ki reklamirajo film, napisali ime morilca, kar je skrivnost, ki jo direkcija filma ljubosumno skriva.

Pismo, namenjeno kritikom, očita, da so vse lezbične in biseksualne osebnosti predstavljene kot potencialni morilci. Pismo še očita, da lezbičnost tudi sicer nikdar ni prikazana kot spolna usmeritev, sprejemljiva za filmsko

nje za vrnitev v običajni red. In ko mu umre še oče, Scott ponovno prevzame spet najdeno družbeno identiteto. Vendar je režiser **Gus Van Sant** (*Mala Noche, Drugstore Cowboy*) vedno na strani looserjev. Bori se proti podlosti pravovernih in tako Scottov triumf ni nič drugega kot strahopeten pobeg. Ob koncu kamera sledi Mikeu, ki ostane sam, brez vsega, raztrgan, neurejen, brez perspektiv, a s svojim "private Idaho". Zadnja podoba: avto se ustavi, silhueta se nagne nad Mikea, ki omaga na cestišče, ga dvigne in odnese. Vsak gledalec se lahko identificira s to naključno dobroto.

Režiser je naredil film razdražljivega ugodja, osvetljenega s plemenitostjo, film nežnosti do svojega junaka, tega bolehnega mladeniča, ki blodi med svojimi krčevitimi sanjami. Homoseksualnosti zagotovo ni postavil v prednostno pozicijo, a kljub temu ni mogoče razumeti nekaterih obtožb, ki filmu očitajo celo homofobičnost. Že nekaj časa traja gonja ameriških militantnih gayev proti hollywoodski produkciji, vse od Friedkinovega filma *Vaba* (1980) naprej, in se je letos še posebej stopnjevala na demonstracijah ob podelitvi Oskarjev (glej članek o Oskarjih). Takšna konstatacija in pa očitaneje režiserju določeno dvomljivost do lastne spolnosti, ni samo nevarna, pač pa tudi smešna, saj ni težko zaključiti, da o homoseksualnosti še vedno najbolje govorijo gayi sami. Skratka, obtoževanje režiserja homofobije ni v čast in ponos "avtorjem" in njihovi pameti, saj gre vendarle za enega najboljših filmov s to tematiko sploh in je preprosto in samo poklon vsem tistim mladeničem, ki jih je na cesti Van Sant nekoč sam poznal.

SuperPhoenix

Če igra **River Phoenix** v filmu poraženca, pa je v življenju vse kaj drugega. Je prav gotovo najbolj nadarjen igravec svoje generacije, niti **Matt Dillon**, **Matthew Broderick**, **Tom Cruise** ali **Andrew McCarthy** mu ne delajo prehude konkurence. V svoji vitrini

ima trofeje kot so *Stand by Me* (**Reiner**, 1986), nominacijo za Oskarja z vlogo v filmu *Running On Empty* (**Lumet**, 1988) in sodelovanje v dveh superprodukcijah - *The Mosquito Coast* (**Weir**, 1986) in *Indiana Jones and the Last Crusade* (**Spielberg**, 1989), za vlogo Mikea pa je prejel "leva" na filmskem festivalu v Benetkah. Vloga povsem spada v koncept njegove kariere, saj v njej izbira predvsem predstavljanje občutljivih in inteligentnih oseb. Snemanje z Van Santom pa je bila tudi odlična priložnost, da je poglobil znanstvo s **K.Reevesom**, partnerjem že v filmu *I Love You to Death* (**Kasdan**, 1990). Novinarjem mesečnika *Interview* (ki je obema posvetil naslovnico in še cel dosje fotografij **Brucea Webera**), je River povedal, da se pravzaprav počuti kot Juliette Phoenix, ki ga osvaja **Romeo Reeves**. Je lep, a ne polizan; seksi do

obisti, a brez razkazovanja; sili se v ospredje, a brez abonentske karte; zabaven, a hkrati tudi resen. Z vsem tem razbija kliše lepega heteroseksualca in se hkrati uspešno izogiba siceršnjemu bežanju pred ožigosanjem homoseksualnih vlog. Na vprašanje revije *Details*, kako mu uspe lebdeti brez droge in alkohola, je odgovoril: "S pomočjo piščalke in glasbe." Zažclimo mu, da bi tako še dolgo ostalo.

Moj lastni osebni svet

Tako kot ima **Dorothy** "own private Kansas", tako kot ima **Mike** "own private Idaho", ima tudi vsak izmed vas svoj osebni... In če filma ne boste videli (zaradi naših sposobnih distributerjev), ga boste prav gotovo sanjali.

(Gu-Le)

temo, medtem ko se homoseksualnost prevladujoče pojavlja v povezavi s patološkimi osebnostnimi potezami. Noben veliki hollywoodski studio tudi nikoli ni namenil vloge lezbijke kaki dobri in znani igralki. Ko se vsa ta dejstva združijo, je negativno sporočilo filma, kot je *Basic Instinct*, nedvoumno.

Izvršni direktor GLAAD iz Los Angelesa **Chris Fowler** je dejal, da so si predstavniki GLAAD v New Yorku film že ogledali. Povedal je tudi, da si je GLAAD dolgo in potrpežljivo prizadevala, da bi nastale probleme rešili v zadovoljstvo vseh. Predlagali so javno objavo, kjer naj bi se pojasnil in ovrednotil značaj protihomoseksualnega in protilezbičnega nasilja na filmskem platnu. Filmskemu studiu so ponudili, da bi jim pomagali pripraviti metodo, s katero bi se na primeren način konfrontirali z nastalim stanjem, a niso pri studiu v vsem tem času storili ničesar. Sedaj burno reagirajo, čeprav prej niso pokazali nobenih dobrih namenov.

Tudi ostale ameriške gay skupine so se pridružile protestom, ki se ujemajo s premiero filma *Basic Instinct*. Ti protesti segajo od plakatov do majic z izpisanim razpletom filma, kar naj bi močno zmanjšalo zanimanje javnosti za njegov ogled.

Razplet bo pokazal, kako učinkovite so take metode v borbi proti tendencioznemu prikazovanju homoseksualnosti, ki je homoseksualcem nevarno, saj večino heteroseksualnih obiskovalcev filmskih predstav pušča

v udobnem prepričanju, da je s homoseksualnostjo menda res nekaj narobe. Nevarno je tudi zato, ker je "večina" vedno toliko bolj nestrpna od "manjšine" kolikor bolj le-ta odstopa od standardnih vzorcev izgleda ali vedenja in je zato večina brž pripravljena najti izgovor za posplošitev, s katerim hitro, morda tudi zaradi kančka slabe vesti, manjšino stigmatizira.

Upati je, da bodo prizadevanja aktivistov uspešna in da bodo producenti, tudi zaradi bojazni pred izpadom dela dobička, pripravljene spremeniti koncept bodočih filmov in se homoseksualnost ne bo več tako prevladujoče pojavljala v povezavi z negativnimi dogodki na platnu, verjetno pa je precej iluzorno pričakovati, da se bodo v hollywoodskih filmih že v bližnji prihodnosti pogosteje gibali pozitivni ali navadni gay junaki, ki bodo predvsem delavci, profesorji, tajnice itd. in pri katerih bo njihova homoseksualnost omenjena le mimogrede, ne pa kot predmet raznih analiz in pomenljivih asociacij.

(La Repubblica, marec)

FOTO 2

JASNA KLANČIŠAR

FOTO 2

JASNA KLANČIŠAR

Spoštovani!

Veselilo bi me, če bi lahko moj prispevek služil kot dokaz več, da je homoseksualnost prisotna v vseh družbenih sferah, pri ženskah in moških vseh starosti in poklicev. Da je tako sredi med nami, ne morda samo na nekem obrobju, kjer naj bi se kazala v določeni navzven kričeči ekstravagantnosti, kar je le skrajna konica ledene gore. Ali smo se predvsem malo starejši res že vdali v usodo, da bomo preživeli svoje življenje v stalni napol-lazi ali pod krinko "normalnosti"?

S tem, da skušamo zatajiti svojo drugačnost (večkrat celo pred samim sabo), le še prispevamo k splošni nestrpnosti v družbi, namesto da bi se zavedali, da je naša pravica in še bolj dolžnost, da se borimo za bolj človeka vreden "jutri", če že ne more biti "danes".

Sem samska, v poznih štiridesetih, učiteljica na srednji šoli, ki ima rada svoje delo, ter skrita (?) lezbijka. To pomeni, da sem obremenjena s prav tako številnimi zadržki in občutkom sramu, nekakšno krivdo zaradi svojih nagnjenj do istega spola, kot večina lezbijk ali gayev, ki jih sicer ne poznam, ki pa morajo, vsaj po statističnih podatkih v tujini, živeti tudi med nami. Prav tako živim v stalni razklanosti med hrepenenjem po odkritosti ter bojznijo, ne samo pred tem, kakšne bi bile lahko posledice v neposredni okolici, v službi, ampak tudi, kako neprijetno bi z morebitnim coming outom lahko obremenila ljudi, ki so mi najbližji. Na eni strani želja po nezlaganem življenju, na drugi po neobremenjenem vsakdanu in možnosti, da vsaj na zunaj mirno živim in delaš in ne misliš, kdo bo pred teboj umaknil pogled ali komu si ne boš upal pogledati v oči. Morda svojim učencem ali njihovim staršem? Kakšen absurd! Sramovati se, ker si si drznil biti odkrit. Ali si zato slabši človek, kot si bil prej, nenadoma pokvarjen značaj, ki lahko slabo vpliva na mlade? Ali morda slabši predavatelj? Na resno strokovno delo ne smejo vplivati niti morebitne ideološke in družbene spremembe niti comig out.

Česa bi se morala sramovati, če sem "drugačna"? Ali sem s svojimi nagnjenji storila komu - ki mi ni v sorodu - kaj žalega, povzročila več bolečine, kot si jo ljudje že tako povzročamo v vsakdanjem življenju? Ne želim nič drugega kot živeti življenje, ki mi je po naravi dano, brez skrivalnic ter - če bo še kdaj mogoče (ni dobro človeku biti sam) - v neposredni bližini ljubljenega človeka, v danju in prejemanju nežnosti; ne le v defu, pa čeprav v njem uživam. Je to zločin? Pravijo, homoseksualno skupno življenje ni naravno, ker ne doprinaša k nadaljevanju človeške vrste. Kaj je lahko za marsikoga, ki ljubi, huje kot to, da ne boš mogel imeti nikoli otroka s človekom, ki ti je najbližji.

Ko sem bila mlajša, mi ni nihče rekel: Sprejmi se tako kot si! Ljudje smo različni, vsi imamo pravico do življenja. Vsak človek ima svoje poslanstvo. V boju, predvsem s samo sabo, sem skušala živeti kakih dvajset let vzdržno, brez lezbičnih odnosov, ter iskala nadomestilo v raznih dejavnostih. Kako naivno! In kakšno nesmiselno samozatajevanje! Svojih nagnjenj, to je čustev in misli, ni mogoče zatajiti. Morda se nam zazdi, da smo jih uspeli potlačiti. A za kako dolgo? Morda celo

tako dolgo, da gre življenje mimo nas. Čemu? Napačno poimenovanje čistosti! Zanikanje prave čistosti, ki se kaže v ljubezni do ljubljenega človeka, ljubljene žene, brez slabe misli ali hotenja. Občutek neizmerne nežnosti in predanosti. Kje je tu nečistost? Človek ni sam kriv, da je drugačen. Toda nimam namena teoretizirati. Večina heteroseksualcev očitno ne pomisli, da homoseksualnost ne pomeni samo spolnosti, ampak je to način življenja, pogleda na svet in umetnost, način ustvarjanja.

Skušajmo si zamisliti trenutno skoraj neizvedljivo. Da bi čim več lezbijk in gayev priznalo, pokazalo in ne po vsaki ceni skrivalo svojih nagnjenj do oseb istega spola. Brez dvoma bi povzročilo to pravi šok, ostre reakcije nestrpnosti ter presenečenje, saj nas je morda več, kot se družbi dozdeva. Bliže, kot si marsikdo drzne pomisliti - recimo v družini sami. Toda vsak dan smo priča, kam bo zdrvel današnji svet, če ne bo sposoben spremeniti svojega odnosa do drugačnih, ne samo po spolni usmerjenosti, ampak tudi po rasni, narodnosti, verski plati. Ob takem utopičnem (?) razkritju bi nedvomno prišlo na dan, da nismo vsi nekakšni marginalci ali seksualni manijaki, temveč predvsem in samo ljudje. Ljudje, ki želimo živeti, delati, si ustvariti družinsko skupnost... Pa smo tam! Življenjsko skupnost s človekom istega spola. Komu bi s tem škodovali ali dajali slab zgled? Heteroseksualnim? Nagon, želja po ljubezni, združitev med žensko in moškimi (če je resnično spontano naravna) je tako močna, prvinska, da je tudi "homoseksualni zgledi" ne bi mogli preprečiti.

Pa še malo sanj o družbi prihodnosti, ki marsikje v Evropi in Severni Ameriki niso več samo pobožne želje, temveč postajajo že zahteve. (Sicer pa ni dolgo tega, kar je bilo nezakonsko rojstvo tudi pri nas nekaj sramotnega in pojem ženske-matere samohranilke nekaj tujega.)

ZAKON bi moral ščititi ljudi s homoseksualnimi nagnjenji pred diskriminacijo, zasmevanjem, in jim tako zagotoviti človeka vredno življenje. Družinska skupnost med istospolnima partnerjema naj bi bila priznana ter zakonsko in socialno zaščitena. K homoseksualnosti naj se pristopi strokovno poglo-

bljeno, tudi v srednji šoli. O homoerotičnih pojavih, spodbudah v kulturi in umetnosti (ne le o heteroerotičnih) naj se razpravlja pošteno in odkrito. In nazadnje, naj ne bi bili vsi homoseksualci prisiljeni brati in dopisovati v eno samo revijo, ne glede na različne medijske in umetniške okuse. Vem, premalo nas je v Sloveniji, da bi si lahko omislili za vsak okus svojo revijo, ko pa že Revolver kupujemo običajno na skrivaj, da nas ne bi kdo opazil in slučajno pomislil, da...

Meta

S spoštovanjem!

Zelen zimski dež je enakomerno škrebiljal po mrzlih šipah oken, ki so gledala na ljubljanske ulice in dvorišče. Gola drevesa so se kot prebičane haremske lepoticke sklanjala upognjena in krhka in se stresala kakor v bolečinah. V sencih strehe, obrobjene z ledom, je čepela na svojih rožnatih prstih premrazena golobica... Dan za razmišljanje o sebi, o svoji bodočnosti.

Tega zimskega dne sem si dokončno priznala, da sem, kar mi je dolgo časa bilo nerazumljivo - lezbijka. Čutila sem neko olajšanje, najraje bi odprla okno in to zakričala celemu svetu tam spodaj. Počutila sem se, kot da bi lahko vse zmogla - prav vse - v tistem veličastnem trenutku. Ponosna sem bila. In sem.

Dvajset let mi je. Kje so, se sprašujem. Bila so polna sprenevedanj, laži sami sebi in drugim, polna ponižanj in spoznanj in na koncu priznanja. Stopam v novo obdobje, vem, da je težje, ampak čutim, da zame srečnejše - ker vem, kdo sem.

Želim vam pisati o ljubezni, moje predrage sopotnice, o ljubezni, kakršno si želim in jo želim tudi vam.

Ko gre za ljubezen, ni lahko biti dovolj pameten. Dokler gre vse gladko in opojno, je lahko ljubiti partnerko. Šele krizno obdobje pokaže, kako pristna je ljubezen, ali sem sposobna ljubiti partnerko v njeni drugačnosti...

Vendar se bolečina ljubezni izplača, brez-pogojno izplača.

Zato pogumno stopajmo po tej poti, po tej čudoviti poti "drugačne" ljubezni, in ne dovolimo, da bi nas drugi ovirali. Ni ovirc, ki je ne bi mogli premagati. Lahko jo, moramo jo in bomo jo!

Marjeta

Zdravo!

Sem reden bralec Revolverja. Moram priznati, da mi je zelo všeč. Kakovost revije je res na visokem nivoju, zato mi ne gre v glavo odločitev mestne vlade, da je Revolver pornografija. To je en lep dokaz o dvojni morali naših politikov. Pa koliko jih je podpisalo petico! Za mojo skrivnost, da sem gay, ne ve nihče. Sem nezaupljiv in vas zaprt tip. Doma sem iz manjšega mesta, kjer bi bila to odlična tema za obrekovalce. Teh pa ni malo. Tudi doma bi bila reakcija verjetno prej negativna kot pozitivna, ali vsaj zmerna. Enkrat sem pripravljala "teren" za sestro, pa iz tega ni bilo nič (gledat naj bi šla Dolgoletno prijateljstvo, a je ni bilo v Ljubljani). In če sem iskren, sem

KRISTJAN IN HOMOSEKSUALNOST - II.

Ob branju zgoraj navedenega članka v zadnjem *Revolverju*, si ne morem kaj, da ne bi tudi jaz izrazil svoje (ne)strinjanje z avtorjem, ki se je podpisal **Tomaž**.

Predvsem se mi zdi, da homoseksualec ni podvržen dilemi, v kateri naj se odloči za ali proti veri. Osebnost kot kristjan verjamem v Boga, ta odnos je primaren in vmes ne more stati nobena Cerkev ali celo duhovniki. Konec koncev tudi zato ne, ker so sami homoseksualno usmerjeni, vendar jih ne obtožujem niti se nad njimi ne zgražam.

Razlaga *Svetege pisma* je problem posebne vrste. Če je pritrđiti tezi, da je odnos človek-Bog različen za vsakega posameznika, individualen, osebni in nepovnljiv, iz tega logično sledi, da tudi razlaga ni ena sama, posebej, če so si že razlage teoloških strokovnjakov za to področje v nasprotju ali vsaj različne. Cerkev pa nasprotno kot organizacija teži k splošnosti, abstrakciji in vkalupiranju, zato vsako masovnost in posplošitve zavračam in se temu tudi upiram v vsakdanjem življenju.

Problem današnje Cerkve je med drugim tudi v njeni konservativnosti, ki se ni bistveno spremenila vseh 2000 let. Ljudje pa smo se in se še vedno spreminjamo, tako fizično kot intelektualno. Vse več je ljudi, ki kot kristjani nasprotujejo papeževi politiki in tako Cerkvi sploh. Če homoseksualnost sama ni greh, odnosi pa so prepovedani, je to licemerstvo brez primere. Cerkvenih zakonov ni namreč predpisal Bog, ampak so si jih izmislili ljudje. Ne smemo namreč pozabiti, da so bili vsi, ki so kdaj v Cerkvi kaj pomenili, pravniki, od Pavla do Avguščina in Tomaža Akvinskega. In tudi

Sveto pismo je konec koncev zakon, za katerega pa ni jamstva, da je neposredno od Boga, čeprav to niti ni nujno. Gre namreč za to, da vernik odkloni poslušnost Cerkvi in zakonom, če ga ti pri duhovni rasti in povezanosti z Bogom ovirajo.

Naj končam s stavkom iz neke knjige: "*Naloga Cerkve je grehe odpuščati, ne pa zasledovati!*" - in to vse grehe, tudi homoseksualne. Če to sploh so. Kajti skrivanje pod floskulami "reprodukcije človeške vrste" (saj poznate tisto: množite in plodite se kot črvi), je zame mnogo slabše kot pa borba za svobodo življenja. Seveda mislim svobodo v smislu polne odgovornosti do sebe in drugih.

Poglejmo si primer. Nekoč sem vprašal nekega mlajšega duhovnika, kaj je večji "greh": Ali dva homoseksualca, ki živita skupaj in se imata rada, ali mož, ki je poročen in ima otroke, pa redno skače čez plot in ne skrbi za družino? No, odgovor je bil tradicionalen v smislu, da je oboje hud greh (morda bi se bilo zanimivo vprašati, kaj greh sploh je)... da pa je grešiti vendarle človeško. Jaz se vprašam, čemu potem sploh takšen pristop (odklonilen), ko pa je tako ali tako jasno, da bo vse odpuščeno. In to je konec koncev res. Bog je postavil tudi homoseksualce na svet s točno namenjeno jim vlogo, resda sicer mučeniško, pa vendar lepo.

Naj končam te zmedene misli z vprašanjem, kaj torej storiti? Po besedah dr. Mance Košir naj gre vsak svojo pot, ki je prava, čeprav je napačna (oziroma nekateri mislijo da je), kajti le tako bomo prišli do željenega cilja. In to velja tudi za kristjane, ki jih (če jih) muči občutek krivde, zaradi katere naj bi zavrgli svojo vero. Malo več ravnanja po vesti in malo manj soljenja paneti, kot se jo soli v cerkvah.

Rene-Phillip
foto Didier Lonys

si takrat kar oddahnil. Mogoče pa že kaj slutijo. Saj očeta neznansko skrbi, ker pri svojih 21. letih še nisem imel punce. Pa bi jo skoraj. Sošolka se mi je več mesecev hotela približati, a ji nisem pustil blizu. Ko me je vprašala, zakaj imam neprebojen oklep, skozi katerega ne pustim v svoj svet nobenega, sem na to postal kar malo ponosen. Dober obrambni mehanizem, ki pa mi, kot sem ugotovil, bolj škodi kot koristi. Zdaj sva s to sošolko dobra prijatelja.

Ampak skrivati pred drugimi, da sem kar sem (gay), nima smisla. Saj bo slej ko prej prišlo na dan. Samo da se jaz držim reka: Kar lahko storiš danes, odloži na jutri. Preveč se bojim negativnih reakcij. Pozitivnih tako ali tako ne bi bilo dosti. In tako še naprej čuvam svojo skrivnost in padam iz ene krize v drugo. V igranju dvojne vloge pa imam že veliko izkušenj. Kot kak premeten kriminallec. Ker sem bolj razmišljujoč in čustven, me to toliko bolj žre. Včasih gre tako daleč, da se sprašujem, če se vse to sploh spleča, ali ima kak smisel.

Rešitvi sta dve. Še naprej tako živeti in ne imeti nič od čustvenega in ljubezenskega življenja. Ali pa narediti vsaj nekakšen poluradni coming out, si najti prijatelja in živeti kolikor toliko normalno življenje. Ampak tudi v tem primeru ni vse rožnato (kratekotrajne zveze, reakcija okolja...). Med tema dveh rešitvama je samo en korak, vendar za nekatero neznansko težak. Tretje rešitve verjetno ni. Ali pa je? Bil bi zelo vesel, če bi bila, še posebej, če ne bi bila tako težka. Brez žrtve v nobenem primeru ne gre. Vedno pa nam ostane upanje. Dumas je napisal: "Upanje v človeškem srcu je podobno plutovini v vodi. Včasih jo lahko potisnemo do dna, toda vedno splava na površje". Bo kar držalo.

Pa še veliko uspehov vam želim! G.

SREČANJE

Končno, skoraj že na podstrešju sem našla ime, ki sem ga iskala. Kraševac Mojca je pisalo na vratih. Globoko sem vzdihnila in potrkala. Slišala sem šepetanje in zamolkle šume. Potrkala sem še enkrat.

"Naprej!" Glas je bil mladosten, nekoliko hripav, ampak zelo privlačen. Pritisnila sem na kljuko. Vrata so se odprla. Stopila sem v sobo in obstala.

Napol oblečeno dekle je stalo poleg kavča. Njeni dolgi, srebrno plavi lasje so ji padali čez napete prsi in jih prekrivali kot prozorna spalna srajca. Pogledala me je in na njenih polnih ustnicah je zaigral nasmešek. Zdelo se je, da jo zabava moja presenečena pojava. Preden mi je lahko karkoli rekla, sem zagledala Aleša. Ležal je na kavču in brž ko je opazil mojo zadrego, je skočil in porinil dekle stran.

"Obleci se!" ji je ukazal.

"Zakaj pa si tako napet, dragi moj? Gospodična najbrž ni z vojnega odseka..."

"Mojca, prosim te. To... to je moja sestra!"

"Oh," se je Mojca nekoliko elegantno priklonila. "To je seveda nekaj povsem drugega..."

Z lahkotnimi korakom se je odpravila k zavasi, ki je delila sobo na dva dela. Imela je dolge noge in pri hoji se je izzivalno pozibavala. Čutila sem, da moja usta postajajo suha in da ne morem odtegniti pogleda z nje. Mojca je bila tako vitka, da si jo lahko z rokami objel okoli pasu. Kožo je imela nežno in gladko.

"Zakaj si prišla sem, draga sestra?"

Zdrznila sem se ob Aleševem glasu. Počutila sem se kot grešnik, ujet pri delu.

"Kako si izvedela za ta naslov?"

"Tvoj prijatelj nas je obiskal in vse povedal. Oče in mati sta razočarana nad teboj. Prav nič nista zadovoljna, odkar sta slišala za tvoje načrte."

"Žal mi je, ampak načrtov res ne bom spreminjal. To je moje življenje. Mojca imam rad in ostala bova skupaj."

"Rad jo imaš lahko tudi tako, da končaš študij."

Aleš me je pogledal izpod čela:

"Hočeš povedati, da starši nimajo nič proti njej?"

"Tega nisem rekla," sem odgovorila, da bi se izognila razlaganju.

Ona me je motila. Stala je za zaveso in naju poslušala.

"Ti se delaš iz mene norca, kajne? Doma ste se gotovo zmenili, da me prideš iskat in pripelješ domov, kjer bom, kot prej, zaprt med štirimi stenami. Po glavi vam hodi samo še študij. Študij! Kot da je to edina stvar na tem svetu."

Aleševe oči so se besno svetile in na obrazu se mu je risalo sovraštvo:

"Nikdar več se ne bom vrnil domov! Požvižgam se na to, da sem sin situiranih staršev! Za življenje ne potrebujem hiše, zadošča mi soba, kot je ta!"

"Ampak do zdaj si se doma dobro počutil. Aleš. Od česa boš živel? Mar si vse načrte o

prihodnosti, ki so ti toliko pomenili, kar pozabil?"

Skomignil je z rameni:

"Jaz sem mlad in lahko počnem, kar hočem. Oženil se bom z Mojco..."

Še bolj sem se zresnila.

"O tem boš moral dobro premisliti. Ona je zares privlačna in v tem trenutku najpomembnejša ženska na svetu. Ampak, ali si prepričan, da bo tako tudi ostalo?"

"Ti mi jo hočeš prevzeti. Všeč ti je! Videl sem, kako jo gledaš. Gotovo že fantaziraš, kakšna je v postelji. Ti izprijenka, gabiš se mi!"

V tem trenutku se je pojavila Mojca. Najprej je pogledala mene, nato Aleša. Nisem vedela, ali je slišala in razumela, kar je govoril o meni. Vedela sem le, da mu ne bom dovolila, da bi se z mano tako pogovarjal. Prisolila sem mu zausnico.

"Napodi jo ven. Mojca! To je tvoje stanovanje."

"Ne, ne, to pa res ni lepo..."

"Potem grem jaz!"

Aleš je vzel usnjeni plašč in s hitrimi koraki zapustil sobo. Zaloputnil je z vrati.

"Kaj ne boš sedla?" prijazno reče Mojca.

Malce zhegano sem sedla v naslonjač.

Mojca je iz omare vzela steklenico vina in dva kozarca ter sedla na stol poleg mene. Nalila je vino, dotočila sodo in nazdravila.

"Vedela sem, da bo nekdo iz vaše družine prišel po Aleša. Mlad je še in neresen. Ves čas mu govorim, da večno ne moreva ostati skupaj. Noče razumeti. Ljubosumen je na vsakogar, ki je v moji bližini. Tudi nate. O tebi mi je veliko govoril. Po resnici povedano, želela sem te spoznati. Nekaj stvari imava skupnih. Poglej, jaz ljubim moške in ženske, ti pa samo ženske. Tukaj sva si že zelo podobni. Obe ljubiva ženske. No, pa saj to ni važno. Hočem ti povedati, da si ne predstavljam življenja z enim človekom."

Nepremično me je gledala. Ustnice je imela vlažne. Zobje so se ji lesketali kot biseri. Presenetila me je njena iskrenost.

"Nočem se poročiti. Zares vam ni treba skrbeti, da hočem Aleša zase. Zares ne..."

Pozorno sem jo opazovala. Pazila sem na vsak njen gib, na mimiko obraza. Verjela sem vse, kar mi je povedala.

"Ali mi verjameš?"

"Seveda ti verjamem, Mojca."

Njeno ime mi je šlo z lahkoto iz ust, kakor da bi ga že šeststokrat izgovorila. V tistem trenutku je vstala in sedla na rob mojega naslonjača. Še danes mi ni jasno, kako sem se ujela v njeno past. Jaz, ženska, ne več rosno mlada, hladna, zdravega razuma in umirjenega temperamenta.

Kmalu potem, ko je sedla na rob naslonjača, sem ugotovila, da je bila bluza, ki jo je imela na sebi, odpeta. Moj pogled se je zadržal na mestu, ki je bilo odkrito. Pogošnila sem slino in občutek dušenja se je stopnjeval. Roke so postale vlažne. Erotika, ki jo je izžarevala, mi je dajala občutek negotovosti. Počutila sem se omotično, kot bi bila pijana.

Tisti trenutek sem pritisnila svoje vroče ustnice na njene prsi. Ljubila sem jih in hkrati čutila nežnost, ki mi jo je Mojca vračala. Njene roke so se prikradle pod srajco in pričele božati golo kožo...

▼ ▼ ▼

"Preklete, kaj je že toliko ura? Počasi bom morala v službo, ti pa domov, kajne? Najbolje bo, da se kar posloviva. Rada bi ostala še nekaj časa sama..."

Mojca je to povedala s takim tonom, kot da bi celo noč igrala monopoli. Njene besede so me prizadele. Počutila sem se kot stara, nerabna cunjica. Počasi sem se oblekla. Skozi glavo mi je šel film prejšnjega večera. Tako lepo je bilo in tako kratko. V kozarec sem nalila vino, ki je ostalo od prejšnjega večera, in si prižgala cigareto. Želela sem ji povedati, kako lepo mi je bilo z njo, pa nisem mogla. Naredila sem par požirkov in ugasnila cigareto:

"Mojca, ali spiš?"

"Ne, ne spim. Čakam, da odideš."

"Me boš kaj poklicala? Ti dam številko?"

"Ne, ne bom te klicala. Nočem te videti! Hočem živeti svobodno, brez obveznosti. S tabo mi je bilo zares lepo, pa vendar hočem živeti sama. Upam, da razumeš. Kadar si zaželim ljubezni, poiščem nekoga, ki mi je všeč, in ko se konča, ga odslovim. Tak je moj način življenja."

V ustih sem začutila grenkobo. Gnusila se mi je. Nisem vedela, ali je res ali sanjam. Najraje bi se vdrla v tla.

S težkim korakom sem se napotila k vratom. Še enkrat sem jo pogledala. Ležala je v postelji z brezizraznim obrazom. Postalo mi je jasno, da je vse, kar se dogaja, resnica, in ne sanje.

Stopila sem skozi vrata in jih brez besed zaprla za sabo. Po temnem hodniku sem našla pot do glavnega vhoda.

Nekaj časa sem še stala na pločniku in gledala v njeno okno. Bilo je zagnjeno.

Naposled sem odšla. Prepričana, da ima res vsakdo pravico do svojega načina življenja.

Azra

(foto Angele Etoundi Essamba)

DENIS

Klaus in Denis sta skupaj sedela v baru hotela Holliday Inn in pila vsak svoj viski. Klaus je razmišljal o njenem srečanju. Srečala sta se pred petimi minutami v disku za homoseksualce. Denis je stopil k njemu in ga povabil na kozarec viskija. Klaus je pristal in tako sta sedaj skupaj sedela v baru.

Denis ga je predramil iz razmišljanja. "Všeč si mi. Rad bi spal s tabo!" "Končno! Mislim sem, da tega ne boš nikoli predlagal. Greva k tebi?" "Da, zunaj imam avto." "Pojdiva!"

Denis je plačal pijačo in odšla sta. Denis je stanoval na drugem koncu mesta. Morala sta skozi center. Ponoči so se svetile mnoge neonske reklame. Ob cesti so stali moški in ženske. Klaus je vzdihnil.

"Ne maram, da se ljudje tako prodajajo po cesti."

"Morda ne dobijo službe. Morda so razočarani nad življenjem."

"Človek mora ohraniti dostojanstvo. Ljudje se morajo zamisliti o sebi. Vedno obstajajo nove možnosti. Če se prodajajo, postanejo še bolj razočarani nad svojim življenjem in nad sabo. Postajajo otopeli."

"Za nekatere je to edini znani način življenja. Že njihove mame in očetje so se tako prodajali. Tako je za njih to edina možnost."

"Mislim, da se nočejo potruditi, da bi na drugačen način prišli do boljšega življenja."

Nekaj časa sta bila oba tiho, potem pa je Denis rekel:

"Kdaj si odkril, da si homoseksualec?"

"Že v osnovni šoli sem raje pogledal za dobrim fantom kot dobro punco. V srednji šoli se je ta želja še povečala. Ko sem odšel na fakulteto, sem odkril ta disko in tam sem doživel tudi prvo izkušnjo. Na stranišču, z nekim fantom iz drugega mesta."

"Jaz sem to doživel že v srednji šoli. S svojim najboljšim prijateljem, pri njem doma. Za tega fanta ne bi nikoli trdil, da je homoseksualec. Vedno se je pogovarjal o puncah. Imel je veliko prijateljic. Imel je tudi svoje dekle."

"Če bi moja starša izvedela, da sem homoseksualec, bi se me najbrž odrekla. Sta zelo konzervativna, še posebej oče. Moškega si zamišlja kot poslovneža z ženo, ki skrbi za dom in vzgaja otroke. Moj mlajši brat gre čisto po njegovih stopinjah."

"Prispela sva! Moj dom je v sedemnajstem nadstropju."

Objeta sta stopila v dvigalo. Denis je objel Klauza in ga vroče poljubil. Njuna jezika sta se prepletala. Oba sta se zelo vznemirila. Denis je z naglico odklenil vhodna vrata in vstopila sta. Klaus je prijel Denisa okoli pasu in ga poljubil. Med poljubljanjem mu je počasi odpel srajco. Z roko je počasi božal nežni puh na njegovih peskih. Odpel mu je kavbojke in mu jih slekel. Denis je gol stal pred Klau-

usom. Odpel je gumbe na Klausovi srajci, ki je počasi zdrsnila s Klausovih ramen, in pobožal krepko telo. Klaus si je odpel hlače in jih slekel. Stopil je k Denisu in ga objel. Nežno ga je božal po laseh in se spustil na bradavice. Nežno jih je stisnil med prsti. Denis je užival v močnem in hkrati nežnem objemu Klausovih rok.

Zašepetal je Klausu na uho.

"Greva v spalnico."

Klaus ga je vzdignil v naročje in ga odnesel do postelje. Počasi ga je položil nanjo in legel poleg njega. Obrnil ga je na trebuh. S prsti je razprl ritnici in začel lizati njegov anus. Prodiral je zelo globoko. Čutil je, kako postaja rit vse bolj voljna. Ulegel se je na Denisa in mu počasi zaril svoj penis globoko v danko. Vedno je užival ob tem dejanju. Najprej rahlo upiranje, stisnjenost prehoda in potem tople votline debelega črevesa. Počasi je izvlekel penis in ga zopet počasi zaril globoko v Denisa, ki mu je to zelo ugajalo. Želel si je, da bi Klausovo dejanje trajalo v neskončnost. Z vsakim Klausovim gibom je bil bliže vrhuncu. Tudi Klaus je to čutil. Ko je Denis hotel doživeti višek, se je nenadoma ustavil in počakal, da se je umiril. Potem je zopet začel zarivati penis v Denisovo danko. Denis je neizmerno užival. Klausovo početje ga je začelo spravljati ob pamet. Še nihče do sedaj se ni tako igral z njim in še nihče ni uganil njegovih želja. Želel si je Klauza bolj kot vse na svetu.

Klaus je z rokami začel gnesti Denisove bradavice. Ljubkoval je njegov vrat. Začel je lizati njegovo uho. Izvlekel je penis in obrnil Denisa na hrbet. Ulegel se je nanj in ga poljubil. Spustil se je na prsa. Z zobmi je nežno grizljal njegove majhne bradavice. Z roko je prijel Denisov granitni penis. Počasi mu je potegnil kožico nazaj. Gnetel je njegova jajca. Dvignil se je na vse štiri in nastavljal svoj penis nad Denisova usta. Denis je z usti objel Klausov penis. Z rokami je razprl Klausove ritnice in zaril prst v njegovo danko. Klaus je ob tem neizmerno užival. S še večjim užitkom je lizal Denisov nabrekli penis. Z usti je objel trdo glavico. Z jezikom se je igral po razpoki. Kožico je potegnil še bolj nazaj in si potisnil penis globoko v usta. Z jezikom je sedaj dražil celoto. Penis v ustih in hrapavi Denisov jezik sta spravila Klauza v stanje ekstaze. Potreboval je penis v svoji riti. Nehal je lizati Denisov

penis. Vstal je, se obmil in nasadil na trdi penis. Počasi se je spuščal. Penis je prodiral vse globlje v tople votline njegovega debelega črevesa. Denis je prijel Klausov penis in ga začel drkati. Klausov ritem se je povečeval. Dvigal in spuščal se je vse hitreje. Prodirajoč penis, drkanje. Užival je brez meja.

Oba sta bila kot eno. Dopolnjevala sta se do popolnosti. Njun ritem dihanja je postal hiter in globok. Kapljice potu so se pojavile na njihovih obrazih in telesih. Počasi tekoč so nežno božale njuni močni telesi.

"Aaaaaah!"

"Aaaaaaaaa!"

Denis je končal nekje globoko v Klausovi zadnjici. Klausova sperma pa se je razlila po potnem Denisovem trebuhu in prsih. Klaus se je dvignil. Spustil se je na Denisov trebuh in ga začel lizati. Dvignil se je do prsi in jih polizal do konca. Močno sta se objela. Utrojena sta zaspala med satenastimi rjuhama, ki so nežno ovijale njuni telesi. -

Drugo jutro se je prvi prebudil Klaus. Previdno je zlezal iz postelje in se nag odšel stuširat. Odprel je vodo in oblak pare je napolnil vso kabino. Stopil je vanjo. Nekaj trenutkov je stal čisto pri miru in pustil, da so nežne kapljice božale njegovo telo. Potem je pobožal svoje močne roke. Objel je vrat. Pobožal prsi in se malo poigral z mehкими dlakami na njih. S prsti je nežno dražil bradavički. Spustil se je na noge. Z rokami je drsel po celih nogah, po notranji strani stegen. Nadaljeval je v mednožju. Prijel je svoj trdi penis. Potegnil si je kožico čisto nazaj. Ni se ustavil niti, ko je začutil bolečino. Le-ta ga je vodila v stanje še večjega užitka. Drugo roko je spustil na zadnjico. Porinil je prst vanjo, kolikor je le mogel globoko. Kaplje vroče vode so bičale njegovo mišičasto telo. Dihal je vse hitreje. Bolečina, ki si jo je povzročal, ga je počasi, a vztrajno, pripeljala do vrhunca. Utrojen se je naslonil na steno kabine, ki se je popolnoma napolnila z oblaki tople pare.

Vzel je šampon in se umil. Zaprl je vodo in se obrisal. Odšel je v kuhinjo. Med pripravljanjem zajtrka je razmišljal o sinočnjem dogodku. Denis mu je všeč in z njim ni hotel preživeti le ene noči. Čutil je, da je tudi on všeč Denisu, zato ni hotel zapraviti priložnosti.

Zajtrk je naložil na pladenj in ga odnesel v spalnico. Denis je še vedno spal. Ulegel se poleg. Objel ga je in poljubil na lice.

"Mmmm, kako nežna bdnica."

"Dobro jutro. Kako si spal?"

"Božansko. Kot otrok v varnem objemu tvojih rok. Kaj pa tako lepo diši?"

"Zajtrk sem nama pripravil."

Klaus je postavil zajtrk na posteljo.

"Zajtrk v postelji, kako romantično."

"Poglejva, kaj imava."

"Bela kava, sveži kruhki, mehko kuhano jajce. Pravi umetnik si, Klaus."

Z užitkom sta pojedla zajtrk.

"Danes lahko cel dan ostaneva v postelji."

"In nadaljujeva, kar sva včeraj začela?"

Denis

O KRALJEVI DEBELOSTI

(Pravljica)

Predavnimi časi je v nekem kraljestvu živel kralj. To pa ni bil navaden kralj, ampak je bil na moč nesrečen. Zanimarjal je kraljestvo in tako so bili nesrečni tudi prebivalci dežele. Njegovi ministri so nabijali davke, ki so jih pobirali pri kmetih, saj je za kralja kuhalo sedem kuharjev in sedem slaščičarjev. Ubogi kralj je iz svoje velike nesreče samo jedel in jedel. Z nikomer ni želel govoriti o svojih težavah in govoriti nasploh. Kadar je spregovoril, je govoril le o hrani.

Kuharji in slaščičarji so živeli v velikem strahu, saj so si morali vedno znova in znova zmišljevati nova jedila. Kralj pa se je širil in širil in dvorni zidar je moral vsa vrata v palači še za enkrat razširiti, da je kralj lahko prišel mimo njih, kadar se je, a to je bilo zelo redko, sprehodil po palači.

Sosednja kraljestva so privoščljivo gledala, kako to kraljestvo počasi propada. Prežali so kot mrhovinarji nad plenom, da si ga na

koncu razdelijo. Za vse to so kraljevi ministri vedeli, a ničesar niso mogli ukreniti; če so kralju kaj omenili, jih tani bil voljan poslušati, ali pa je jedel v svoji jedilnici, kamor ni smel nobeden razen strežnika.

Bil je neznansko vroč dan. Ves dvor se je pritoževal nad vročino in zdelo se je, da se bodo stene palače raztopile od vročine. Česar koli si se dotaknil, je bilo razbeljeno in dopolne so v kraljevi postelji že trikrat zamenjali rjuhe, tako se je potil. Ker pa je bil debel in še bolj debel, je bil smrad, ki se je širil iz njegove spalnice, neznosen.

Ministri so spet sklonili glave okoli mize in poskušali rešiti, kar se je pač še rešiti dalo. Tehtali so in tehtali, premlevali in premlevali, rešitve pa ni in ni bilo. Ko so bili že popolnoma obupani in so se nesrečno naslonili nazaj, je bila ravno v sobi strežnica, ki so jo poklicali, da odpre okna, ker je smrad iz kraljeve spal-

nice prišel vse do ministrskih soban. Ko je videla nesrečne ministre, je rekla:

"Morda bi imela pa kraljeva dojlja kaj besede pri veličanstvu."

Ministri so tako silovito planili kvišku, da se je prevrnilo nekaj stolov in uboga strežnica je mislila, da je po njej. Pa ji niso nič rekli, ampak so pohiteli k omenjeni gospe. Dojlja ni bila prepričana, da bo od tega kaj koristi, a je vseeno šla h kralju. Ležal je na svoji postelji, med rjuhami, razmočenimi od pota in solz. Posrečilo se ji je le, da ga je pripravila h kopeli. Ker pa so bile vse kadi v palači že zdavnaj premajhne zanj, mu je predlagala jezero na koncu kraljevih vrtov.

Kralj jo je ubogal, odšel do jezera in tudi vanj. Ko pa je zabredel v vodo, je gladina tako narasla, da je na drugi strani, kamor kralj ni mogel videti, poplavilo majhno hišico iz blata in slame, v kateri je živel mlad slikar.

Ko je slikar zvedel, zakaj mu je poplavilo hišo, se je še istega večera, ko se je vročina že podela, odpravil do palače, odločen, da pove kralju, kar mu sodi! Najprej ga niso spustili pred veličanstvo, ker pa je vztrajal in vztrajal, so se straže le omeščale.

Stopil je pred kralja in rekel:

"Danes, ko ste se kopali, je poplavilo mojo hišo."

Kralj pa se ni menil zanj in je samo žalostno gledal stran.

"Saj vem, da ste nesrečni, ampak s svojo nesrečo delate tudi druge nesrečne. Poglejte, poplavilo mi je vsa platna, od česa naj sedaj živim? Tudi kmetje in vsi drugi prebivalci kraljestva so žalostni in nesrečni, ker morajo še tisto malo, kar imajo, dati za vašo hrano. Poskusite rešiti svoje probleme," mu je prijazno govoril. Kralja je ganil slikarjev glas. Pogledal ga je z obetajočim nasmehom in vprašal:

"Ali bi mi pomagal?"

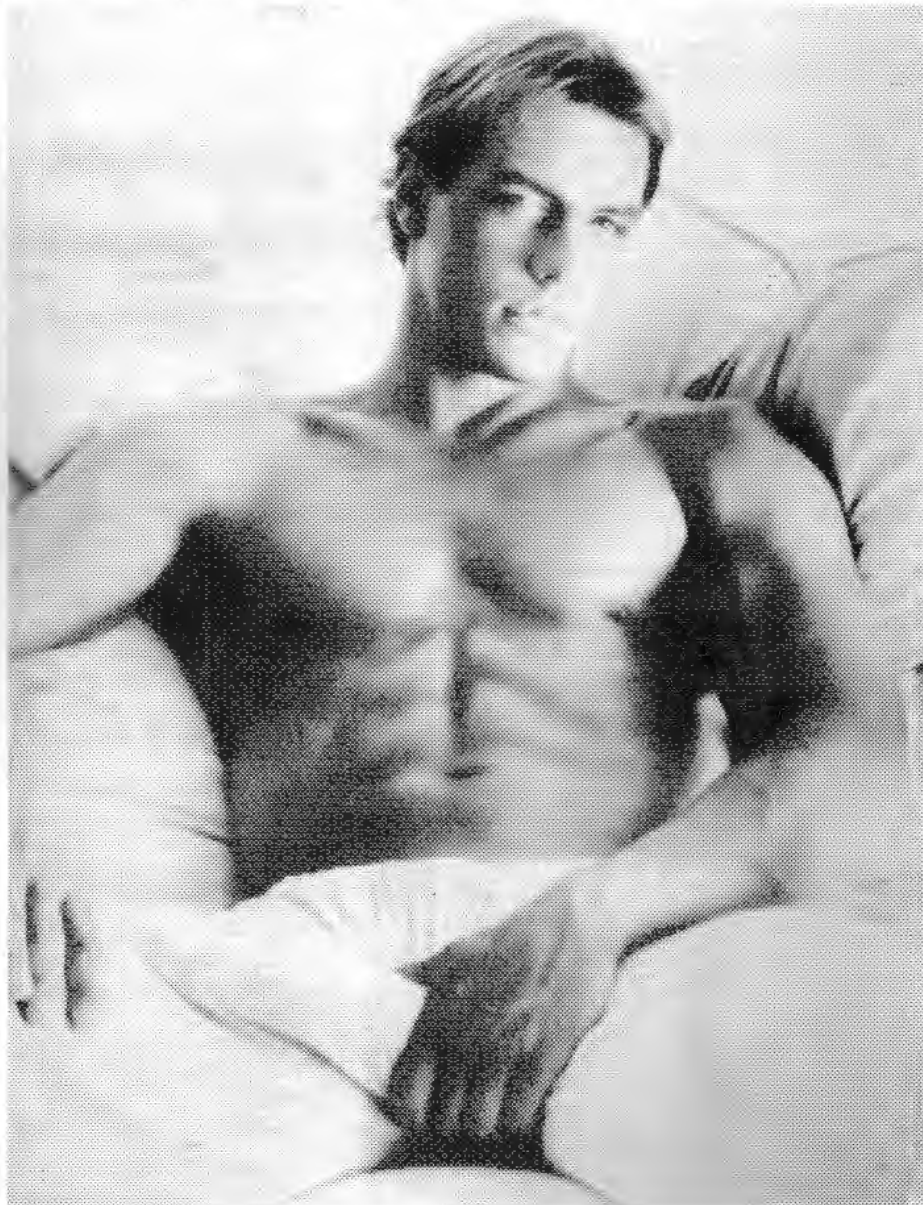
Slikar se je strinjal. Kralj je pozvonil ministrom in jim ukazal, naj dajo slikarju sobo v palači.

Ker pa je bil dan vroč kot kotel, se je ponoči razbesnela nevihta. Slikar, ki je bil po duši zelo nežen, se je prestrašeno zbudil v veliki postelji in še preden je lahko znova zagrmelo, je stekel v kraljevo spalnico in v njegovo posteljo in se privil k njemu. Ko je kralj začutil mladega slikarja ob sebi, je nemudoma postal še srečnejši kot takrat, ko se je slikar odločil, da mu bo pomagal iz težav. Objel ga je in tako sta se tudi zjutraj zbudila.

Od tistega dne naprej je kralj zahteval, da mu pripravljajo popolnoma skromno in neredilno hrano. Vse kraljestvo si je oddahnilo in bilo na tihem hvaležno slikarju. Slikar pa, ki mu je kralj zelo prirastel k srcu, se je prestrašil, da je njegova naloga opravljena in bo moral iz palače. Ko je o tem boječe spregovoril s kraljem, je kralj rekel, da mora ostati pri njem in vsako noč spati z njim in biti povsod z njim.

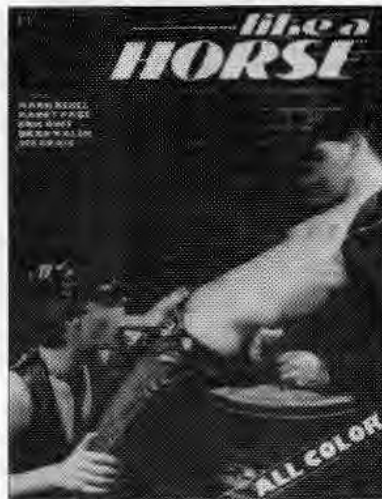
Spet je bilo vse v redu in prav v kraljestvu. Vsi prebivalci so bili srečni, a najbolj, kadar so ju videli, kako se objeta sprehajata po kraljevih vrtovih in si v senčicah zaupno šepetata.

In tudi ona dva sta bila srečna in če še nista umrla, živita še danes.

PRVA EROTSKA GALERIJA

EROS SHOP
PIGALLE
ZAGREB GAJEVA 17
TEL: (041) 421 - 493
OTVORENO OD 10-22h

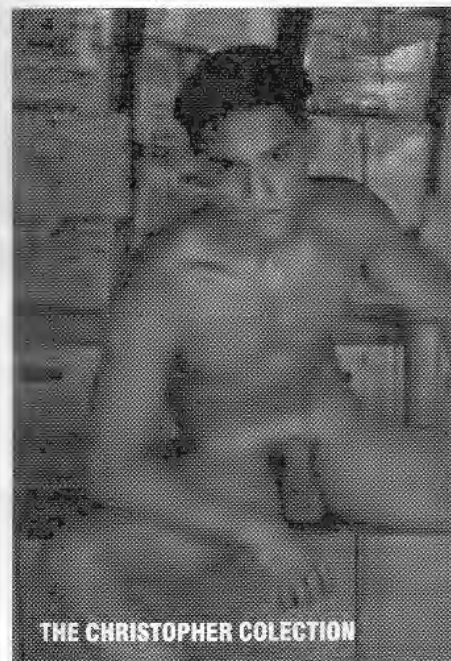
Prowler Press Ltd, 27 Old Gloucester Street, London WC1N 3XX

EUROBOY   HUNK
US MALE   PROWL

INDONEZIJA

Podal sem se daleč proč od zimske Evrope, na delovni obisk na povabilo gay organizacije *Indonesian Gay Society*. Po dobrih petnajstih urah letenja sem končno le pristal na zastavljenem cilju: otok **Java**, mesto **Yogyakarta**, ki leži v osrčju otoka. To je prav simpatično, živo mesto, šteje okrog 700.000 prebivalcev in v njem je večina indonezijskih univerz, zato ga domačini imenujejo kar študentsko mesto. Ima tudi svojo gay organizacijo, ki domuje v neposredni bližini mesta in to kar v privatni hiši. Njena vrata so odprta non stop in ni bilo dneva, da ne bi kdo prišel na pogovor, po informacije ali po pomoč. Vsako nedeljo imajo delovni sestanek, na katerega pride kar veliko fantov in deklet, da se pogovorijo o svojih težavah in problemih. Tu se tudi spoznavajo in sklepajo nova prijateljstva, saj jim preko časopisov to nihče ne omogoča (največ informacij o gay gibanju sem zasledil v tedniku *Tiara*). Ljudje so na splošno zelo prijazni in posebno tujcem radi pomagajo. Na homoseksualnost gledajo kot na del življenja - nekako se jim zdi del tradicionalne indonezijske kulture. Mislim, da gay populacija ni tako lobična in zaprta vase, kot je to pri nas. Mesto premore tudi gay diskoteko *Rainbow*, kjer je

THE CHRISTOPHER COLECTION

vsak petek *Jeans night*, ki se lahko primerja z našimi klubi. Je zelo popularna in obiskana, no, tuje turiste pa sem lahko preštel na prste ene roke. Tujce kar naprej oblegajo fantje in prosijo za ples. V wc-jih si lahko ogledate seks v živo, ali vsaj striptiz. Najamete si lahko tudi stalnega spremljevalca, kar stane približno 10 dolarjev na dan. Znana nočna kluba sta še *Colombo* in *Crazy horse*, ki ima dober transvestitski program. Pravih gay barov in restavracij ni, pač pa se scena hitro seli iz bara v bar. *Ulica Malioboro*, ki je v centru, je mesto za kruzing, posebno ob vikendih je zelo obiskana. Gayi se večinoma pripeljejo na motorjih in čakajo na svojo žrtev, ki jo potem odpeljejo v noč, prepleteno z užitki, takimi ali drugačnimi.

Druga aktivna gay skupina se nahaja v mestu **Surabaya**, ki leži na vzhodnem delu Jave ter šteje kakih 1,7 milijona prebivalcev. Ustanovljena je bila 1987 ter se zavzema za pravice homoseksualcev v Indoneziji. Tudi tukaj delujejo v privatni hiši, izdajajo svoj časopis *Gaya*, ki vsebuje domače in tuje novice, razne nasvete, oglase in problematiko aidsa. Zdravstvena organizacija jim namenja nekaj denarja za boj proti aidsu in s tem komaj krijejo stroške za izdajo revije. Skupaj smo obiskali znani *Waria show*, kjer se vsak četrtek zbere okoli 200 transvestitov, ki izvajajo svoje točke. Prav zanimivo je bilo opazovati obiskovalce, saj je bilo med njimi veliko mladih družin z otroki in prav vsi so se zabavali ter uživali v programu; vse skupaj deluje zelo sproščeno in odprto. Show traja tja do polnoči, nato pa se vsa scena preseli v bližnjo diskoteko, vse tja do jutra. Ja, noči so tu zelo pestre in dolge. Tudi v Surabaya ni moč najti pravih gay barov, tudi scena se zelo hitro menja. Kruzing se odvija ob znanem parku *Taman*

Remaja in shopping centru Surabaya, nočni klubi pa so še: *Paradise*, *Water* in zlasti *Studio East*. V mestu živi zelo veliko transvestitov, ki se oblačijo v ženska oblačila in sploh živijo kot ženske. Ko sem se pogovarjal z njimi, so mi dejali, da je pač njihova duša v napačnem telesu in zato morajo živeti tako. Spoznal sem tudi nekaj fantov, ki so z operacijo spremenili spol in so zdaj popolnoma zadovoljni sami s sabo. Cena take operacije se tu giblje okoli 1500 am.dolarjev, zato jih je mnogo zbiralo denar tudi z večletno prostitucijo. Mnogomladih fantov pa sanja o princu na belem konju iz Evrope, ki jih bo popeljal v svet in v lagodno življenje, kar se seveda le malokomu zgodi.

Po mesecu dni se je moj obisk približal koncu, čas je bil le še za kratek postanek v Singapuru in Hong Kongu...

Tisti, ki radi potujete, lahko dobite razne informacije na *Roza klubu*, da ne boste na slepo tavalili po tujih mestih, pa lep pozdrav,

vaš zunanji minister...

GAY VODIČ PO SLOVENIJI

II.del

Kot smo obljubili, se bomo danes sprehodili še po drugih mestih in krajih naše dežele in poskusili najti skrite kotičke, kjer bi bilo možno najti kakšnega gaya. Predno pa začnem, naj dodam, da je bila v LJU-

BLJANI nekaj časa odprta prva gay restavracija *Flamingo*, v kateri so ustanovili tudi *Flamingo klub*, ki se ukvarja samo in izključno samo z zabavo. Prav tako neslavno so zaprli gay disko *Joy club* v Tivoliju - zaradi nezainteresiranosti gayev in lezbijk, ki jim je bil disko tudi namenjen (čeprav je bil odprt tudi med tednom in včasih celo brezplačno). *Roza disko* je seveda še vedno odprt (že tri leta!), razen v avgustu, ko vam bo ostala zgolj Sava.

Pa začnimo z Bledom. Na **BLEDU** boste lahko našli strik plac ob jezeru in sicer od

hotela *Toplice* do vhoda na kopalnišče pod gradom. Vendar pa moram dodati, da vsa stvar ne funkcionira prav dobro, saj je - kot je znano, v današnjih časih zelo malo turistov, zato računajte na to, da se boste mogoče domov vrnili sami.

CELJE: Tu boste morda koga srečali v *Mestnem parku* prek Savinje in menda v lokalu dvorane *Golovec*. Ako pa ne, lahko svoje probleme vsako noč (od 22 do 06) zaupate prijetnemu sobesedniku na telefonu 39.011, kar seveda velja tudi za ostale, z dodatkom 063.

Tabori

POLETNI TABORI

Če ne veste, kako bi čim ceneje preživeli letošnje počitnice, se lahko odločite za enega izmed prostovoljnih delovnih taborov - ne bojte se, ne boste se pretegnili od dela.

Letos bo v Evropi potekalo več sto taborov z različnimi temami, od ekoloških, delovnih, do socioloških. Med slednje sodijo tudi gay in lezbični tabori. Podrobnejše informacije dobiti na društvu za prostovoljno delo MOST, Breg 12, Ljubljana, tel. 061 15 32 44 i 43.

Mi pa vam predstavljamo evropske gay in lezbične taborce.

LEZBIČNI TABOR V AVSTRIJI

16.8 - 29.8.

Lezbičke se bodo zbrale na Dunaju, v hiši *Rosa Lilla Villa*, ki je informacijski, družabni in aktivistični center avstrijskih lezbijk in gayev. Na tem taboru vas čaka renoviranje družabnih prostorov in urejanje dvorišča. Pogovarjate se lahko o ženskem in lezbičnem gibanju ter spoznate ostale projekte na avstrijskih taborih. Tabor je mednaroden, zaželeno znanje angleščine ali nemščine, starostnih omejitev ni.

GAY TABOR V AVSTRIJI

22.8. - 5.9.

Gayi se bodo zbrali prav tako na Dunaju v *Rosa Lilla Villi* in organizirali preventivno aids kampanjo. Z njimi boste izdelovali brošure, prevajali informacijski material, raznašali letake po gay lokalih, barih in savnah. Tema pogovorov bodo aids preventiva in vaše osebne izkušnje z njo. Potrebno pa je znanje angleščine ali nemščine.

GAY TABOR 92 V ŠVICI

15.7. - 27.7.

Na taboru se bo srečalo približno 150 gayev z nemško govorečega dela Švice. Razpravljali bodo o svojem položaju v družbi in gay kulturi. Poleg delavnic pripravljajo še filmske projekcije in gledališke predstave. Spajne v šotorih. Jezik: angleški ali nemški.

DANSKI TABOR

Izjema je za gaye, poteka dvakrat: 4.-11.7. na temo joge in masaže, 25.7.-1.8. pa bolj prosto. Cena za bivanje na idiličnem danskem otočku znaša okoli 200DEM, sicer pa si preskrbite informacije na: Olejr Gruppen c/o Sonderborg gru-

ppen, postboks 102, DK 6400 Sonderborg, ali pri Kristen na tel. +45.74.42.02.18, zvečer.

PINK TABOR 92

Tabor našega Roza kluba bo potekal predvidoma konec avgusta. Kraj srečanja še ni točno določen, labko pa se zgodi, da bomo spet v Ankaranu. Letos pričakujemo tudi udeležence in udeleženke iz drugih držav. Zopet vas čakajo delavnice o naših akcijah, aidsu, gay kulturi, lezbičnem gibanju... in seveda spoznavanje in zabava. Če bi želeli priti na letošnji tabor, se čimprej prijavite na Roza klubu! Vsi, ki bi želeli sodelovati pri organizaciji tabora, ste nadvse dobrodošli.

Š.M.

11. 7. **GAY** 1992

Roza klub

ORGANIZIRA »GRŠKO NOČ«

Na bazenu ob sadnem bifeju, cocktailu, družabnih igrah z nagradami in žuriranju do jutra, vse to za samo 800 SIT.

Prijave in informacije - Roza klub 061 319 662 ali v nedeljo K4, minimalno število prijavljenih 50.

MARIBOR. Najbolje bo, da se po sprehodu v parku *Ob treh ribnikih* napotite sami ali s partnerjem v kava bar *Stop*, na novi avtobusni postaji, kjer vas bodo lepo postregli in prav gotovo boste lahko našli kakega somišljenika, ki vam bo delal družbo, če ste sami seveda.

JESENICE. Tudi, ki ljubite asije in vrtice: vam lahko napram, da je na Jesenicah lokal, ki se imenuje "17" - ob hotelu Karman, vendar to ni izredno lep lokal. Če pa se boste sprehajali po Jesenicah, postaji, morate paziti, da ne boste tam, kjer prihajajo turistod-

nih vlakov, kajti takrat železniško postajo zaprejo zaradi carine.

PORTOROŽ IN OBALA. V poletni turistični sezoni, ko bodo prišli turisti, vam ne bo težko najti prijatelja, s katerim hoste preživljali prijetne ure ali dneve. Vendar pa ne boste našli nobenega lokala, ki bi bil izrazito gay, prav tako pa tudi ni lokala, za katerega bi lahko rekli, da se tam zbirajo fantje s tovrstnimi željami. Žal se Primorci še niso spomnili česa takšnega. Lahko pa se odpravite na divjo gay plažo v Štrunjanu. Tam je tudi razkošna plaža in lahko si boste ogled-

dali željeno osebo v Adamovem kostimu. Če pa imate čas in željo spoznati domačo obalo in morje, vam predlagam, da se odpravite na potep in poiščete še ostale skrite zalivčke, v katerih se gayi radi zadržujejo, saj so tako skriti pred radovednimi očmi.

Tako, preljubi slovenski gayi, naš vodnik je zaključen. Če sem kaj spustil, mi prosim oprostite, obceni pa vas naprošam, da mi pomanjkljivosti sporočite.

Združimo moči in murda nam uspe narediti pravi gay vodnik po Sloveniji.

Christian Exelenski

Prijatelji, prijateljice!

Roza klub uvaja poseben servis za osebne stike, ki bo deloval podobno kot druge agencije te vrste, s to razliko, da bo ta servis naš, ne bo pridobitniški in bo zato tudi cenejši. Naše edino vodilo bo pomagati v osamljenosti in osebnih stikih z iskanjem primerne(ga) prijateljice (prijatelja) in partnerke (partnerja)... Uspeh pa je odvisen predvsem od vašega sodelovanja.

Kako se prijaviš? Priskrbi si prijavno polo, jo izpolni ter pošlji na naslov: **Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, s pripisom Kontakt**. Člani(ce) Roza kluba, ki so plačali(e) članarino, imajo usluge servisa za tekoče leto brezplačno, ostali priložite 500sl. Da bi bila diskretnost zagotovljena, je poskrbljeno s sistemom šifer: prijavni poli s šifro dodaš še zalepljeno kuverto s svojim naslovom... Šifrirano kuverto s svojimi podatki bomo odprli šele takrat, ko ti bomo našli primernega partnerja (primerno partnerko).

Kaj je prijavna pola? To je anketni list, ki vsebuje tvoje fizične in druge podatke, obenem pa podatke, kakšno partnerko (kakšnega partnerja) si želiš. To bo omogočilo, da ti najdemo najbolj ustrezno osebo. Pomembno je, da zlasti izpolniš vprašanja s svojimi podatki, pri partnerki (partnerju) pa izpolni le tisto, kar se ti zdi zelo pomembno, ali piši *vseeno*.

Prijavo polo lahko dobiš v Revolverju, osebno ali pismeno na Roza klubu...

Veliko uspeha pri iskanju svoje polovice...

ROZA KLUB - LJUBLJANA - KERSNIKOVA 4 - KONTAKT

MOJI PODATKI

starost: _____ starost: vseeno, od _____ do _____

višina: _____ višina: vseeno, od _____ do _____

teža: _____ teža: vseeno, od _____ do _____

lasje: _____ lasje: _____

oči: _____ oči: _____

brki: _____ brki: vseeno da ne

brada: _____ brada: vseeno da ne

telo: normalno vitko atletsko zajetno

poraslost: nič šibka srednja močna

izraz: naraven moški macho feminilen mladosten

kakšen sem do partnerja: tovariški se rad podrejam sem rad nadrejen

spolne želje: _____

kakšni naj bodo partnerjevi interesi: _____

kakšni pomeni imajo zate spolni odnosi: _____

druge posebne želje: _____

materialna preskrbenost: slaba dobra odlična

iz katerega kraja _____ predela SLO _____ tujine _____ naj bo partner

interesi: šport kultura potovanja

kakšno zvezo si želim: občasni stiki trdnejša zveza a brez skupnega življenja skupno življenje kakor bo naneslo...

ŠIFRA: _____

Važno! Prijavni poli dodaj zalepljeno kuverto s svojim imenom, priimkom, naslovom, eventualno tel.št., na kuverto napiši le svojo šifro!

Vse skupaj naslovi na Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kontakt).

MOJI PODATKI

starost: _____ starost: vseeno, od _____ do _____

višina: _____ višina: vseeno, od _____ do _____

teža: _____ teža: vseeno, od _____ do _____

lasje: _____ lasje: _____

oči: _____ oči: _____

telo: normalno vitko zajetno

telo: normalno vitko zajetno

poraslost: nič šibka srednja močna

izraz: naraven moški feminilen

izraz: naraven moški feminilen

kakšen je tvoj odnos do partnerke: tovariški rada se podrejam sem rada nadrejena

spolne želje: _____

kakšni naj bodo njeni interesi: _____

kakšen pomeni imajo zate spolni odnosi: _____

druge posebne želje: _____

materialna preskrbenost: slaba dobra odlična

iz katerega kraja _____ predela SLO _____ tujine _____ naj bo partnerka:

interesi: šport kultura potovanja

kakšno zvezo si želim: občasni stiki trdnejša zveza a brez skupnega življenja skupno življenje kakor bo naneslo...

ŠIFRA: _____

Važno! Prijavni poli dodaj zalepljeno kuverto s svojim imenom, priimkom, naslovom, eventualno tel.št., na kuverto napiši le svojo šifro.

Vse skupaj naslovi na: Roza klub, Kersnikova 4, Ljubljana, (kontakt).

ČE SE SAMČEK LJUBI S SAMČKOM

Biološka raziskovanja zanikujejo legendo o protinaravnosti istospolnih dejanj.

Morski prašički to delajo, stenice in črvi, martinčki in ribe pa makaki in še posebej šimpanzi - pri ljudeh pa to početje še vedno velja kot protinaraven razvrat. Govor je o istospolni seksualnosti. Nasproti razširjenemu mnenju, da je homoseksualnost "greh proti naravi", stoji cela vrsta (mimogrede ne čisto novih) ugotovitev o homoseksualnem vedenju pri živalih. Kar je marsikateri raziskovalec, ki je ves osupel naletel na te pojave, pred javnostjo raje zamolčal, zdaj z vso znanstveno akribijo razkriva **Volker Sommer**, antropolog z univerze v Goettingenu. O tem govori tudi njegova knjiga *Proti naravi: Homoseksualnost in evolucija (Wider die Natur: Homosexualität und Evolution)*, ki je izšla leta 1990 pri založbi Beck v Münchnu. Sommer je študiral biologijo, kemijo in teologijo in promoviral na Inštitutu za antropologijo goetińške univerze. Po letu 1981 je tri leta in pol prebil v Indiji pri preučevanju Langurskih opic, ki ga je nadaljeval v letih 1986 - 1987. Jeseni 1990 se je v Goettingenu na to temo tudi habilitiral.

Sommer nam predstavi lezbične galebke, spolno vzburjeno "jahanje" med samci debeloroge ovee, opičje samičke, ki kažejo pri lezbičnih stikih orgazmične reakcije, in opičje samce, ki obojestransko masturbirajo in izvajajo oralni ali analni spolni akt. Ugovori, da se ta dejanja kažejo takšna le človeškemu opazovalcu, obremenjenemu z vnaprej izdelanimi predstavami o spolnem vedenju, ne vzdržijo kritike. Čeprav so meje med simbolično dominacijo in spolnim zadovoljevanjem zabrisane, se jasno kaže, da je v veliko primerih posredi le čisti spolni gon.

O povednosti analogij med seksualnim vedenjem stenic in črvov na eni in ljudi na drugi strani se seveda da diskutirati. Drugače je s primeri homoseksualne aktivnosti pri opicah, pri kateri je Sommer lahko segal po rezultatih lastnega raziskovanja. "Možne so vse kombinacije, preko spolnih in starostnih kategorij, ki si jih lahko zamislimo", pravi Sommer. Številnost in stalnost opazovanj izključujeta, da bi pri (posebej temeljito raziskanem) homoseksualnem vedenju sivih langur šlo za patološke odklone. "Vse nianse homoseksualnih stikov, ki so močne pri ljudeh, najdemo v dobrem približku tudi v živalskem svetu." Če neka živalska vrsta istospolno ne izvaja vseh homoseksualnih vedenjskih možnosti, ki jih poznamo pri ljudeh, to povzroča enotno sliko, ki jo dobimo tudi pri heteroseksualnem vedenju živali.

Te ugotovitve pomenijo pomemben prispevek teoriji. Če naravna selekcija ne preprečuje istospolnega vedenja, ki vodi še

zakaj potem neka seksualna usmeritev, katere cilj ni reprodukcija, ni postala žrtev selekcije? Trdno velja ugotovitev, da homoseksualnost obstaja in sicer z vsega upoštevanja vredno stalnostjo, tako med živalmi kot med ljudmi, in niti biološka selekcija niti kulturna represija je nista mogli izkoreniniti. Lok predlogov, ki jih za rešitev tega vprašanja daje v diskusijo Sommer, je na široko razpet in vključuje psihoanalitične in sociobiološke, etnološke, kulturnozgodovinske, filozofske in teološke vidike. Dokončnega odgovora pa še ni, saj je vsak teh vidikov šele postal predmet empiričnega raziskovanja, brez katerega ostajamo v spekulativnih vodah.

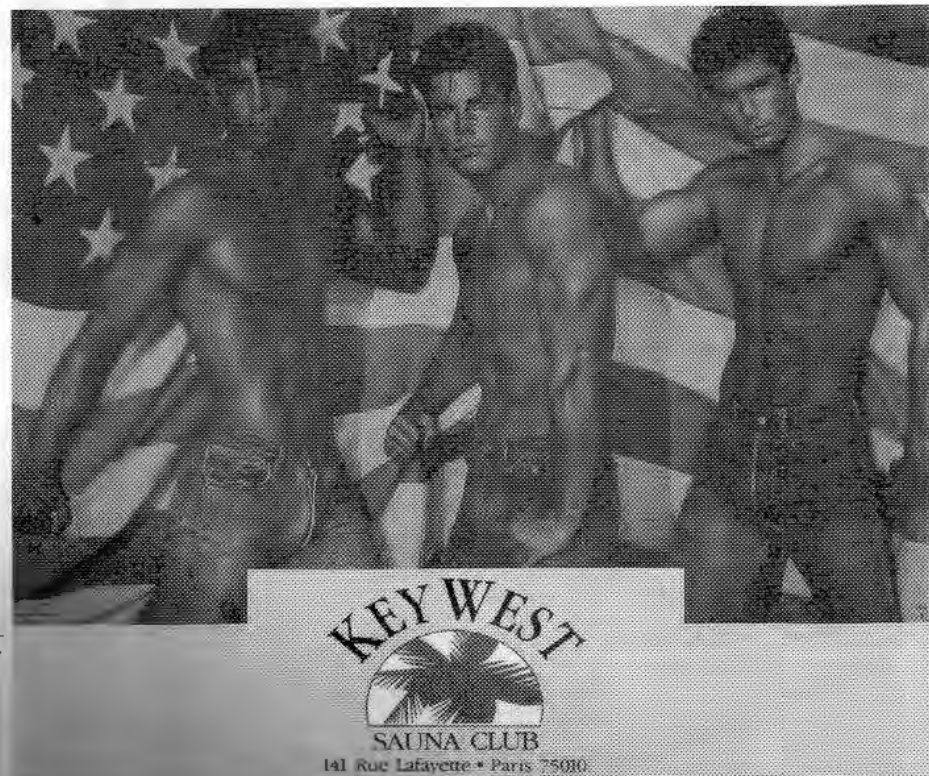
Problematika je vsekakor zelo zamotana in se je ne da rešiti ali zavreči s samo enostranskimi pogledi. Med možnostjo se ponuja misel o tako imenovanih "egoističnih genih" (**Richard Dawkins**), ki govori, da individuum ne predaja "lastnih genov" v dobesednem pomenu, marveč kopije svojih genov, pri čemer je vseeno, od kod te kopije izvirajo, ali od individuum samega ali od njegovih bližnjih sorodnikov. Primerjava dovoljuje sklep, da podpiranje sorodnikov pri reprodukciji lahko služi lastnim (a ne neposredno realiziranim) reprodukcijskim interesom. Etnologi dejansko ugotavljajo, da v marsikaterih dru-

žbah homoseksualni predstavniki zavzamejo pomembno družbeno vlogo, kar si lahko razložimo kot del takšnega sorodniškega družbeno-podpornega ustroja. Seveda ostaja vprašanje, če lahko te ugotovitve prenesemo na socialne strukture sodobne zahodne družbe, vsaj kar zadeva vse pestrejši spekter erotičnih oblik obnašanja.

Evolucijska biologija spoznava znatno selekcijsko prednost ravno v tem, da je homo sapiens "vrsta z ekstremno variabilnimi seksualnimi vlogami", od visoke variabilnosti razdelitve vlog v heteroseksualnem območju do biseksualnosti in homoseksualnosti. V takšnih okoliščinah je odveč pričakovati, da bi nastajali samo tipični uniformirani "androginski" osebk, marveč se razvijajo različne spolne družbene vloge. Tu lahko govorimo o "nadomestni funkciji" homoseksualne aktivnosti, ki nikakor nima manjše vrednosti ali vloge pri vzdrževanju rodu. Zdi se, da je tu narava vgradila v organizem človekovega seksualnega obnašanja neko "pregibno stikalo". Homoseksualni bojevnik se, denimo, drugače zavzema drug za drugega. In ko Sokrat povzdigne duhovno-duševno proizvodnjo idej v ljubljenem dečku nad potrebo po telesni reprodukciji, je ta sad dobesedno "grške ljubezni" treba razumeti kot produktivno funkcijo homoerotičnih zvez.

Sociobiološka in druga raziskovanja odkrivajo vrsto zanimivih in pomembnih vprašanj in ugotovitev, ki povezujejo seksualne pojave med živalskim svetom in človeškimi družbami vseh razvojnih stopenj. Čeprav se z razvojem človeške družbe krepi kulturizacija oblik spolnega vedenja, je na dlani, da istospolni odnosi niso nekaj "nenaravnega". Prav nasprotno. Sommerjeva raziskovanja samo potrjujejo, da gre tu za ne-nepomemben izsek globalnega ustroja narave.

Z.R.

Spoštovani!

Z velikim veseljem sem sprejel izziv, da se vam predstavim v reviji *Revolver*. Moje delo je povezano z razbiranjem človeških karakterjev, mišljenjem in pogledi v prihodnost. Velika večina med vami je gotovo že kdaj slišala za vedeževalce. Veliko vas je, spoštovani bralci, ki ste verjetno že poizkusili izvedeti za svojo prihodnost pri katerem izmed vedeževalcev v Sloveniji. Veliko pa vas je tudi takih, ki do sedaj še niste imeli možnosti izvedeti kaj več o sebi in svoji prihodnosti, bodisi zaradi denarnih težav ali pa zaradi pomanjkanja samozavesti, kar je mnogim ljudem, v zvezi s prihodnostjo, zadnje čase zelo pogosto v

breme. Mnogi smo včasih potrebni vsaj dobrega nasveta ali spodbudne besede. A kaj, ko v stiski in težki situaciji ne najdemo izhoda. Zato sem se odločil, da s skupnimi močmi poizkusimo tudi to plat, ki je nekoliko temna, a vseeno dovolj prisotna v večini ljudskih podzavesti. Veliko ljudi najbolj bremeni spolna opredeljenost, ki je v naši družbi zelo velik problem. Mnogi se ozirajo na določene ljudi, kakor da bi bili manjvredni in za njih se jim zdi škoda tratiti svoj čas. Jaz pa sem se odločil ravno obratno. Vsak človek ima svoja križišča in vsak je tudi del naše človeške skupnosti. Zato je pač vsak upravičen do pomoči, ki mu je ne mislim nikdar odreči. Tako vas, dragi bralci, pozivam, da vse, kar vas zanima, napišete v pismu in ga pošljete na uredništvo revije *Revolver*. Vsak naj bi v svojem pismu opisal določen problem, ki ga tare in s katerim se ne more sprizjati. Med drugim pa bom neposredno odgovarjal tudi na vprašanja, ki bodo zadevala prihodnost. To vam bom razbiral na podlagi kart, ki jih bom razprostrl nad pismom. Mislim, da bo to v naše zadovoljstvo. Predvsem pa moram poudariti naslednje: vsem ljudem lahko približam cilj njihovega življenja, ne morem pa ga živeti namesto njih.

In zdaj še nekaj besed o meni. Z vedeževanjem se ukvarjam že od otroštva. Veliko ljudi se me lahko spomni iz radijskih oddaj in predstavitev v raznih drugih medijih. Vedeževanje je nekaj, čemur bi lahko rekli najlepše delo na svetu, delo, ki ne bo nikdar izumrlo. Po Sloveniji so se vrstile prireditve, ki jih bo v prihodnje zaradi velikega zanimanja še več. Te prireditve se imenujejo **ASTRO VEDEŽEVALSKI VEČERI** in nanje ste prav pritrjeno vabljeni. Mislim, da je o meni dovolj povedano in da se bomo imeli čas in priložnost spoznavati skozi prihodnje številke revije *Revolver*. Čas je naš zaveznik in včasih prehitro beži v smer, ki nam je neznan. Razne zablode in krinke nemaloštevilnih ljudi se sčasoma, na določenih točkah, pokažejo kot negativne. Vendar pa, kot pravi dober star ljudski pregovor: nobena juha se ne poje tako vroča kot se skuha, imam tudi jaz veliko željo, da bi se večina med vami le odprla in odločila za ta neboleč, vendar priznam, težak korak ter povprašala kaj o sebi, svoji prihodnosti in ciljih, ki ste jih mogoče že pričeli uresničevati pa ne veste, kako se bodo zaključili.

Pozdravlja vas vaš vedeževalec

DANIEL ŠMID-DANNY

TEST - ZAKAJ NISTE HOMO

je pravzaprav namenjen heteroseksualcem - lahko jim ga ponudite ali pa se sami ob njem zabavate (izhaja z univerze Berkeley, ZDA).

- Kaj so po vašem mnenju vzroki za vašo heteroseksualnost?
- Kdaj in kako ste prvič odkrili, da ste hetero?
- Ali mislite, da mogoče pomeni vašo heteroseksualnost samo neko obdobje v vašem življenju, ki ga boste nekoč prešli?
- Ali je možno, da izhaja vašo heteroseksualnost iz vašega strahu do oseb istega spola?
- Kaj ne potrebujete zgolj enega dobrega homo ljubimca?
- Heteroseksualci imajo pogosto neuspele zveze s homoseksualci, ali ne mislite, da ste se obrnili v heteroseksualnost prav iz strahu pred zavrnitvijo?
- Če niste nikoli spali z nekom istega spola, kako ste lahko prepričani, da niste nagnjeni k istemu spolu?
- Komu ste priznali svojo heteroseksualnost in kakšna je bila reakcija?
- Vaša heteroseksualnost me ne moti toliko, dokler mi je ne vsiljujete. Zakaj skušate ljudi vselej spreobrniti v vašo spolno orientacijo?
- Če bi se odločili imeti otroke, ali bi želeli, da postanejo heteroseksualci, kljub problemom, na katere bodo naleteli?
- Zakaj tako vztrajno poudarjate svoj način življenja? Kaj ne morete preprosto živeti v miru?
- Kako lahko postanete popolna osebnost, če se omejujete le na heteroseksualno izbiro in nimate niti najmanjše želje, da bi raziskali in razvili svoj homoseksualen potencial?
- Za heteroseksualce je znano, da si nadenejo omejene in stereotipne spolne vloge. Zakaj ste tako navezani na tako nezdravo igro vlog?
- Kako imate lahko pravi užitek v svojih spolnih izkušnjah ali globoko čustveno zvezo z osebo nasprotnega spola, ko so vendar fizične, biološke in značajske razlike tako velike? Kako lahko razumete, v čem uživa ženska (ali obratno)?
- Zakaj dajejo heteroseksualci tako veliko pozornost spolnosti?
- Kljub socialnim ugodnostim, ki jih prinaša poroka, število ločitev hitro narašča. Zakaj je med heteroseksualci tako malo stabilnih zvez?

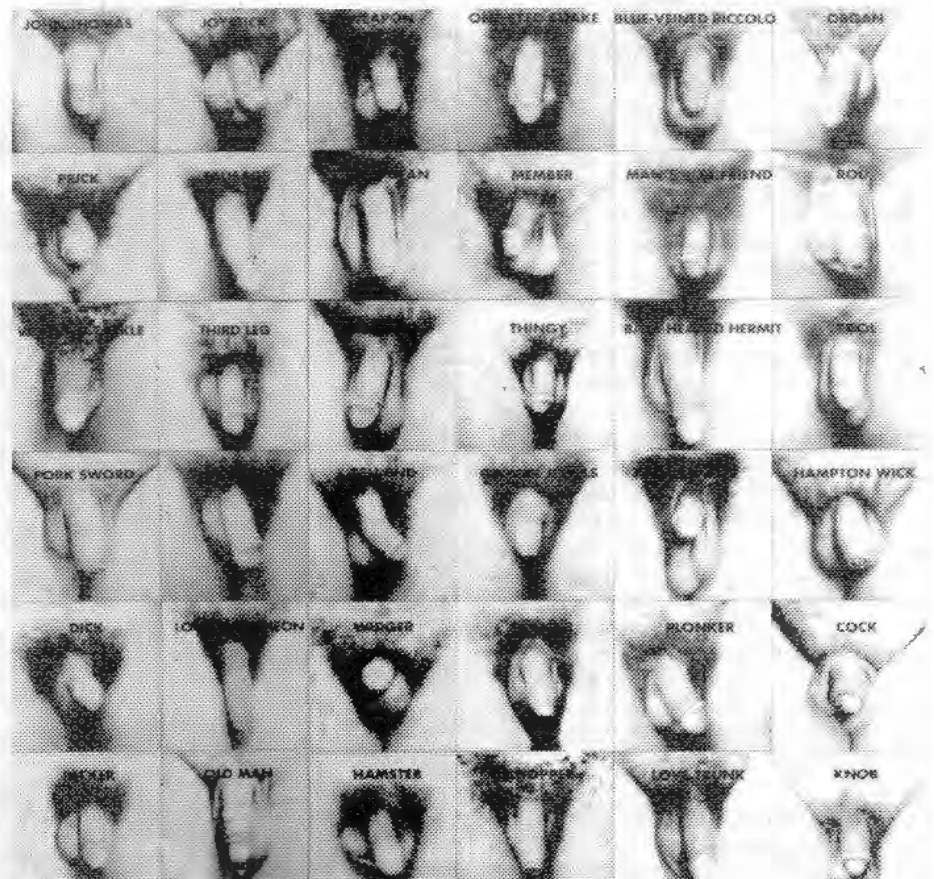
- Če pomislimo na grozno preštevilnega prebivalstva, kaj mislite, da bi človeštvo lahko preživelo, če bi bili vsi heteroseksualci?
- Zdi se, da je zelo malo srečnih heteroseksualcev? Obstajajo tehnike, ki vam lahko pomagajo, da se spremenite, če to resnično želite. Ste že kdaj pomislili na tovrstne terapije?
- Ali heteroseksualci sovražijo ali ne zaupajo osebami istega spola? Ali zato postanejo hetero?
- Zakaj imajo heteroseksualci tako veliko spolnih partnerjev?

21. Zakaj vselej poudarjate heteroseksualnost kake znane osebe? Kaj zgolj zato, da upravičite svojo heteroseksualnost?

22. Ali lahko zaupate psihologu, ki je homoseksualec; kaj bi ne znal vplivati na vas, glede na lastno usmerjenost?

Za nagrado si sedaj lahko izberete ud, s katerim boste preživeli vroče dni - seveda, če sodite v kategorijo ljubiteljev (ljubiteljic?) udov...

**RADIO
GLAS
LJUBLJANE**

100,2 MHz - 99,5 MHz

After Eight

RGL NE UTIHNJE OB 20.^h

PONEDELJEK

RAČUNALNIŠKI KONTAKTI - ZA STROKO IN POPULARNOST

ODDAJA VAM PRIBLIŽA SVET RAČUNALNIKOV, PA ČE STE NJIHOV STAR ZINAVEC ALI NOVI OBOČUDOVALEC, VSEZNALCE PA ČAKAJO ZA RAZNOSTERO SOBELOVANJE LEPE NAGRADE. VODITELJA: STANE JESENOVEC HI GORAZD INOČ.

TOREK

LABIRINT ZNANJA

Z IZREBANO PRIJAVNICO IZ DNEVNIKA IN S TELEFONSKO SLIŠALKO V ROKI STE LAHKO SREČNI DOBITNIK DVEH, STIRIH, OSMIH ALI 20 TISOČ TOLARJEV, MALO SREČE IN NEKAJ ZNANJA, PA STE NAŠI.

SREDA

PONOVITEV AMERICAN TOP 40 ŽE OB 19^h.

ZA VSE TISTE, KI STE V NEDELJO ZAMUDILI NAJBOLJ POSLUŠANO LESTVICO NA SVETU IN NAJLEPŠEGA RADIJSKEGA VODITELJA NA SVETU: SHADOE STEVENS.

ČETRTEK

RADIJSKI BAROMETER

POPEL JE VAS V SVET BORZE, V SVET POSLOVNOSTI, GOSPODARSTVA, USTANAVLJANJA PODJETIJ ITO, ČE NE VESTE, KAM Z DENARJEM ALI KAKO DO NJEGA, POSLUŠAJTE ODDAJO.

PETEK

Marlboro No 1

GLASBA IN AVTOMOBILI, UGANKE IN NAGRADE KAJ HOČETE (LEPŠEGA) KOT NALASČ ZA SPROSTITIV PRED VIKENDOM.

SOBOTA

STAMPEDO

NOVA IN STARA COUNTRY GLASBA, PRIJETNA ZA VSAKA UŠESA. JE SPLOH SE KAKŠEN LJUBITELJ COUNTRY GLASBE, KI JE NE POSLUŠA?

NEDELJA

AMERICAN TOP 40

VEDNO NOVA IN SVEŽA LESTVICA, VEDNO LEP IN ŠARMANTEN GLAS SHADOE STEVENS, VEDNO VELIKO POSLUŠALCEV PO SVETU. (OD 19^h DO 22^h)

Raza diska

Vsako nedeljo v K4 od 22^h do 03^h

KERSNIKOVA 4, LJUBLJANA